

NBP
Narodowy Bank Polski

RAPORT
NA TEMAT
PEŁNEGO UCZESTNICTWA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W TRZECIM ETAPIE
UNII GOSPODARCZEJ
I WALUTOWEJ

**STANOWISKA I OPINIE
PARTNERÓW SPOŁECZNYCH**

RAPORT
NA TEMAT
PEŁNEGO UCZESTNICTWA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W TRZECIM ETAPIE
UNII GOSPODARCZEJ
I WALUTOWEJ

**STANOWISKA I OPINIE
PARTNERÓW SPOŁECZNYCH**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
1. Stanowiska organizacji w sprawie integracji ze strefą euro	7
1.1. Business Centre Club	7
1.2. Forum Związków Zawodowych	16
1.3. Konfederacja Pracodawców Polskich	18
1.4. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Solidarność	29
1.5. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych	31
1.6. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan	33
1.7. Związek Banków Polskich	37
1.8. Związek Rzemiosła Polskiego	39
2. Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród partnerów społecznych przez Biuro ds. integracji ze strefą euro	43
2.1. Wstęp	43
2.2. Synteza wyników badania ankietowego: organizacje pracodawców ...	44
2.3. Synteza wyników badania ankietowego: organizacje pracodawców – Związek Rzemiosła Polskiego	46
2.4. Synteza wyników badania ankietowego: organizacje pracobiorców ...	48
2.5. Synteza wyników badania ankietowego: banki	50
Aneks 1: Szczegółowe wyniki badania ankietowego – organizacje pracodawców	53
Aneks 2: Szczegółowe wyniki badania ankietowego – organizacje pracodawców – Związek Rzemiosła Polskiego	66
Aneks 3: Szczegółowe wyniki badania ankietowego – organizacje pracobiorców	76
Aneks 4: Szczegółowe wyniki badania ankietowego – banki	88
Aneks 5: Formularze ankiet	98

Narodowy Bank Polski utworzył w maju 2007 roku Biuro ds. Integracji ze Strefy Euro, które prowadziło prace nad *Raportem nt. pełnego uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej*. Prace nad *Raportem* realizowane były w drodze otwartych konsultacji i komunikacji z partnerami społecznymi oraz we współpracy z ekspertami i instytucjami naukowo-badawczymi.

W ramach prac nad *Raportem* stworzona została platforma komunikacji umożliwiająca partnerom społecznym wymianę opinii, stanowisk i analiz dotyczących integracji Polski ze strefą euro. Współpraca prowadzona była na trzech poziomach: i) oficjalnym, ii) roboczym, iii) eksperckim. W ramach współpracy z Biurem partnerzy społeczni mieli możliwość zgłoszenia uwag do programu badawczego oraz do *Raportu*.

Przyjęta konstrukcja *Raportu* stworzyła wszystkim partnerom społecznym możliwość zaprezentowania własnych stanowisk, opinii i analiz.

Dialog społeczny, jako szczególna forma debaty o interesach społecznych, jest w Polsce i w Unii Europejskiej (UE) podstawową zasadą ustrojową, konstytucyjnym obowiązkiem administracji rządowej i powinien służyć poprawie jakości rządzenia oraz wzmocnieniu mechanizmów demokratycznych w państwie.

W Preambule Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej czytamy: „W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny (...), My, Naród Polski – wszyscy obywatele Rzeczypospolitej, (...) ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot”.

Ponadto, zgodnie z art. 20 Konstytucji społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych, stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego /Dz. U Nr 100, poz. 1080 z póź. zm./ przewiduje możliwość tworzenia nowych płaszczyzn komunikowania się organów administracji publicznej z partnerami społecznymi.

Dialog społeczny jest też jednym z kamieni węgielnych europejskiego ładu demokratycznego i dorobku prawnego – *acquis communautaire* – Unii Europejskiej. Jest on szczególnie istotny w przypadku realizacji zadań o strategicznym znaczeniu dla przyszłości kraju, jakim jest integracja ze strefą euro.

Znajduje to potwierdzenie w zaleceniu Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2008 r. (2008/78/WE), adresowanym do państw członkowskich objętych derogacją w rozumieniu art. 122 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), wskazujące, że plany przejścia na euro powinny być konsultowane z głównymi interesariuszami, w tym z partnerami społecznymi.

Nasza współpraca w trakcie prac nad *Raportem* i towarzyszącą jej debata prowadzona była w oparciu o zasady stanowiące, że wszyscy partnerzy są równi, żadna strona nie dominuje statusem, żaden interes nie jest z mocy prawa ważniejszy od innych.

Współpraca w trakcie prac nad *Raportem* prowadzona była na trzech poziomach:

- oficjalnym: w formie kwartalnych spotkań z udziałem szefów organizacji oraz Prezesa NBP (w dniach: 10 grudnia 2007 oraz 22 lutego, 9 maja, 12 września i 15 grudnia 2008 roku oraz 26 stycznia i 2 lutego 2009 roku);
- roboczym: w formie bieżących kontaktów z osobami wyznaczonymi przez poszczególne organizacje do kontaktów z BISE;
- eksperckim: w formie udziału wyznaczonych przez poszczególne organizacje ekspertów w seminariach naukowych BISE, podczas których prezentowane i dyskutowane były wyniki poszczególnych projektów badawczych (w sumie w trakcie prac nad *Raportem* odbyło się około 100 seminariów).

Mając świadomość, że reprezentując interesy określonych grup społecznych i środowisk zawodowych, w sposób naturalny będziemy się różnić w poglądach i opiniach dotyczących poszczególnych zagadnień, w naszej współpracy przyjęliśmy zasadę poszukiwania wspólnych obszarów, w których interesy poszczególnych organizacji są wzajemnie zbieżne oraz zgodne z interesem kraju.

Działaliśmy w przekonaniu, że decyzje strategiczne dla Polski powinny być podejmowane na podstawie profesjonalnych i rzetelnych analiz, oraz, że różnice zdań, czy poglądów mogą zostać zmniejszone lub pokonane w wyniku wzajemnych ustępstw, w oparciu o otwartą i szczerą debatę wzajemnie szanujących się partnerów, działających dla wspólnego dobra, z zamiarem osiągnięcia konsensusu, w tej tak ważnej dla przyszłości Polski sprawie, jaką jest wejście do strefy euro.

1. STANOWISKA ORGANIZACJI W SPRAWIE INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO

1.1. BUSINESS CENTRE CLUB

INFORMACJA O ORGANIZACJI

Marek Goliszewski, Prezes Business Centre Club

Prezes Zarządu Business Centre Club, organizacji zrzeszającej ponad 2000 przedsiębiorców i menedżerów z ponad 1200 firm, w których zatrudnionych jest około 600 tys. pracowników.

- Absolwent SGPiS (handel) i UW (dziennikarstwo)
- Członek Międzynarodowej Federacji Dziennikarzy z siedzibą w Brukseli – 1985
- Założyciel miesięcznika „Konfrontacje” 1987-1990
- Prezes Polskiej Fundacji Klubu Rzymskiego – 1989
- Założyciel i Prezes Business Centre Club – od 1991
- Członek Społecznej Rady Planowania przy Centralnym Urzędzie Planowania – 1994
- Członek Rady Stowarzyszenia Euroatlantyckiego – od 1994
- Członek Narodowej Rady Integracji Europejskiej – 2002
- Inicjator Rady Przedsiębiorczości RP – 2002
- Odznaczony Orderem Prymasowskim – 2004
- Uhonorowany nagrodą Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego – 2007
- Uhonorowany tytułem „Przyjaciel Bezdomnych”
- Uhonorowany tytułem „Czyniący Dobro”

<http://www.goliszewski.pl>

Business Centre Club istnieje od 1991 roku. Powstał, by jako **instytucja wielopłaszczyznowa**, wspierać przedsiębiorczych Polaków. Jest prestiżowym Klubem przedsiębiorców i największą w kraju organizacją indywidualnych pracodawców. Zrzesza ponad 1200, głównie prywatnych firm reprezentowanych przez blisko 2000 przedsiębiorców, obracających kapitałem ponad 200 mld zł i **zatrudniających 600 tysięcy pracowników. Wśród członków BCC znajdują się największe międzynarodowe korporacje, instytucje finansowe, ubezpieczeniowe, firmy telekomunikacyjne, najwięksi polscy producenci, uczelnie wyższe, koncerny wydawnicze itd.** Do Klubu należy ponad **200 zagranicznych firm.**

Członkami Klubu są także **prawnicy, dziennikarze, naukowcy, wydawcy, lekarze, wojskowi i studenci.**

BCC koncentruje się na działaniach lobbingowych, których celem jest rozwój polskiej gospodarki, zwiększenie liczby miejsc pracy i pomoc przedsiębiorcom.

Z członkami Klubu konsultowali się dotychczas wszyscy prezydenci, premierzy i ministrowie Rzeczypospolitej Polskiej.

Członkowie BCC reprezentują 249 miast. Na terenie całego kraju znajdują się **24 loże regionalne** – przedstawicielstwa Klubu, których zadaniem jest angażowanie środowiska przedsiębiorców w rozwiązywanie lokalnych problemów i współpraca z władzami regionalnymi.

BCC jest inicjatorem **Forum Dialogu** – płaszczyzny komunikowania się poszczególnych grup społecznych w sprawach najważniejszych dla rozwoju Polski. Kilkuset sygnatariuszy Forum należy do 25 ogólnopolskich organizacji składających się z 1800 stowarzyszeń publicznych, obejmujących swym oddziaływaniem ponad 5 mln obywateli.

W Klubie działa, jako inicjatywa ogólnopolska, **Studenckie Forum BCC**.

BCC jest organizacją międzynarodową, utrzymującą kontakty z instytucjami Unii Europejskiej, USA, Rosji i Kanady. Honorowymi członkami BCC są m.in. **Margaret Thatcher, Jacques Chirac, Helmut Kohl, George Bush, William Jefferson Clinton, José Manuel Barroso**. Pod koniec 2007 roku BCC został uhonorowany w siedzibie Parlamentu Europejskiego w Brukseli **nagrodą Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES)** za znaczący wkład w krzewienie integracji i tożsamości europejskiej.

Od początku swojego istnienia BCC propaguje idee odpowiedzialności społecznej firm. Członkowie Klubu przeznaczyli łącznie ponad miliard zł na pomoc dzieciom, osobom starszym i niepełnosprawnym.

W czerwcu 2002 roku Prezes Rady Ministrów RP powołał przedstawicieli BCC Związku Pracodawców w skład Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych. Sekretarz generalny BCC ZP Zbigniew Żurek pełni funkcję wiceprzewodniczącego Trójstronnej Komisji i przewodniczącego Zespołu ds. Rozwoju Dialogu Społecznego.

*Z badań przeprowadzonych przez Centrum Badań Marketingowych Indicator (1997 r.), Instytut Spraw Publicznych (2000 r.) oraz Instytut Badania Opinii i Rynku Pentor (2004 r. i 2006 r.) wynika, że **Business Centre Club stał się najbardziej prestiżową i skuteczną organizacją tego rodzaju w Polsce.***

Business Centre Club, Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa
tel. (+48/22) 625 30 37, 582 61 01, fax: (+48/22) 621 84 20,
<http://www.bcc.org.pl>

STANOWISKO BCC ODNOŚNIE DO INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO („KAMPANIA PROEURO – 2007”)

BCC zdecydowanie opowiada się za jak najszybszym wejściem do strefy euro. Porównując korzyści i koszty związane z wprowadzeniem wspólnej waluty, nie mamy wątpliwości, iż wprowadzenie euro jest dobrym rozwiązaniem. Przyjęcie wspólnej waluty zwiększy liczbę inwestycji zagranicznych, zniweluje negatywny wpływ wahań kursu euro na efekty ekonomiczne firm eksportujących i importują-

cych, przyspieszy tempo wzrostu gospodarczego. Nie spowoduje też gwałtownego wzrostu cen. Polska jest zobligowana do przyjęcia wspólnej waluty. Odkładanie tego w czasie nie jest dobrym rozwiązaniem.

Właśnie teraz, kiedy koniunktura gospodarcza jest sprzyjająca, należy zdecydować się na wprowadzenie wspólnej waluty. Trzeba też pamiętać, iż od momentu podjęcia samej decyzji odnośnie wprowadzenia wspólnej waluty będziemy jeszcze potrzebować około 3 lat do faktycznego wprowadzenia euro. BCC opowiada się za przyjęciem wspólnej waluty jeszcze przed rozpoczęciem mistrzostw piłkarskich w 2012 roku.

KIEDY POLSKA MOŻE PRZYJĄĆ EURO ?

Przystępując do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przyjęcia wspólnej waluty po spełnieniu określonych tzw. kryteriów zbieżności lub konwergencji. I tak:

- inflacja nie może przekraczać więcej niż o 1.5 pkt. proc średniej inflacji z 3 krajów UE o najniższej inflacji;
- długoterminowe stopy procentowe nie mogą przekraczać więcej niż o 2 pkt. Procentowe średniej stop procentowych w 3 krajach UE o najniższej inflacji;
- kurs walutowy musi być stabilny co najmniej przez 2 lata przed wprowadzeniem euro do obiegu;
- deficyt budżetowy nie może przekraczać 3% PKB;
- dług publiczny nie może przekraczać 60% PKB.

Po spełnieniu tych kryteriów kraj jest formalnie gotowy do przyjęcia euro. Traktat nie określa jednak konkretnej daty przystąpienia do strefy euro. Wybór ostatecznego momentu leży w gestii rządu RP oraz NBP. Z analiz obowiązujących procedur wynika, że okres od momentu podjęcia decyzji przez władze krajowe o przystąpieniu do strefy euro do momentu przyjęcia wspólnej waluty wynosi około 3 lat.

JAKIE SĄ KORZYŚCI Z PRZYJĘCIA EURO ?

Przyjęcie wspólnej waluty niesie za sobą korzyści i koszty. Korzyści można podzielić na korzyści bezpośrednie i pośrednie, dla przedsiębiorców i dla państwa. Korzyści bezpośrednie to eliminacja kosztów transakcyjnych wynikających z wymiany walut, eliminacja ryzyka kursowego, spadek stop procentowych. Korzyści pośrednie to wzrost stabilności makroekonomicznej, wzrost stopy inwestycji, ożywienie wymiany handlowej, wzrost konkurencji. W efekcie końcowym powoduje to zwiększenie tempa wzrostu gospodarczego w kraju przyjmującym wspólną walutę. Dzięki Euro Polska będzie bardziej chroniona przed globalnymi kryzysami, niż w przypadku pozostania przy złotym. Właśnie częste i bardziej dotkliwe zmiany kursów walutowych stawały się zagrożeniem dla funkcjonującej unii celnej i walutowej w latach 60-tych i dlatego zdecydowano się wzmocnić koordynację polityki walutowej, co z czasem doprowadziło do wprowadzenia euro.

KORZYŚCI DLA PRZEDSIĘBIORCÓW:

1. Usunięcie płynnego kursu złotego jako źródła wstrząsów finansowych w eksporcie i imporcie;
2. Eliminacja kosztów wymiany euro na złotówki i odwrotnie (marże, opłaty, ubezpieczenia);
3. Znacząca redukcja sprawozdawczości finansowej;
4. Ograniczenie kosztów związanych z zatrudnianiem doradców finansowych;
5. Redukcja czasu związanego z transferem walut;
6. Wzrost pewności planowania działalności gospodarczej w oparciu o jednolitą walutę;
7. Możliwość pewniejszej (b. trafnej) alokacji kapitału;
8. Zwiększenie zysków eksporterów i importerów w związku z ograniczeniem ryzyka opłacalności handlowej;
9. Zwiększony dostęp do rynków zagranicznych;
10. Lepsza alokacja pracy i kapitału.

KORZYŚCI DLA PAŃSTWA:

1. Redukcja bezpośrednich kosztów transakcyjnych w skali państwa ;
2. Uruchomienie lepszych procesów dostosowawczych polskiej gospodarki do handlu zagranicznego i międzynarodowych inwestycji;
3. Zwiększony napływ inwestycji zagranicznych.;
4. Wzrost inwestycji krajowych;
5. Stabilizacja cen na rynku krajowym;
6. Wzrost ogólnej produkcji przemysłowej;
7. Napływ nowych technologii;
8. Redukcja gwałtownego (spekulacyjnego) kapitału;
9. Pełne uczestnictwo polskich przedsiębiorców w europejskim rynku obligacji;
10. Wzrost konkurencji.

JAKIE SĄ KOSZTY PRZYJĘCIA EURO ?

Koszty można podzielić na niewymierne oraz wymierne. Do pierwszej grupy zaliczamy rezygnację z niezależnej polityki pieniężnej i kursowej. Innymi słowy ograniczeniu ulega możliwość wykorzystania stóp procentowych banku centralnego oraz kursu walutowego jako narzędzi polityki gospodarczej w celu niwelowania wahań koniunktury gospodarczej. Koszty wymierne, to koszty przystosowania do euro systemów informatycznych, procesów operacyjnych, koszty szkolenia pracowników oraz partnerów biznesowych.

CZY RZECZYWIŚCIE WPROWADZENIE EURO SPOWODUJE WZROST CEN ?

Wiele sceptycyzmu, czy nawet strachu przed przyjęciem euro wiąże się z subiektywnym przeświadczeniem, iż wprowadzenie wspólnej waluty doprowadzi do dużej podwyżki cen. Jednak miarodajne dane statystyczne dotyczące podwyżki cen w strefie euro świadczą, iż te obawy są bezpodstawne. Dotychczas wprowadzenie euro spowodowało nieznaczne podwyżki. Dotyczyły one drobnych, często kupo-

wanych produktów i usług, jak np. kawa w kawiarni, chleb, usługi fryzjerskie oraz głównie małych sklepów i usługodawców. Wpływ „drobnych” zakupów na ogólne koszty utrzymania jest jednak niewielki, ponieważ stanowią one niewielką część koszyka zakupów konsumenckich. Wprowadzenie euro spowodowało niewielki wzrost cen i kosztów utrzymania dla obywateli strefy euro.

Wbrew powtarzanym w Polsce opiniom poziom podwyżek był w rzeczywistości ograniczony i miał niewielki wpływ na całkowite koszty utrzymania. Ceny rosły z powodu bieżącej inflacji, która jest niezwiązana z wprowadzaniem wspólnej waluty.

Trzeba zaznaczyć, iż średni wzrost cen w 2002 (kiedy to euro fizycznie zostało wprowadzone w 12 krajach UE) wyniósł 2,3%, tyle samo co rok wcześniej. Ocenia się, że średni wzrost cen

konsumpcyjnych spowodowany wprowadzeniem euro wyniósł tylko 0,1 do 0,3 %! w ramach tej 2,3% inflacji. Oznacza to, że jeśli koszyk produktów kosztował w 2001 r. 100 euro, to w roku 2002 kosztował 102,3 euro, ale tylko max 30 eurocentów wzrostu spowodowane było samym skutkiem wprowadzenia wspólnej waluty.

Należy też pamiętać, że niezależnie od przyjęcia euro, ceny w Polsce będą się coraz bardziej zbliżać do poziomu państw członkowskich starej UE.

INFORMACJA O SKUTKACH SPOŁECZNYCH WPROWADZENIA EURO W GRECJI, HISZPANII I PORTUGALII

(Raport opracowany przez Instytut Lobbyngu BCC w oparciu o dane NSSG, Eurostatu, Ministerstwa Ekonomii i Finansów Grecji, Bank of Greece, Banko de Espana, Banko de Portugal)

Negatywne skutki społeczne (np. wzrost cen, wzrost bezrobocia) wprowadzenia wspólnej waluty, to główny argument przeciwników kolejnego etapu integracji Polski z Unią Europejską. Aby móc wiarygodnie prognozować skutki wejścia Polski do strefy euro należy przyrzeć się wskaźnikom ekonomicznym innych członków unii walutowej, które tę decyzję podjęły już wcześniej. Grecja, Hiszpania i Portugalia, uważane są za najuboższe kraje wspólnoty, ale to do poziomu gospodarczego tych państw możemy się porównywać.

W analizie wzięte zostały pod uwagę następujące wskaźniki gospodarcze: stopa bezrobocia, zatrudnienie, poziom cen, poziom PKB.

GRECJA

Wskaźnik zatrudnienia (osoby w wieku od 15 do 64 roku życia) po przystąpieniu w 2002 roku Grecji do strefy euro wyniósł 57% i do 2006 roku wzrósł do 61%. Cztery procent wzrostu w ciągu niespełna czterech lat trzeba pochytywać za sukces, gdyż od 1998 do 2002 roku wzrost wyniósł zaledwie 1%.

Bezrobocie w Grecji mimo wahań wskazuje tendencję spadkową. W 2001r wynosiło ok. 10,5% w 2002 roku nie przekroczyło 10%, a w 2003 roku osiągnęło poziom 9% ogólnej siły roboczej. Mimo wzrostu poziomu bezrobocia w 2004 do 10%, obecnie utrzymuje ono na poziomie 8,9% (stan na 2006).

Poziom cen ulega w Grecji takim samym wahaniom, co w całej strefie euro i faktem jest, że w pierwszym roku wspólnej waluty ceny żywności i energii wzrosły o 5%, ale po 2003 ceny ustabilizowały się i ich wzrost nie przekroczył pułapu 4%. W Grecji ceny od 1999 mają tendencje wahań podobną do unijnej, ale o 1%-2,5% wyższą, co należy uważać za znaczącą zmianę, gdyż jeszcze w 1990 roku była to różnica 15%.

Rozwój gospodarczy Grecji mimo spadku z 5% PKB w 2001r do 3,8% w 2002r, wciąż jest na wysokim poziomie i w kolejnych latach następował systematyczny wzrost (z wyjątkiem 2005 roku) :4,8% w 2003r; 4,7% w 2004; 3,7% w 2005;4,3% w 2006 roku, podczas gdy w całej Unii był to wzrost rzędu 1%-2% PKB.

HISZPANIA

Wskaźnik zatrudnienia w Hiszpanii, zdaniem analityków, kształtowany jest przez efekt dość licznej migracji. Po wprowadzeniu euro w 2003 wskaźnik wzrósł do poziomu 59,8%, aby w 2006 roku osiągnąć wartość 63 %.

Bezrobocie w Hiszpanii po wejściu do strefy euro nieznacznie wzrosło (o 1%) osiągając poziom 11% w 2002. W kolejnych latach sytuacja się ustabilizowała i wskaźnik bezrobocia kształtował się następująco: 10,2% w 2003 i oscyluje w granicach 9%.

Wzrost cen wyniósł w 2002r 4%, ale do 2004 roku systematycznie spadał do ok. 2%, co było średnim wzrostem cen w UE. W 2005 roku ceny wzrosły o ok. 3%.

Wzrost gospodarczy w roku 2002 wyniósł 2,9% PKB i był niższy o prawie 2% w stosunku do roku 2000. Od 2004 roku poziom PKB wzrasta i w 2005 roku wyniósł 4,4%, co przewyższyło dwukrotnie średnią unijną.

PORTUGALIA

Wskaźnik zatrudnienia w Portugalii spada od 2001 roku. W 2003 roku stopa zatrudnienia wynosiła 68,1%, osiągając wartość 67,9 w roku 2006. Wprowadzenie euro nie miało więc wpływu na kształtowanie tego wskaźnika.

Poziom cen w Portugalii spada od 2001 roku (jeszcze przed wejściem do strefy Euro), a wejście do strefy euro wyrównało je z unijnym poziomem w 2005 roku (4,4% w 2001; 3,7% w 2002; 3,5% w 2003, do 2,1% w 2005r).

Bezrobocie, co prawda wzrosło i sięga obecnie 7,7% (stan na 2006), a w 2003 roku było o 1,4% niższe, (2003-6,3% ; 2004- 6,7%) to jednak jest to szerszy problem społeczny Portugalii, którego eksperci nie przypisują wspólnej walucie.

PKB Portugalii spada od 1997, co oznacza, że gospodarka tego kraju nie rozwija się (2001 3,9%, 2002- 2,0%, 2003-0,8%). Obecnie PKB wynosi 0,3%. Jest to skutkiem zacofania gospodarczego tego kraju, który bazuje na rolnictwie. Portugalia nie wykorzystwała szansy (funduszy unijnych) na rozwój np. bazy turystycznej, co mogłoby uczynić z tego kraju alternatywę dla turystów wobec np. Hiszpanii.

WNIOSKI

Polska gospodarka po wprowadzeniu euro może mieć przez rok lub dwa przejściowe problemy, czego rezultatem będzie spadek wskaźników gospodarczych

i wzrost niezadowolenia społecznego. Świadczą o tym zaprezentowane wyniki gospodarcze krajów będących w strefie euro, o zbliżonym do polskiego poziomie rozwoju gospodarczego. Należy przypuszczać, że wejście do wspólnej strefy monetarnej nie wpłynie destabilizująco na polską gospodarkę w większym stopniu niż w zaprezentowanych przykładach państw członkowskich, jeżeli tylko podejmiemy działania, przygotowujące gospodarkę do przyjęcia wspólnej waluty. Ważne będą regulacje prawne i zorganizowanie systemu monitoringu gospodarczego, którego celem będzie np. zapobieganie nadmiernemu wzrostowi cen (okazyjne spekulacje cenowe), których rezultatem może być gwałtowny wzrost niezadowolenia społecznego.

Wspólna waluta zdaniem ekspertów nie uchroni nas od skutków kryzysów gospodarczych o globalnym charakterze, ale rozwija i wzmacnia gospodarkę, co czyni ją bardziej „odporną” na kryzysy. Ponad to finansowe instytucje europejskie (EBC), które nadzorują wspólny rynek walutowy dysponują znacznie silniejszymi instrumentami finansowymi od centralnych banków narodowych, aby moc skuteczniej przeciwdziałać skutkom globalnych kryzysów gospodarczych.

AKTUALIZACJA STANOWISKA BCC ODNOŚNIE DO INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO Z 31 STYCZNIA 2009 ROKU

W czerwcu 2003 roku społeczeństwo polskie opowiedziało się za przystąpieniem do Unii Europejskiej. Było to jednocześnie zobowiązanie do przystąpienia Polski do strefy euro i prowadzenia wspólnej polityki pieniężnej z krajami UE.

Sygnatariusze Koalicji ProEuro uważają, że wyznaczony przez rząd termin obowiązywania w naszym kraju waluty euro – 1 stycznia 2012 – może i powinien zostać dotrzymany.

Światowy kryzys finansowy z pewnością zaostrzył również w Polsce warunki prowadzenia polityki gospodarczej i finansowej. Utrudnił podejmowanie decyzji związanych z koniecznością spełnienia przez Polskę kryteriów fiskalnych i monetarnych, warunkujących wejście do unii walutowej. W obecnej sytuacji mniejszym problemem jawi się spełnienie kryteriów monetarnych – niskiej inflacji, utrzymanie stabilności kursu złotego wobec euro, utrzymanie niskich długoterminowych stóp procentowych. Trudniejsze do spełnienia będą kryteria fiskalne: mniejszy niż 3% deficyt budżetowy i dług publiczny poniżej 60% PKB. Narzucają one rządowi wielką dyscyplinę finansową: konieczność zwiększenia przychodów oraz zmniejszenia wydatków z jednoczesnym pobudzeniem inwestycji i zmniejszeniem kosztów działania przedsiębiorstw. Jest to zadanie niezwykle trudne w obliczu recesji. Podwyższanie podatków ograniczające wzrost deficytu budżetowego raczej nie wchodzi w rachubę.

Realna jest jednak redukcja nieinwestycyjnych wydatków państwa, przejawiająca się w zmniejszeniu lub uelastycznieniu tzw. wydatków sztywnych, które sta-

nowią dziś ponad 70% wszystkich wydatków publicznych, w tym reforma systemu tzw. emerytur mundurowych, KRUS-u czy zrównanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn na poziomie 65 lat. Także przyspieszenie prywatyzacji.

Nie są to inicjatywy społecznie obojętne, bowiem kojarzą się z polityką „zaciskania pasa”. Biorąc jednak pod uwagę straty, jakie ponosi polska gospodarka z racji braku tych reform oraz braku korzyści z racji pozostawania poza strefą euro – a sięgają one w czasie ostatnich zawirowań na światowych rynkach finansowych dziesiątek miliardów złotych – warto koszt polityczny tych inicjatyw ponieść. Euro przynosi większą stabilność ekonomiczną i szybszy wzrost inwestycji, które to konsekwencje przekładają się na szybszy wzrost płac i większe zatrudnienie, tj. zwiększenie poziomu życia, który w Polsce plasuje dziś jej obywatele na trzeciej pozycji od końca w Unii Europejskiej. Mając łatwiejszy dostęp do kredytów po niższej i stabilnej stopie procentowej przedsiębiorstwa będą mogły szybciej wprowadzać nowe produkty i nowe, mniej kosztowne metody ich wytwarzania, lepiej przystosować się do rynków światowych.

Przystąpienie Polski do Europejskiej Unii Monetarnej narzuca wcześniejszy obowiązek wejścia do tzw. korytarza ERM II. Kurs waluty krajowej do euro powinien utrzymać się w normalnym paśmie wahań według centralnego parytetu w widełkach $\pm 15\%$ lub paśmie indywidualnie wynegocjowanym. W okresie osłabienia koniunktury gospodarczej, z którą mamy teraz i będziemy mieć jeszcze przez jakieś dwa lata do czynienia, polska gospodarka nie pozbawia się narzędzia osłabienia recesji, jakim obecnie jest „kurs walutowy”, bo silne osłabienie złotego już nastąpiło. To osłabienie praktycznie eliminuje też ryzyko ataku spekulacyjnego ze strony inwestorów portfelowych, polskich i zagranicznych. Problemem głównym wydaje się być utrzymanie deficytu budżetowego poniżej 3% PKB. Ale z uwagi na wysoki koszt obsługi długu publicznego, utrzymanie stosunkowo niskiego deficytu jest tak czy inaczej wskazane, wręcz niezbędne.

Sygnatariusze koalicji ProEuro wychodzą z założenia, że na przestrzeni kilku najbliższych lat nigdy nie będzie idealnego momentu wejścia do ERM II. Lata do roku 2011 to czas wyborów, a więc osłabienia determinacji rządzących do redukcji publicznych wydatków nieinwestycyjnych, do modernizowania gospodarki.

Sygnatariusze koalicji ProEuro uważają, że propozycja przeprowadzenia ogólnopolskiego referendum w sprawie terminu przystąpienia do unii walutowej nie jest zasadna.

Ostatnie tygodnie unaocznily Polakom, jakie straty przynoszą wahania kursów walutowych ich domowym budżetom, jak wspólna waluta zapobiegła w Europie zniszczeniu mniejszych rynków finansowych, atakom spekulacyjnym na słabsze waluty i groźbie dużych dewaluacji. Postawa Polaków wobec euro może zostać zniekształcona kampanią reklamową i emocjami towarzyszącymi referendum, odwołującymi racjonalne argumenty przemawiające za akceptacją bądź odrzuceniem

terminu przyjęcia. Zdecydowanie należy prowadzić głęboką i rzetelną politykę informacyjną. Wiedza sygnatariuszy ProEuro pozwala na wysunięcie poglądu, że koszty wprowadzenia euro w Polsce dla konsumentów będą o wiele niższe, a korzyści o wiele wyższe niż szacunki eurosceptyków.

Sygnatariusze koalicji ProEuro opowiadają się również za rządową koncepcją, aby przygotowania do wejścia do systemu ERM II prowadzić równoległe z pracami nad zmianą Konstytucji RP. Trudności w uzyskaniu w tym roku konsensusu w kwestii jej zmiany nie powinny blokować wejścia do ERM II, ale powinny być usuwane poprzez nowe wybory parlamentarne.

Koalicjanci ProEuro nie mają wątpliwości, że taki konsensus zostanie w końcu osiągnięty.

Sygnatariusze koalicji ProEuro deklarują wolę współpracy przy realizacji zadań leżących u podstawy zawiązania ich koalicji, ze wszystkimi instytucjami życia publicznego w Polsce zainteresowanymi wypracowaniem najskuteczniejszej drogi dojścia do unii walutowej Polski z krajami euro.

1.2. FORUM ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

INFORMACJA O ORGANIZACJI

Wiesław Siewierski, Przewodniczący Forum Związków Zawodowych

Przewodniczący Forum Związków Zawodowych, wiceprzewodniczący Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, wiceprezydent Europejskiej Unii Niezależnych Związków Zawodowych CESI.

W roku 1983 został założycielem i pierwszym przewodniczącym zakładowej organizacji związkowej w WPEC, a następnie wraz z kilkoma szefami związków zawodowych zatrudnionych w polskim ciepłownictwie – był inicjatorem i przewodniczącym komitetu założycielskiego Federacji Związków Zawodowych Pracowników Energetyki Ciepłej (obecna nazwa Krajowy Związek Zawodowy Ciepłowników).

Na I zjeździe Federacji w 1982 r. został wybrany jej przewodniczącym i pełnił tę funkcję przez 20 lat – do Kongresu w 2003 r.

W roku 1985 był jednym z inicjatorów powołania Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych. Po I Kongresie został członkiem Prezydium OPZZ, odpowiedzialnym za tworzenie i działalność struktur terenowych. Działalność międzynarodową rozpoczął w 1986 roku w Kopenhadze na Konferencji Związków Zawodowych Krajów Nadbałtyckich, Norwegii i Islandii, gdzie został powołany na stanowisko wiceprzewodniczącego tej organizacji. Funkcję tą sprawował do 1990 r., w którym to roku Federacja ZZ Pracowników Energetyki Ciepłej wystąpiła z OPZZ. W latach 1990 – 2002 jako przewodniczący Federacji aktywnie uczestniczył w pracach Międzynarodowego Zrzeszenia Związków Zawodowych Energetyków z siedzibą w Paryżu. W roku 2001 był organizatorem spotkania przedstawicieli Ogólnopolskich Związków Zawodowych nie będących członkami żadnej centrali związkowej, którego celem było wypracowanie wspólnych metod działania dotyczących ochrony praw pracowników, w związku z planowanym wejściem Polski do UE i dostosowaniem nowego prawa do norm tam obowiązujących. Efektem spotkania była inicjatywa utworzenia trzeciej, apolitycznej centrali związkowej w Polsce.

We wrześniu 2002 r. powołano Komitet Założycielski a w kwietniu 2002 r. odbył się I Kongres Forum Związków Zawodowych, który powierzył mu funkcję przewodniczącego.

W grudniu ur. w Brukseli odbył się IV Kongres CESI, który wybrał kolegę Siewierskiego na wiceprezydenta tej organizacji.

Forum Związków Zawodowych jest ogólnokrajową organizacją międzyzwiązkową utworzoną przez: ogólnokrajowe organizacje związkowe, zrzeszenia związków zawodowych oraz inne organizacje związkowe. Forum jest reprezentantem zrzeszonych w niej organizacji członkowskich i członków tych organizacji.

Celami Forum są w szczególności:

- Obrona praw i zabezpieczenie interesów społeczno – zawodowych, socjalno – bytowych, kulturalnych oraz w zakresie ochrony zdrowia, pracy i środowiska pracowników, emerytów, rencistów i ich rodzin.
- Kształtowanie aktywności społecznej i etyki zawodowej, ochrona godności ludzi pracy.
- Współdziałanie z organizacjami związkowymi w kraju i za granicą na rzecz postępu społecznego, praw człowieka, swobód demokratycznych.
- Integracja i umacnianie roli ruchu związkowego.

STANOWISKO ODNOŚNIE DO INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO

Forum Związków Zawodowych w swojej deklaracji programowej jednoznacznie opowiedziało się za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Naturalną konsekwencją akcesji naszego kraju do Unii jest dla naszej centrali związkowej również przystąpienie do strefy euro.

Nie oznacza to jednak braku krytycyzmu, co do tempa adaptacji poszczególnych rozwiązań, jak i ich kształtu organizacyjnego.

Generalnie członkowie Forum są przekonani, co do przyjęcia przez Polskę wspólnej waluty i dość dobrze są znane potencjalne korzyści dla gospodarki, płynące z takiego rozwiązania.

Jednocześnie zgłoszonych jest także wiele obaw i zastrzeżeń o konsekwencji takiej decyzji dla poszczególnych grup społecznych. Największe lęki budzą ewentualne konsekwencje przyjęcia euro dla emerytów i rencistów, a więc grup najsłabszych ekonomicznie, które nie będą w stanie uzyskać wystarczającego dodatkowego wsparcia w postaci podwyżek ich świadczeń – co mogą sobie natomiast „wywalczyć” pozostałe grupy na rynku pracy.

Z wielką uwagą Polscy pracownicy będą śledzili efekty, a zwłaszcza konsekwencje dla społeczeństwa przyjęcia wspólnej waluty przez najbliższych sąsiadów naszego kraju, a więc już w najbliższym czasie Słowaków.

Z całą pewnością najmniej korzystnym wariantem dla polskiego społeczeństwa, dotyczącym przyjęcia euro, byłyby sprzeczne sygnały płynące do obywateli, od dwóch ośrodków władzy: prezydenckiego i rządowego.

Oczekujemy jako centrala związkowa systematycznej, precyzyjnej i obiektywnej informacji o nowych aspektach lub zmieniających się uwarunkowaniach wprowadzenia euro w Polsce. Z uznaniem odnosimy się do efektów i stylu pracy Biura ds. Integracji ze Strefą Euro.

Forum Związków Zawodowych, oprócz działalności informacyjnej w omawianym zakresie, zamierza również uwzględnić tę problematykę w toku posiedzeń statutowych oraz w przypadku uzyskania wewnątrz organizacyjnego konsensusu, zapisać go w dokumentach programowych centrali.

1.3. KONFEDERACJA PRACODAWCÓW POLSKICH

INFORMACJA O ORGANIZACJI

Andrzej Malinowski, Prezydent Konfederacji Pracodawców Polskich

Wykształcenie:

Akademia Ekonomiczna w Poznaniu (1969); dr nauk ekonomicznych (1975).

Kariera zawodowa:

- pracownik naukowy i wykładowca Akademii Ekonomicznej i na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (od 1969);
- konsultant i doradca ministra handlu zagranicznego i wojewody poznańskiego oraz w przedsiębiorstwach przemysłowych (1973-81);
- podsekretarz stanu w Ministerstwie Handlu Wewnętrznego i Usług (1986-88);
- podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (1989);
- podsekretarz stanu w Centralnym Urzędzie Planowania – pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. utworzenia Ministerstwa Gospodarki (1996), a następnie sekretarz stanu w tym resorcie;
- prezes Zarządu i dyrektor generalny Sava Investment Group SA (od 1998).

Pełnione funkcje:

- od 2001 r. prezydent Konfederacji Pracodawców Polskich, w 2005 r. wybrany na kolejną czteroletnią kadencję;
- członek Narodowej Rady Integracji Europejskiej (od 2002);
- pierwszy wiceprezydent Europejskiej Organizacji Pracodawców Przedsiębiorstw Sektora Publicznego (2005);
- przewodniczący BIAC Polska – Komitetu Doradczego Biznesu i Przemysłu OECD (1998-2001).

KONFEDERACJA PRACODAWCÓW POLSKICH W INTERESIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, ROZWOJU GOSPODARSTWA I POSZANOWANIA ZASAD DIALOGU SPOŁECZNEGO.

Konfederacja Pracodawców Polskich jest najstarszą, największą i najbardziej reprezentatywną organizacją pracodawców w Polsce. Towarzyszy polskiej transformacji ustrojowej i gospodarczej, współtworząc ją od samego początku, czyli od 1989 roku, reprezentując interesy przedsiębiorców wszystkich sektorów i branż. Dziś do KPP należy ponad 6 tys. firm zatrudniających przeszło 2 mln pracowników; to najwięcej ze wszystkich organizacji zrzeszających polskich pracodawców. KPP zrzesza zarówno małe i średnie przedsiębiorstwa, jak i te największe, giganty skutecznie konkurujące na światowych rynkach. Zabiegając o jak najbardziej korzystne warunki rozwoju przedsiębiorczości, Konfederacja stała się surowym

recenzentem politycznych i ekonomicznych decydentów. Wywalczyła sobie silną pozycję i znaczącą, instytucjonalną rolę w strukturach naszego państwa. Jest partnerem dialogu społecznego, organizacją, bez udziału której, nic ważnego dla gospodarki i polityki społecznej zdarzyć się nie może. Prezydent KPP jest wiceprzewodniczącym Trójstronnej Komisji ds. Społeczno – Gospodarczych i szefem Zespołu ds. polityki gospodarczej i rynku pracy. Wielokrotnie, dzięki inicjatywie KPP podejmowano próby rozwiązywania ważnych problemów oraz łagodzenia sporów i konfliktów społecznych. Konfederacja Pracodawców Polskich jest wszędzie tam, gdzie dzieje się coś ważnego dla biznesu i pracodawców: podczas obrad sejmowych i senackich komisji, przy pracach decyzyjnych i doradczych gremiów różnych szczebli administracji państwowej oraz komitetów sterujących i monitorujących wykorzystywanie funduszy Unii Europejskiej.

Główne cele Konfederacji Pracodawców Polskich to:

- reprezentowanie i promowanie wspólnych interesów polskich pracodawców,
- dążenie do eliminowania barier i trudności w działalności gospodarczej,
- kreowanie i ochrona właściwego wizerunku pracodawcy i przedsiębiorcy w opinii publicznej,
- wspieranie i rozwój prawidłowych stosunków w sferze zatrudnienia i stosunków pracy, dbałość o odpowiednią pozycję pracodawców,
- działania na rzecz utrwalania partnerskich relacji między stronami dialogu społecznego,
- obrona przedsiębiorców przed biurokracją i bezprawnymi działaniami urzędników,
- aktywne reprezentowanie polskich przedsiębiorców na arenie międzynarodowej.

KPP szczególnie mocno zaznaczała swoją obecność w debatach toczących się w przełomowych dla naszego kraju momentach. Gdy Polska stała u progu Unii Europejskiej – w 2003 roku – przedsiębiorcy zrzeszeni w Konfederacji Pracodawców Polskich przygotowali Białą Księgę „Czas na decyzje. Usunąć bariery przedsiębiorczości.”, która zapoczątkowała prace nad „konstytucją przedsiębiorców” – ustawą o swobodzie działalności gospodarczej. Została ona uchwalona w lipcu 2004 roku i w istotny sposób przyczyniła się do notowanego obecnie, wysokiego tempa wzrostu polskiej gospodarki. To inicjatywa KPP doprowadziła do podjęcia, w 2003 roku, decyzji o obniżce podatku CIT do 19%. Dziś, członkostwo w Unii i wymogi europejskiego oraz światowego rynku, stawiają przed polską gospodarką nowe wyzwania. Jeśli chcemy realnie konkurować i rozwijać się w dobrym tempie, musimy radykalnie odmienić jej oblicze; priorytetem uczynić badania oraz rozwój nowych technologii w przedsiębiorstwach. Warunkiem niezbędnym dokonania radykalnych zmian jest ujawnienie i opisanie barier utrudniających rozwój przedsiębiorczości. KPP podjęła się tego zadania opracowując Zieloną Księgę „Państwo Przyjazne Pracodawcom”. Dokumentuje ona działania i przepisy, które utrudniają życie pracodawcom i wskazuje źródła negatywnych dla rozwoju przedsiębiorczości zjawisk i trendów. KPP pragnie pomóc w przy-

gotowaniu gruntu pod budowę nowej, polskiej gospodarki. Gospodarki opartej na wiedzy. Kolejne, ważne, eksperckie publikacje wydane przez Konfederację to: Raport oraz Zielona Księga o polskim rynku pracy. Opisują one stan obecny i perspektywy tego rynku oraz obserwowane trendy i nowe zjawiska związane z zatrudnieniem i bezrobociem. Wskazują pożądane kierunki instytucjonalnego i legislacyjnego działania.

Ważną inicjatywą Konfederacji jest program „Państwo Przyjazne Pracodawcom”. W ramach tego programu organizowane są debaty z udziałem polityków, naukowców oraz praktyków życia gospodarczego i społecznego. Toczą się one wokół najważniejszych problemów ekonomicznych i socjalnych: otoczenia biznesu, swobody działalności gospodarczej, pożądanych kierunków ewolucji prawa pracy, podatków i koniecznych reform strukturalnych. Konfederacja organizuje także tematyczne seminaria i konferencje poświęcone między innymi: problemom ochrony zdrowia, nowoczesnym technologiom, edukacji, partnerstwu publiczno – prywatnemu, zagadnieniom telekomunikacji etc.

Konfederacja Pracodawców Polskich aktywnie włączyła się w przygotowania do EURO 2012, zawierając wspólnie z ukraińskim odpowiednikiem, Koalicję Polskich i Ukraińskich Pracodawców na Rzecz EURO 2012. Jej celem jest motywowanie do działania władz obu państw i czynników oficjalnych oraz zachęcanie zagranicznych inwestorów do udziału w przedsięwzięciach związanych z mistrzostwami Europy w piłce nożnej. Z inicjatywy KPP odbyła się międzynarodowa konferencja „EURO 2012 – szanse i bariery”.

Konfederacja Pracodawców Polskich była inicjatorem i współorganizatorem spektakularnego wydarzenia; I Kongresu Pracodawców Polskich. Stał się on znaczącą i zdecydowaną manifestacją siły i środowiskowej więzi pracodawców polskich.

Ważnym zadaniem Konfederacji, dookreślającym jej Misję, jest kształtowanie oraz promowanie wizerunku pracodawców i przedsiębiorców jako ludzi tworzących dochód narodowy, dających innym pracę i - poprzez rozwój swoich przedsiębiorstw – przyczyniających się do rozwoju naszego kraju i realizacji indywidualnych aspiracji jego mieszkańców. To zadanie, KPP realizuje w różnorodny sposób. Miedzy innymi, co roku, honoruje swoimi nagrodami osoby i instytucje szczególnie zasłużone dla polskiej gospodarki oraz życia społecznego. Prestiżowe nagrody „Wektora” i „Super Wektora” przyznawane są „niepokornym” – ludziom gospodarki, polityki i mediów, którzy wybijają się ponad przeciętność a ich praca i osiągnięcia są godne naśladowania. Konfederacja docenia także działalność na swoją rzecz; tych jej członków, którzy w istotny sposób przyczyniają się do rozwoju organizacyjnego i intelektualnego KPP, nagradza „Konfederatkami”. **Kolejne wyróżnienie, „Konfederatka – Przyjaciel Pracodawcy”,** przyznawana jest tym osobom spoza grona przedsiębiorców, które wnoszą szczególny wkład w budowę wysokiego prestiżu i pozycji naszego środowiska oraz przyczyniają się do jego integracji i rozwoju.

Środowiskowej integracji sprzyja również organizowany od kilku lat turniej tenisowy „KPP Employers Cup”. Co roku na kortach spotyka się kilkadziesiąt par deblowych, by walczyć o puchar prezydenta Konfederacji.

Szczególnie ważnym fragmentem działalności KPP, jest jej aktywność na arenie międzynarodowej. Przedstawiciele Konfederacji aktywnie uczestniczą w pracach organów i gremiów międzynarodowych:

– Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) – jest organem doradczym ustanowionym na mocy traktatów rzymskich w 1957 r. Składa się z przedstawicieli różnych grup gospodarczych i społecznych społeczeństwa obywatelskiego. Jego głównym zadaniem jest sprawowanie funkcji doradczej dla trzech głównych instytucji (Parlamentu Europejskiego, Rady Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej). Członkami EKES są Pan Prezydent Andrzej Malinowski oraz Wiceprezydent Pan Tadeusz Dorda.

– Komitet Doradczy ds. Biznesu i Przemysłu (BIAC) – powstał w marcu 1962 roku jak niezależna organizacja uznana oficjalnie przez OECD jako ciało będące reprezentatywnym przedstawicielem biznesu i przemysłu. Rolą BIAC jest dostarczanie OECD i rządów krajów członkowskich opinii środowiska przedsiębiorców. BIAC stanowi dogodne forum umożliwiające przedsiębiorcom uczestniczenie w międzyrządowych dyskusjach dotyczących polityki gospodarczej i dając temu środowisku możliwość wpływania na długofalową politykę państw członkowskich.

– Europejska Organizacja Pracodawców Sektora Publicznego (CEEP) – jest to europejskie stowarzyszenie reprezentujące organizacje Pracodawców, przedsiębiorstwa z udziałem publicznym i przedsiębiorstwa pożytku publicznego. Jest jednym z trzech partnerów społecznych uznawanych przez Komisję Europejską reprezentującym pracodawców sektora publicznego. CEEP i jego Sekretariat Generalny w Brukseli reprezentuje interesy swoich członków przed europejskimi instytucjami. CEEP posiada bardzo dobre kontakty z dyrektoriatami Komisji Europejskiej, przedstawicielami Parlamentu Europejskiego oraz Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Pozycja europejskiego partnera dialogu społecznego pozwala CEEP na kontakty z przedstawicielami Komisji Europejskiej na najwyższym szczeblu. CEEP posiada swoich reprezentantów w różnorodnych komitetach oraz ciałach konsultacyjnych instytucji europejskich, co pozwala na bieżące monitorowanie inicjatyw europejskich będących przedmiotem zainteresowania członków CEEP. To pozwala na bieżące informowanie członków oraz angażowanie ich w proces legislacyjny na wczesnym etapie konsultacji. Konfederacja Pracodawców Polskich jest jedynym przedstawicielem pracodawców polskich w CEEP. Prezydent KPP, Andrzej Malinowski, pełni funkcje I wiceprezydenta tej organizacji.

– Międzynarodowa Organizacja Pracodawców (IOE) – uznawana jest za jedyny podmiot działający w imieniu pracodawców na poziomie ponadnarodowym, podejmujący problematykę zatrudnienia i spraw socjalnych. Obecnie IOE zrzesza

145 członków z 138 krajów, w tym, od 1991 roku jako jedyną polską organizację – Konfederację Pracodawców Polskich.

– Międzynarodowa Organizacja Pracy (ILO) – jest jedną z najdłużej działających organizacji międzyrządowych zajmującą się sprawami społecznymi. Powstała w 1919 r. w wyniku rosnącej troski o reformy społeczne po I Wojnie Światowej. Wśród członków – założycieli znalazły się: Belgia, Kuba, Czechosłowacja, Francja, Japonia, USA, Wielka Brytania oraz Polska. MOP jest jedyną spośród światowych organizacji, w której przedstawiciele pracodawców i pracowników – „partnerzy społeczni” w gospodarce – mają równe prawo z przedstawicielami rządów do kształtowania swojej polityki i programów. Podstawą istnienia MOP jest jej Konstytucja. Obecnie członkami Organizacji jest 178 państw.

– Europejska Organizacja Pracodawców Szpitalnictwa i Sektora Ochrony Zdrowia (HOSPEEM) – organizacja pracodawców reprezentująca interesy sektora ochrony zdrowia.

STANOWISKO ODNOŚNIE DO INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO

EURO A PRZEDSIĘBIORCY

Wejście Polski do Unii Europejskiej oznacza automatyczne zobowiązanie się naszego kraju do integracji ze strefą euro. Oczywiście może to nastąpić tylko po uprzednim spełnieniu kryteriów konwergencji. Abstrahując od tego kiedy to nastąpi oraz od politycznych decyzji w zakresie wejścia do unii monetarnej, należy mieć na uwadze skutki zamiany narodowej waluty na europejską dla przedsiębiorstw. Choć w zdecydowanej większości opinii korzyści z tego tytułu będą większe niż koszty, trzeba też pamiętać o tych ostatnich i należycie się do nich przygotować.

Przede wszystkim trzeba podkreślić, że wejście Polski do unii walutowej oznacza likwidację ryzyka kursowego w stosunku do euro. Obecnie stwarza ono dla przedsiębiorstw zagrożenie trudnych do przewidzenia wahań wysokości przychodów i należności. Dotyczy to w szczególności firm prowadzących działalność międzynarodową oraz takich, które pożyczają pieniądze za granicą, czy też dokonują innych transakcji kapitałowych. Wagę problemu ryzyka kursowego widać szczególnie w ostatnim okresie, gdy silna aprecjacja złotówki powoduje duże kłopoty u eksporterów, łącznie z przypadkami ich upadłości. Wahanie kursu walut utrudnia właściwe planowanie gospodarcze. Jest to istotna przeszkoda w kontekście prawidłowego funkcjonowania przedsiębiorstwa. Zredukowanie niepewności co do przyszłego poziomu przychodów i kosztów umożliwi przedsiębiorcom ustalenie długookresowych strategii działania, zwiększy trafność podejmowanych decyzji inwestycyjnych oraz przyczyni się do bardziej efektywnej alokacji kapitału. Podkreślić jednak należy, że ryzyko kursowe zaniknie oczywiście tylko w stosunku do firm, których międzynarodowa działalność ma miejsce w krajach strefy euro. Obecność w strefie euro oznacza, że gospodarka danego kraju ma solidne podstawy, a jego sytuacja polityczna nie budzi obaw. W związku z tym, przyjęcie

euro wpłynie na lepsze postrzeganie Polski i polskich przedsiębiorstw jako partnerów handlowych.

Przystąpienie Polski do unii walutowej oznacza także wyeliminowanie kosztów transakcyjnych w odniesieniu do euro. Koszty te można podzielić na dwie grupy. Do pierwszej z nich należą bezpośrednie koszty finansowe. Chodzi tu o marżę pomiędzy kursem kupna i sprzedaży obcej waluty, opłaty towarzyszące operacjom wymiany oraz koszty zabezpieczania się przed ryzykiem kursowym. Druga grupa obejmuje koszty administracyjne ponoszone przez podmioty gospodarcze w wyniku zaangażowania środków w działalność związaną z prowadzeniem operacji walutowych. Należą do nich koszty zarządzania ryzykiem walutowym, dodatkowe środki przeznaczane na sprawozdawczość finansową, koszty alternatywne z tytułu mniejszej efektywności zarządzania środkami pieniężnymi rozproszonymi na różnych rachunkach bankowych oraz środki wydatkowane z tytułu dłuższego czasu trwania transferu walut obcych. Bezspornie ograniczenie kosztów transakcyjnych obniży koszty działalności gospodarczej przedsiębiorstw uczestniczących w handlu z krajami strefy euro. To z kolei przełoży się na wzrost ich konkurencyjności.

Integracja ze strefą euro będzie skutkować także pojawieniem się cenowej przejrzystości rynku. Ceny w Polsce zostaną wyrażone w tej samej walucie, co ceny w krajach unii walutowej. Przedsiębiorcy uzyskają możliwość łatwego porównywania oferty zagranicznych dostawców i odbiorców. To z kolei zwiększy prawdopodobieństwo wyboru oferty najkorzystniejszej. Trzeba jednak pamiętać, że cenowa przejrzystość rynku pokaże różnice cen jednakowych produktów w poszczególnych krajach. Tak więc także i konsumenci będą mogli łatwiej dokonywać wyboru najkorzystniejszego cenowo miejsca zakupu. Wymusi to na przedsiębiorcach stworzenie atrakcyjnej oferty poprzez wprowadzenie produktów wysokiej jakości lub obniżanie ceny.

Z chwilą akcesji Polski do strefy euro rynki traktowane do tej pory jako zagraniczne staną się tak samo dostępne jak rynek Polski. Wejście do eurolandu stwarza dla przedsiębiorstw, które dotąd prowadziły działalność tylko na rynku krajowym do rozszerzenia zasięgu swego funkcjonowania także na kraje strefy euro. Wynika to z faktu, że wspólna waluta ułatwia w oczywisty sposób prowadzenie interesów. Można więc spodziewać się, że integracja z unią monetarną podziała motywująco na polskie przedsiębiorstwa w obszarze rozszerzenia zakresu swego działania na inne kraje strefy euro. Jednak należy pamiętać, że także polski rynek stanie się bardziej otwarty i atrakcyjny dla przedsiębiorstw z obszaru unii walutowej. Oznacza to oczywiście wzrost konkurencyjności. Polskie przedsiębiorstwa muszą się do tego przygotować, choćby poprzez wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań, które pozwolą polepszyć jakość oferowanych produktów i usług, a jednocześnie obniżą koszty funkcjonowania przedsiębiorstw. Także władze powinny podejmować działania ukierunkowane na polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej, szczególnie w obszarze kosztów jej prowadzenia. Podkreślić jednak należy, że wzrost konkurencji będzie prowadził do stopniowej eli-

minacji z rynku przedsiębiorstw mało efektywnych. Wzmocni to konkurencyjność naszej gospodarki ogółem, czynniki produkcji będą wykorzystywane bardziej optymalnie. W długim okresie doprowadzić to może do zwiększenia popytu na produkty wytwarzane w Polsce wśród państw także spoza strefy euro.

Przystąpienie Polski do unii walutowej spowoduje także obniżenie krajowych stóp procentowych. Stopy procentowe w całej strefie euro są takie same – niższe niż w Polsce. Obniżenie stóp procentowych spowoduje spadek oprocentowania kredytów. Kredyty oferowane przez banki krajowe powinny być tańsze również ze względu na większą konkurencję ze strony banków Unii Walutowej. Tym samym zwiększy się dostępność przedsiębiorstw do kapitału, niezbędnego do inwestycji, rozwijania działalności.

Z zagadnieniem pozyskiwania kapitału wiąże się także uzyskanie pełnego dostępu do ogromnego rynku finansowego. Przedsiębiorstwa będą mogły korzystać z tańszych możliwości pozyskania kapitału oferowanych w całej strefie euro. Szeroki dostęp do źródeł finansowania działalności oraz niższy koszt uzyskania środków finansowych zwiększy szansę rozwoju polskich przedsiębiorstw.

Przystąpienie Polski do strefy euro to także swobodny dostęp do europejskiego rynku obligacji. Firmy o niższej wiarygodności kredytowej oraz z sektorów do tej pory nieobecnych na rynkach finansowych będą miały łatwiejszy dostęp do kapitału. Papiery dłużne wyemitowane przez polskie przedsiębiorstwa, pozbawione ryzyka kursowego staną się atrakcyjniejsze dla inwestorów ze strefy euro.

Nie należy również zapominać, że spełnienie przez Polskę kryteriów konwergencji samo w sobie spowoduje poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Spełnienie kryteriów konwergencji oznaczać będzie obniżenie stóp procentowych, co zmniejszy koszty dostępu do kapitału. Z tym zagadnieniem wiąże się także niska stopa inflacji wymagana przy integracji z unią walutową. Spełnienie warunków związanych z deficytem budżetowym oraz długiem publicznym wymusi wreszcie przeprowadzenie reformy finansów publicznych. Po pierwsze zmniejszeniu ulegnie skala niekorzystnego zjawiska tzw. efektu wypierania. Poza tym, ograniczenie wydatków państwa może być impulsem do korzystnych zmian na rynku pracy, takich jak np: motywacja do pracy nieaktywnej zawodowo części społeczeństwa, poprzez zmniejszenie wydatków socjalnych. Dyscyplina wydatków publicznych sprzyja także utrzymywaniu niskiego poziomu inflacji. Te wszystkie elementy są ważne z punktu widzenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Wejście do strefy euro to także źródło wielu wymiernych kosztów, wyzwań i problemów, które będą ponosić przedsiębiorcy, aby móc funkcjonować nowej sytuacji. Należy tu wymienić m. in.

1. Koszty przystosowania do euro systemów informatycznych, służących do prowadzenia księgowości, płatności elektronicznych, fakturowania, naliczania płac itp.;
2. Koszty szkolenia kadr w zakresie posługiwania się nową walutą, jej rozpoznawania, przeliczania pomiędzy pieniądzem narodowym a euro;

3. Koszty dostosowania automatów wrzutowych, sprzedających artykuły spożywcze, bilety komunikacyjne, bilety parkingowe itp. do przyjmowania monet euro;
4. Wartości kontraktów, należności do zapłacenia, płac, udziałów w spółkach, rachunków w bankach itp. będą musiały zostać przeliczone na euro. Zrodzi to koszty szczególnie w początkowym okresie naszej obecności w eurolandzie;
5. Koszty dostosowania kas fiskalnych i terminali do obsługi kart płatniczych;
6. Pewne koszty może rodzić konieczność prezentowania w okresie przejściowym podwójnych cen na produktach, w cennikach oraz w katalogach. Dodatkowo w okresie podwójnej cyrkulacji przedsiębiorstwa będą musiały akceptować oba środki płatnicze, a także księgować wpływy w obu walutach;
7. Przeliczenie cen ze złotego na euro spowoduje zmiany tzw. cen psychologicznych (cen o końcówkach 99 groszy). Aby zachować efekt psychologiczny przedsiębiorcy będą dążyli do zaokrąglenia przeliczonych cen w górę. Oczywiście zaokrąglenia w górę zwiększą przychody przedsiębiorcy. Trzeba podkreślić, że w innych krajach wstępujących wcześniej do strefy euro, konsumenci wymusili zaokrąglenie cen w dół.

Wstąpienie do strefy euro skutkuje także, na poziomie makroekonomicznym. Trzeba podkreślić, że uwarunkowania makroekonomiczne, np: poziom inflacji, wysokość stóp procentowych wpływają na warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Integracja z unią walutową oznaczać będzie utratę narzędzi krajowej polityki monetarnej. Będzie ona kreowana na poziomie międzynarodowym, a jej nadrzędnym celem jest stabilizacja cen na całym obszarze strefy euro, bez odstępstw regionalnych. Przez „stabilizację cen” rozumie się tu zazwyczaj sytuację, w której inflacja nie przekracza 2% rocznie. Oznacza to, że wahania inflacyjne będą musiały być łagodzone poprzez politykę fiskalną oraz płacową, co w naszych warunkach (silna pozycja związków zawodowych) może być trudne. Kraje południowej Europy po wejściu do strefy euro musiały zmierzyć się z problemem boomu kredytowego wynikającego z niższych stóp procentowych. Może to stać się przyczyną narastania zjawiska złych kredytów, co stwarza ryzyko fali bankructw. Jest to sytuacja niebezpieczna dla całej gospodarki i systemu finansowego. Zagrożenie to jest tym większe, że nie będziemy mieli, jak już wspomniano, instrumentów do kreowania polityki monetarnej na poziomie krajowym. Skutki zjawiska „złych kredytów” widzimy obecnie na przykładzie USA i Wielkiej Brytanii. Mamy tam do czynienia z gwałtownym spadkiem cen nieruchomości, a trzeba zaznaczyć, że harmonijnemu rozwojowi gospodarczemu nie sprzyjają gwałtowne zjawiska. Podobnie jak zawirowania w systemie bankowym i finansowym. Niższe stopy procentowe mogą więc paradoksalnie, w następstwie ewentualnego kryzysu w obszarze kredytów, utrudnić pozyskiwanie kapitału i hamować rozwój gospodarczy.

Słowenia, na początku zeszłego roku, jako pierwsza z państw postkomunistycznych, przyjęła wspólną walutę. Doświadczenie Słowenii pokazuje, że można uniknąć nieuzasadnionego zaokrąglenia cen w restauracjach czy handlu detalicznym przez obo-

wiązek podawania ich w euro i walucie krajowej na długo przed wejściem do strefy europejskiego pieniądza. Konkurencja na rynku detalicznym i dyscyplina płac także odegrały pozytywną rolę. W rezultacie przyjęcie euro przez Słowenię nie spowodowało istotnych skutków cenowych: średnia inflacja wyniosła około 3 proc.

Sytuacja trochę inaczej wygląda na Cyprze, który także niedawno wprowadził euro. W zeszłym roku Cypryjczycy oswajali się ze wspólną europejską walutą, mając ceny podawane w euro i funtach. Od stycznia tego roku jedyną walutą jest euro. Według Cypryjskiego Stowarzyszenia Konsumentów od lipca zeszłego roku ceny wzrosły średnio o 4,6 proc. Spośród ponad 14 tys. cen towarów i usług 42,5 proc. przeliczono po prawidłowym kursie 1,71 euro za jednego funta. Co piąta cena wzrosła o więcej niż 10 proc. 14 proc. cen spadło po przeliczeniu na euro. A najszybciej drożało ponoć pieczywo. Ministerstwo Finansów Cypru utrzymuje, że wpływ euro na ten wzrost był niewielki. To, co podrożało wskutek wprowadzenia euro (zdaniem ministerstwa to opłaty parkingowe, za wypożyczenie płyt DVD, usługi fryzjerskie i pralnicze) ma mały udział w koszyku inflacyjnym.

Korzyści i koszty utworzenia unii monetarnej w wymiarze makroekonomicznym, co do zasady przedstawiają się następująco:

Korzyści i koszty utworzenia unii monetarnej w wymiarze makroekonomicznym w krótkim, średnim i długim okresie.

Okres	Korzyści i koszty przystąpienia do unii monetarnej	
	Korzyści	Koszty
Krótki	Zanik kosztów wymiany walut, tańsza obsługa obrotu gospodarczego, ruchu turystycznego, migracji ludności Zanik ryzyka kursowego w stosunkach gospodarczych między krajami unii monetarnej Zmniejszenie wielkości rezerw walutowych niezbędnych do obsługi obrotów z zagranicą	Wzrost bezrobocia i inflacji wskutek podaźowych i popytowych szoków asymetrycznych Obniżenie tempa wzrostu PKB Koszty dostosowania przedsiębiorstw po wprowadzeniu jednolitej waluty Przejściowy wzrost cen w wyniku tzw. zaokrągleń
Średni i długi	Wzrost realnego poziomu PKB Stabilność cen Większa przejrzystość cen i transakcji Niski poziom inflacji Niski poziom stóp procentowych	Koszty związane z dostosowaniem gospodarek do kryteriów optymalnego obszaru walutowego Długotrwałe obniżenie tempa wzrostu gospodarczego i poziomu dobrobytu – restrykcyjna polityka fiskalna w odpowiedzi na wzrost inflacji Utrzymywanie się wyższego poziomu inflacji w wyniku szoków podaźowych.

Przedstawione zestawienie pokazuje, że większość kosztów objawia się w okresie krótkim. Natomiast więcej korzyści jest odczuwalne w okresach średnim i długim. Wstąpienie Polski do strefy euro należy uważać za skuteczne zabezpieczenie przed potencjalnym niebezpieczeństwem izolacji, w obliczu globalnego rynku ka-

Stanowiska organizacji w sprawie integracji ze strefą euro

pitałowego. Trzeba jednak mieć na uwadze to, w jakim stopniu nasza gospodarka wypełnia kryteria optymalnego obszaru walutowego (grupa państw ściśle powiązanych ze sobą pod względem monetarnym, które jednocześnie odznaczają się wystarczająco jednolitą sytuacją w takich obszarach jak np: elastyczność rynku pracy, poziom otwarcia gospodarki, synchronizacja cyklu koniunkturalnego). Konieczne jest także monitorowanie sytuacji w obszarze stopnia zintegrowania z członkami unii monetarnej, poziom naszego rozwoju ekonomicznego oraz stabilność makroekonomiczną.

Szanse i zagrożenia polskiej gospodarki w procesie integracji ze strefą euro przedstawiają się następująco:

Szanse i zagrożenia polskiej gospodarki w procesie integracji ze strefą euro

Szanse	Zagrożenia
A. W okresie stabilizacji waluty w ramach ERM II	
Stabilizacja kursu złotówki przed wejściem do strefy euro i zmniejszenie ryzyka kursowego, co wpłynie pozytywnie na obroty handlowe z krajami członkowskimi unii monetarnej.	Czasowy spadek tempa wzrostu PKB oraz obniżenie poziomu dobrobytu społecznego w wyniku restrykcji w polityce fiskalnej w czasie przystosowywania gospodarki do kryterium stabilizacji fiskalnej. Możliwość ataków spekulacyjnych na złotego w okresie stabilizowania waluty w ramach ERM II oraz wysokie koszty interwencji walutowych.
B. Po wejściu do strefy euro	
1. Wzrost realnego poziomu PKB – zanikanie niepewności cenowej w obrotach wzajemnych Polski i krajów członkowskich strefy euro, poszerzenie rynku i korzyści skali. Stabilność cen. Brak kosztów wymiany walut, tańsza obsługa finansowa i bankowa obrotu gospodarczego, ruchu turystycznego, migracji ludności. Eliminacja wpływu importu kapitału na pozycję konkurencyjną w eksporcie – mechanizm aprecjacji w krótkim okresie. Korzystna zmiana struktury inwestycji zagranicznych w Polsce – przesunięcie od inwestycji portfelowych w kierunku inwestycji bezpośrednich – zmniejszenie zapotrzebowania na dywersyfikację portfela inwestycyjnego w związku z eliminacją ryzyka kursowego. Stymulowanie wzrostu inwestycji przez niską stopę procent. Obniżenie poziomu rezerw dewizowych utrzymywanych przez NBP – możliwość przeznaczenia ich na zmniejszenie długu publicznego.	Możliwość wystąpienia szoków asymetrycznych i ich skutki przy braku możliwości reagowania na nie za pomocą polityki monetarnej obniżenie tempa wzrostu PKB wzrost bezrobocia wzrost inflacji w wyniku szoków podażowych wzrost deficytu budżetowego i długu publicznego – ekspansywna polityka fiskalna stosowana dla kompensowania skutków szoków ekonomicznych

Przedstawione zestawienie pokazuje wyraźnie, że przewidywane korzyści zdecydowanie przeważają nad kosztami. Trzeba jednak zauważyć, że wystąpienie części z nich jest warunkowane wystąpieniem dodatkowych czynników.

Potrzeba pilnego wejścia Polski do strefy euro jest szczególnie widoczna w ostatnim czasie. Wykazano, że integracja z unią walutową to także inne korzyści, niż tylko likwidacja problemu ryzyka kursowego. Pamiętać jednak należy, że integracja musi być poprzedzona odpowiednim przygotowaniem. W przeciwnym wypadku korzyści z członkostwa w unii monetarnej będą ograniczone. Już w okresie członkostwa potrzebna będzie odpowiednia polityka gospodarcza państwa. Musi być ukierunkowana na wzmacnianie konkurencyjności przedsiębiorstw, tak aby mogły skutecznie rywalizować na silnie zintegrowanym rynku. Unia Europejska i unia walutowa jest dużą szansą na skierowanie Polski na tory stabilnego rozwoju. Jeżeli ją zmarnujemy, możemy na długo stać się peryferiami gospodarczymi Europy. Polscy przedsiębiorcy czekają na wejście naszego kraju do strefy euro. Są świadomi pozytywnych skutków tego procesu. Muszą jednak być przygotowani także na to, że w początkowym okresie naszej obecności w strefie euro, będą musieli ponieść pewne koszty. Trzeba jednak jasno powiedzieć. Nasza obecność w strefie euro jest konieczna. Długookresowe skutki integracji przeważają nad jej kosztami. W przypadku pozostania poza strukturą unii walutowej, uniknęlibyśmy początkowych kosztów związanych z integracją. Jednak długookresowe straty byłyby dużo wyższe.

1.4. NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY SOLIDARNOŚĆ

INFORMACJA O ORGANIZACJI

Janusz Śniadek, Przewodniczący NSZZ „Solidarność”

Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” od września 2002. Gdynianin, absolwent Instytutu Okrętowego Politechniki Gdańskiej. Od 1981 roku pracownik Biura Konstrukcyjnego Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni, obecnie Stoczni Gdynia. W latach 1989-1998 pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Zakładowej „Solidarność” w Stoczni Gdynia. Od 1992 do 1995 był członkiem Zarządu Regionu Gdańskiego, a od 1995 członkiem Komisji Krajowej Związku. W 1997 został wiceprzewodniczącym „Solidarność”.

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” powołany w Polsce w wyniku protestu robotniczego i utworzony na podstawie porozumienia zawartego dnia 31 sierpnia 1980 r. w Gdańsku pomiędzy Międzyzakładowym Komitetem Strajkowym a Komisją Rządową, opierając swoje działania na gruncie etyki chrześcijańskiej i katolickiej nauki społecznej, prowadzi działalność w zakresie obrony godności, praw i interesów pracowniczych członków Związku oraz realizacji ich potrzeb materialnych, społecznych i kulturalnych. Obroną praw i interesów pracowniczych, jak również kształtowaniem polityki społecznej związek zajmuje się również na poziomie międzynarodowym, poprzez członkostwo w Międzynarodowej Konfederacji Związków Zawodowych, utworzonej w wyniku połączenia się Międzynarodowej Konfederacji Wolnych Związków Zawodowych (MKWZZ) i Światowej Konfederacji Pracy (ŚKP), których afiliantem związek stał się w 1986 r. W 1995 roku NSZZ „Solidarność” został przyjęty do Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych (EKZZ), a od 1997 roku jest również członkiem Związkowego Komitetu Doradczego TUAC przy OECD.

STANOWISKO ODNOŚNIE DO INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” w swoich stanowiskach wielokrotnie wyrażała celowość przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

NSZZ „Solidarność” uważa, że akcesja Polski do struktur europejskich wiąże się z całym szeregiem wyzwań. Jednym z nich jest wejście Polski do strefy euro.

Członkostwo w III etapie Unii Gospodarczej i Walutowej musi być dobrze przygotowane i wykorzystane dla rozwoju kraju i poprawienia statusu materialnego Polaków. Powinno ono przyczynić się do umocnienia pozycji Polski w Europie.

Zapowiedziom wprowadzenia euro w Polsce towarzyszą obawy pracowników i obywateli przede wszystkim związane ze wzrostem cen i obniżeniem standardów życia. Dlatego też przygotowujący przez ekspertów raport korzyści i strat po-

winien w sposób pełny i przejrzysty przedstawiać mechanizmy eliminowania podwyżek cen, wynikających z przeliczenia walut oraz zawierać propozycje sprawnie funkcjonującego systemu ich monitorowania. Wraz z przedstawieniem *Raportu* konieczne jest prowadzenie szeroko zakrojonej kampanii informacyjnej na temat społecznych i ekonomicznych konsekwencji wprowadzenia euro.

Najważniejszą kwestią jest nie tylko spełnienie kryteriów z Maastricht, ale przede wszystkim zdolność do długookresowego utrzymania wskaźników ekonomicznych na odpowiednim poziomie, szczególnie tych związanych z inflacją, polityką fiskalną czy wreszcie dyscypliną finansów publicznych. Dlatego też umocnienie naszej gospodarki przez odpowiednie reformy systemowe, staje się jednym z najważniejszych wyzwań, które należy podjąć przed przystąpieniem do ERM II. To właśnie odpowiednie przygotowanie jest gwarantem sukcesu naszego kraju w obszarze wspólnej waluty.

6 marca 2008 r.

OŚWIADCZENIE PREZYDIUM KOMISJI KRAJOWEJ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” WS. WPROWADZENIA EURO Z DN.11 LUTEGO 2009 ROKU

Wobec aktualnej sytuacji ekonomiczno – społecznej związanej z kryzysem globalnym, nie kwestionując potrzeby integracji Polski ze strefą euro, NSZZ „Solidarność” uważa, że decyzja o dacie przystąpienia do strefy euro i wcześniej do ERM II, musi być podjęta w sposób szczególnie rozważny. Kryzys dotyka rynku pracy, produkcji, wymiany handlowej oraz rynków finansowych, a jego skutki są coraz bardziej dotkliwe dla społeczeństwa. Nie zapobiegnie temu redukcja wydatków budżetowych proponowana przez rząd. Obecnie bezwzględny priorytetem w działaniach rządu powinny być ochrona rynku pracy i popytu wewnętrznego. Polski nie stać na dalsze zaniechania w tych sferach.

Narasta zasadniczy problem: czy wymogi dyscypliny budżetowej stawiane w ERM II można pogodzić z koniecznymi działaniami antykryzysowymi wiążącymi się z nakładami z budżetu. Domagamy się w tej sprawie debaty.

Reasumując, uważamy, że aktualna, niepewna sytuacja gospodarcza, a przede wszystkim społeczna, nie stwarza odpowiednich warunków do bezpiecznego przystąpienia Polski do ERM II.

11 lutego 2009 r.

1.5. OGÓLNOPOLSKIE POROZUMIENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

INFORMACJA O ORGANIZACJI

Jan Guz, Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych

W latach 1982-1997 przewodniczący Rady OPZZ województwa białkopodlaskiego, w latach 1997-2004 wiceprzewodniczący OPZZ a od kwietnia 2004 roku przewodniczący OPZZ. 19 maja 2006 r. ponownie wybrany na przewodniczącego OPZZ kadencji 2006-2010. Pełnił w okresie pracy zawodowej wiele funkcji społecznych reprezentując w nich OPZZ, był m. in. wiceprzewodniczącym Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia i Rady Nadzorczej Oddziału ZUS w województwie bielskopodlaskim. Był członkiem Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w III kadencji. Był wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z ramienia OPZZ, Przewodniczącym Rady Programowej Ośrodka Studiów i Kształcenia Zawodowego. Jako przewodniczący OPZZ w roku 2004 zostaje powołany przez Prezesa Rady Ministrów na funkcję wiceprzewodniczącego Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Od 2008 roku Przewodniczący Rady Statystyki Głównego Urzędu Statystycznego.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ), powołane w listopadzie 1984 roku przez Zgromadzenie Przedstawicieli Branżowych Związków Zawodowych, jest największą w Polsce organizacją związkową. Do OPZZ należy 90 ogólnokrajowych federacji i jednolitych związków zawodowych.

Utworzenie OPZZ było urzeczywistnieniem, powszechnie wyrażanej przez związkowców w całym kraju, potrzeby istnienia ogólnopolskiego, kolegialnego organu przedstawicielskiego lewicowych związków zawodowych, który reprezentowałby interesy ludzi pracy w negocjacjach z pracodawcami, przedstawicielami władz państwowych oraz służył doradztwem w sprawach dotyczących zarówno wszystkich pracobiorców jak i pracodawców. Zrzeszone w OPZZ organizacje związkowe zachowują pełną autonomię. W obecnej kadencji w parlamencie interesy ludzi pracy reprezentuje Parlamentarny Zespół Związkowy OPZZ w Klubie Poselskim Lewicy i Demokratów, w skład którego wchodzi 8 posłów.

WSTĘPNE STANOWISKO KIEROWNICTWA OPZZ ODNOŚNIE DO INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ) nie przyjęło dotychczas stanowiska w sprawie pełnego udziału Polski w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej, z którym związane jest przyjęcie euro. Niemniej jednak od dłuższego czasu w środowisku związkowym toczy się ożywiona dyskusja na ten temat. Wstępem do niej było przyjęcie przez V Kongres OPZZ, dnia 25 maja 2002 roku, uchwały w sprawie Unii Europejskiej: „Unia Europejska – Europa So-

cyjna, Szansa – Wyzwanie”. W uchwale tej Kongres, najwyższy organ statutowy OPZZ, opowiedział się za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, upatrując w tym działaniu szansę zarówno dla Polski i krajów członkowskich Unii, jak i pracowników w całej Europie. Kongres wyraził też opinię, że należy dążyć do zbudowania stabilnej politycznie, społecznie i gospodarczo Europy, a także zabiegać o dostosowanie warunków życia i warunków pracy w Polsce do standardów społecznych gwarantowanych w Unii Europejskiej. Zauważamy jednak, pamiętając o postanowieniach V Kongresu OPZZ, że istnieją realne zagrożenia dla pracowników, związane z przyjęciem wspólnej waluty Unii Europejskiej – euro. Obecnie toczy się wewnątrzwiązkowa dyskusja na temat szans i zagrożeń oraz korzyści i kosztów związanych z przyjęciem euro w Polsce. Koncentruje się ona na następujących pytaniach: czy przyjęcie euro pomoże w urzeczywistnieniu w Polsce zasady społecznej gospodarki rynkowej, o której mowa w art.20 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; czy przyjęcie euro pomoże w realizacji Strategii Lizbońskiej? Nie przesądzając jej wyników, już dziś można stwierdzić, że dyskusja na ten temat powinna być kontynuowana, stąd zaangażowanie OPZZ w prace nad przygotowaniem *Raportu* na temat pełnego uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej”.

1.6. POLSKA KONFEDERACJA PRACODAWCÓW PRYWATNYCH LEWIATAN

INFORMACJA O ORGANIZACJI

Henryka Bochniarz, Prezydent PKPP Lewiatan

Ukończyła Wydział Handlu Zagranicznego SGPiS. Jest doktorem ekonomii i certyfikowanym doradcą ds. zarządzania. Stypendystka Fulbrighta, wykładowca University of Minnesota (1985-87).

Nauczyciel i wychowawca akademicki, pracownik naukowy Instytutu Konjunktur i Cen (1971-90). W rządzie Jana Krzysztofa Bieleckiego w 1991 r. była Ministrem Przemysłu i Handlu. Założycielka i prezes zarządu jednej z pierwszych w Polsce firm konsultingowych Nicom Consulting.

Założyła i prezesowała Stowarzyszeniu Doradców Gospodarczych w Polsce. W latach 1996 - 1999 była prezesem Polskiej Rady Biznesu. Od stycznia 1999 r. pełni społecznie funkcję prezydenta Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan, organizacji pozarządowej o statusie partnera społecznego. Jest wiceprzewodniczącą Trójstronnej Komisji ds. społeczno-gospodarczych oraz Komitetu Dobrych Praktyk.

PKPP Lewiatan skupia w 54 związkach regionalnych i branżowych ok. 3000 firm zatrudniających w sumie ponad 600 tys. osób. Jest członkiem Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych. Należy do organizacji BUSINESSSEUROPE – będącej reprezentantem interesów przedsiębiorców i pracodawców wobec Komisji Europejskiej, Europejskiego Parlamentu i innych instytucji UE.

Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan:

- reprezentuje prywatnych pracodawców z całej Polski z różnych gałęzi gospodarki;
- jest niezbędnym elementem budowy ładu gospodarczego przez gwarantowany ustawowo udział w tworzeniu prawa i w dialogu społecznym;
- skutecznie działa na rzecz proponowanych przez siebie rozwiązań, zamieniając je w obowiązujące przepisy prawne;
- uczestniczy w pracach instytucji zmieniających codzienne życie przedsiębiorców;
- dzięki uczestnictwu w pracach najważniejszych instytucji przedsiębiorców z Unii Europejskiej zabiega o jak najlepsze warunki działania na rynku unijnym dla polskich przedsiębiorców;
- wspiera codzienną działalność gospodarczą członków, m.in. przez doradztwo, organizowanie szkoleń i interwencje w sprawach bieżących problemów pracodawców.

STANOWISKO ODNOŚNIE DO INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO

PKPP Lewiatan opowiada się za jak najszybszym przyjęciem wspólnej waluty przez Polskę.

Polska, podpisując układ akcesyjny do Unii Europejskiej (UE), zobowiązała się do zastąpienia złotego przez euro, chociaż w nieokreślonym terminie. Obecnie jest członkiem Unii Monetarnej i Walutowej (UGiW) z wyłączeniem (derogacją), że nie należy do strefy euro. Jej obowiązkiem jest jednak dążyć do przyjęcia wspólnej waluty, a to oznacza wykonanie kryteriów nominalnej zbieżności (konwergencji), zapisanych w układzie z Maastricht.

Ekonomiści są na ogół zgodni, że korzyści przyjęcia euro przeważają nad kosztami. Różnią się głównie w jakim horyzoncie to przyjęcie powinno nastąpić. W tym kontekście warto jest przytoczyć podstawowe korzyści. Przede wszystkim nastąpi eliminacja ryzyka kursowego, co powinno nadać dodatkowy impuls wymianie z zagranicą i sprzyjać inwestycjom bezpośrednim. Wyeliminowanie ryzyka kursowego będzie również sprzyjało integracji krajowego rynku finansowego z rynkiem w strefie euro i otworzy przed przedsiębiorstwami nowe możliwości finansowania działalności. Przedsiębiorcy cenią sobie pewność rachunku ekonomicznego, zwłaszcza te jego parametry, które decydują o opłacalności inwestycji, dlatego zniknięcie ryzyka kursowego ma dla nich kluczowe znaczenie. Dzięki przyjęciu euro środowisko makroekonomiczne, w którym przychodzi im działać, stanie się dużo bardziej stabilne i zarazem przewidywalne.

Przyjęcie wspólnej waluty wyeliminuje ryzyko wybuchu kryzysu walutowego w sytuacji wysokiego deficytu na rachunku bieżącym. Taki kryzys mógłby rozegrać się wyłącznie na poziomie całej unii monetarnej czyli dotyczyć wszystkich krajów jako kryzys euro. Trudno jest jednak wyobrazić sobie taki rozwój wydarzeń, gdyż strefa euro jest najbardziej zrównoważonym obszarem walutowym na świecie pod względem makroekonomicznym. W rezultacie, Polska mogłaby śmiało sięgnąć po pulę oszczędności światowych. Jest to duża korzyść makroekonomiczna, gdyż umożliwiłaby naszemu krajowi zwiększenie tego deficytu nawet sporo ponad 5% PKB bez wywoływania ryzyka destabilizacji makroekonomicznej, zwłaszcza jeżeli ten deficyt byłby rezultatem zwiększonego napływu bezpośrednich inwestycji do Polski. Ponadto nastąpi redukcja stóp procentowych, gdyż stopy nominalne w Polsce w tym istotne dla inwestycji stopy długoterminowe znacznie przewyższają ich odpowiedniki w strefie euro z uwagi na premie za ryzyko. Zakładając nawet wyższą stopę inflacji w Polsce ze względu na szybciej rosnące ceny usług z powodu wyrównywania się płac w sektorze niepodlegającym wymianie z zagranicą z poziomem płac w sektorze dóbr i usług podlegających wymianie międzynarodowej, w którym dynamika wydajności pracy jest z natury wyższa (tzw. zjawisko Balassy-Samuelsona), stopy realne czyli skorygowane o stopę inflacji powinny ukształtować się na niższej wysokości po przyjęciu euro, co pobudziłoby inwestycje, konsumpcję, a zatem wzrost gospodarczy. Wprowadzenie euro ułatwi porównywalność cen w kraju i strefie euro, dzięki czemu zwiększy konkurencję

na krajowym rynku dóbr i usług, zachęcając do poprawy wydajności czynników produkcji.

Koszty przyjęcia euro znajdują się przede wszystkim na poziomie makroekonomicznym. Łączą się one bowiem z utratą niezależnej polityki pieniężnej i możliwości stabilizowania koniunktury przy pomocy kursu walutowego lub niższych/wyższych stóp procentowych. Problemem zatem mogą stać się szoki asymetryczne czyli takie, które uderzają tylko w dany kraj lub ich grupę, albo są wspólne dla wszystkich, lecz ich siła jest różna, czego przykładem jest obecny szok naftowy. Bez własnej polityki pieniężnej nasz kraj będzie musiał polegać na innych mechanizmach: na polityce fiskalnej oraz elastyczności płac i cen, aby łagodzić wahania PKB wokół poziomu potencjalnego. Zagrożeniem może stać się także boom kredytowy z powodu niższych stóp procentowych i galopada cen aktywów finansowych, oraz na rynku nieruchomości. Doświadczyły tego kraje południowej Europy po przyjęciu wspólnej waluty. Nadmiar napływającego kapitału może wywindować ceny aktywów w oderwaniu od podstaw ekonomicznych (wielkości fundamentalnych) np. prognozowanych zysków, a spekulacyjna bańka może pęknąć prowadząc do bankructw i fali niewypłacalności, która także mogłaby uderzyć w banki i w najgorszym wariantcie wywołać run na pojedyncze banki, a nawet panikę bankową, która mogłaby doprowadzić do głębokiej recesji. Odpowiedni nadzór bankowy może jednak częściowo zapobiec ryzyku pogorszenia się standardów przyznawania kredytów i pogorszeniu się ich jakości. Nie sądzimy, aby te potencjalne koszty przeważały nad opisanymi wcześniej korzyściami, gdyż są one hipotetyczne podczas gdy korzyści zaczynają być realne od momentu wstąpienia.

W kwestii daty przyjęcia euro, zwolennicy szybkiego przyjęcia wspólnej waluty podkreślają, że stanowiłoby to bodziec do osiągnięcia lepszego układu polityki makroekonomicznej niż w przypadku odkładania terminu. Jak wiadomo, dobre zrównoważenie gospodarki jest warunkiem długotrwałego, szybkiego wzrostu gospodarczego. Opóźnianie akcesji do strefy euro mogłoby także spowodować pogorszenie konkurencyjnej pozycji Polski, gdyby nowe kraje członkowskie w Unii Europejskiej przyjęły wspólną walutę wcześniej niż Polska. Groziłoby to utratą części inwestycji bezpośrednich, które wolałyby kierować się do krajów, gdzie nie istniałoby ryzyko walutowe i stopy procentowe były niższe.

Podejmuje się próby skwantyfikowania opisanych korzyści przyjęcia wspólnej waluty; wyniki studiów NBP i MFW wskazują, że korzyści przeważają nad kosztami. Według raportu NBP z 2004 r. dynamika PKB byłaby wyższa od 0,2 do 0,4 punktu procentowego niż w scenariuszu pozostawiania poza strefą euro. Zbliżone wnioski wysuwa MFW: PKB Polski wzrósłby o 8 procent więcej w ciągu 20 lat niż w wariantcie nie przyjęcia euro.

Za szybkim przyjęciem euro przemawiają też korzyści polityczne w związku z przesunięciem punktu ciężkości procesu decyzyjnego z Rady Ecofin do Euro-Grupy kwestiach polityki walutowej i gospodarczej Unii Europejskiej. Zrzesza ona tylko ministrów finansów krajów ze strefy euro i dotąd nie miała umocowania prawnego. W ramach nowego traktatu Lizbońskiego została zinstytucjonalizowa-

na, a zatem pozostawanie poza strefą euro grozi innym krajom z UE w tym i Polsce pewnego rodzaju marginalizacją. O decyzjach będzie się ona dowiadywała zamiast być uczestnikiem ich formułowania, gdyż będą one, de facto, zapadały na forum Euro Grupy, a potem będą przedstawiane tylko do formalnej akceptacji Ecofinowi.

Z przedstawionych względów PKPP Lewiatan opowiada się za przystąpieniem Polski do strefy euro jak najszybciej, kiedy nasz kraj spełni wszystkie warunki. Polska wypełnia obecnie trzy z pięciu kryteriów zbieżności ze strefą euro: kryterium inflacji, kryterium długoterminowej stopy procentowej oraz kryterium długu publicznego. Problemem jest jedno z kryteriów fiskalnych – obniżenie deficytu sektora finansów publicznych poniżej 3 procent PKB. Polska podlega procedurze nadmiernego deficytu (EDP), która jest elementem unijnego Paktu Stabilizacji i Wzrostu, właśnie w konsekwencji przekroczenia przez deficyt sektora 3% PKB i zobowiązała się w Programie Konwergencji z 2005 r. oraz późniejszych aktualizacjach do redukcji tego niedoboru poniżej 3 procent PKB do 2008 r. włącznie. Karą za nie wywiązanie się ze zobowiązań mogłaby być utrata funduszy strukturalnych, tym bardziej więc powinna podjąć wysiłki, aby obniżyć deficyt.

W ostatnich latach redukcję tego deficytu zawdzięczamy głównie czynnikom cyklicznym; w 2007 r. wyniósł on około 3,0% PKB, wliczając koszty reformy systemu emerytalnego, których od końca marca 2007 r. Polska nie ma już prawa odliczać od wydatków sektora publicznego. Te wielkości należy skonfrontować z faktem, że dynamika PKB w naszym kraju zapewne przekracza potencjalną, maksymalną możliwą, która nie wywołuje napięć inflacyjnych. W takiej sytuacji Polska wręcz powinna wypracować nadwyżkę w finansach publicznych. Oznacza to, że skala niezbędnego dostosowania fiskalnego sięga, tak naprawdę, co najmniej 3% PKB ! Nie wystarczy bowiem sama redukcja niedoboru poniżej 3% PKB w warunkach szybkiego wzrostu gospodarczego, gdyż jego wyhamowanie, nie mówiąc już o recesji, spowodowałoby ponowne przekroczenie tego pułapu. Ze względów politycznych dostosowanie w tak dużej skali byłoby dużo łatwiej przeprowadzić w ciągu najbliższych lat, gdyby Polska jasno zadeklarowała chęć przystąpienia do strefy euro jako priorytet polityki gospodarczej i przedstawiła reformy jakie powinno podjąć się, aby sprostać warunkom przyjęcia wspólnej waluty.

W warunkach wzrostu cen żywności (szoków podażowych) w świecie, które spowodowane są także długookresowymi trendami, może okazać się, że Polska będzie miała trudności ze spełnieniem kryterium inflacyjnego w najbliższych latach. Wobec faktu, że polityka pieniężna nie ma wpływu na te zjawiska, Polska powinna wtedy wyważyć ją, aby wykonanie kryterium inflacyjnego za pomocą dużych podwyżek stóp procentowych nie odbyło się nadmiernym kosztem osłabienia wzrostu gospodarczego. Oznaczałoby to jednak konieczność odsunięcia daty wejścia do strefy euro. Niewątpliwie jednak, jasna deklaracja, że przyjęcie wspólnej waluty jest priorytetem polityki makroekonomicznej pozwoliłoby wówczas zakotwiczyć oczekiwania inflacyjne na niższym poziomie i ograniczyć skalę niezbędnych podwyżek stóp procentowych.

1.7. ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

INFORMACJA O ORGANIZACJI

Krzysztof Pietraszkiewicz, Prezes Związku Banków Polskich

Absolwent Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Podyplomowych Studiów SGH w zakresie Finansów i Bankowości. Od 1991r. związany z ZBP. Członek Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Przewodniczący Rady Nadzorczej Biura Informacji Kredytowej S.A. Od kwietnia 2002r. do lipca 2003 przewodniczący Rady Nadzorczej banku PKO BP S.A. Reprezentuje sektor bankowy w Komisji Nadzoru Bankowego od początku 1998 roku. Dyrektor Biura i następnie Dyrektor Generalny ZBP. Od kwietnia 2003r. Prezes ZBP.

Samorządowa organizacja banków działająca na podstawie ustawy o izbach gospodarczych z 30 maja 1989 roku, powołana do życia w styczniu 1991 roku. Członkostwo w ZBP ma charakter dobrowolny i obejmuje banki działające na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, utworzone i działające na podstawie prawa polskiego. Do zadań statutowych Związku należy reprezentowanie i ochrona wspólnych interesów jego członków, m in. w zakresie uregulowań prawnych dotyczących ustawodawstwa bankowego, wydawania opinii i ekspertyz oraz delegowanie przedstawicieli do udziału w pracach instytucji doradczo-opiniotwórczych dotyczących działania banków, uczestnictwo w charakterze ekspertów w pracach legislacyjnych komisji Sejmu, Senatu, współpraca z Narodowym Bankiem Polskim, rządem i właściwymi ministerstwami, w zakresie funkcjonowania przepisów prawa odnoszących się do polskiego systemu bankowego, organizowania wymiany informacji pomiędzy bankami, promocji sektora bankowego i jego usług, budowy infrastruktury międzybankowej, wspierania standaryzacji produktów i usług bankowych, upowszechnianie wiedzy na temat bankowości, prowadzenie postępowania pojednawczego i sądownictwa polubownego dla banków, upowszechniania zasad dobrej praktyki bankowej, popieranie kształcenia zawodowego i koordynacja programów szkoleniowych dla kadry bankowej.

Z inicjatywy i przy współudziale Związku powstały takie instytucje infrastruktury bankowej jak: Krajowa Izba Rozliczeniowa., Bankowe Przedsiębiorstwo Telekomunikacyjne „Telbank”/obecnie Exatel/, Biuro Informacji Kredytowej, Środkoeuropejskie Centrum Ratingu i Analiz CERA / obecnie Fitch Polska/, Polska Giełda Finansowa /obecnie wchodząca w skład CeTO/, Agencja Wydawnicza i Marketingowa Mediabank, Centrum Prawa Bankowego - wydawca miesięcznika BANK, Fundacja Warszawski Instytut Bankowości. Związek jest również udziałowcem i ściśle współpracuje z Międzynarodową Szkołą Bankowości i Finansów w Katowicach, Centrum Zaufania i Certyfikacji CENTRAST, Polskim Pracowni-

czym Towarzystwie Emerytalnym DIAMENT, oraz z PolCardem S.A. Członkiem stowarzyszonym z ZBP jest firma Bazy i Systemy Bankowe z Bydgoszczy.

Zarząd ZBP, wybierany na 3-letnią kadencję przez WZ, kieruje bieżącą pracą Związku i reprezentuje go na zewnątrz. W jego skład wchodzi: prezes, dwóch wiceprezesów i ośmiu członków. ZBP jest fundatorem prestiżowej nagrody dziennikarskiej im. Mariana Krzaka przeznaczonej dla dziennikarzy i publicystów zajmujących się tematyką bankową oraz współfundatorem Nagrody im. Mariana Kantona na najlepszą pracę magisterską i doktorską z zakresu bankowości ze szczególnym uwzględnieniem rozliczeń międzybankowych.

Związek otrzymał za swą działalność Nagrodę Alicji za całokształt swych działań oraz za powołanie instytucji Arbitra Bankowego. ZBP został również uhonorowany Nagrodą „Europejska Perła” za instytucjonalny wkład w promocję idei europejskiej w Polsce, a w szczególności za stworzenie polskiej infrastruktury bankowej w oparciu o europejskie wzory.

STANOWISKO ODNOŚNIE DO INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO

Stanowisko nie zostało przesłane

1.8. ZWIĄZEK RZEMIOSŁA POLSKIEGO

INFORMACJA O ORGANIZACJI

Jerzy Bartnik, Prezes Związku Rzemiosła Polskiego

Pochodzi z rodziny o tradycjach rzemieślniczych - ojciec rozpoczął działalność w branży metalowej przed II Wojną Światową. W 1970 r. przejął po ojcu zakład. Działalność społeczną na rzecz rzemiosła rozpoczął w Cechu Ślusarzy i Rzemiosł Pokrewnych w Poznaniu oraz - za wzorem rodziców - w Spółdzielni Rzemieślniczej Mechaników.

Od 1989 r. jest Prezesem Izby Rzemieślniczej w Poznaniu. W latach 1989 - 1993 piastował funkcję Przewodniczącego Rady Związku Rzemiosła Polskiego w Warszawie. Od 2001 r. Prezes Związku Rzemiosła Polskiego.

Współorganizator Sejmiku Gospodarczego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. Były członek Komisji Doradczej Ministra Kultury i Sztuki oraz Ministra Współpracy z Zagranicą. Członek Rady Społeczno - Gospodarczej X Kadencji Sejmu.

Aktywny działacz na arenie międzynarodowej. Wiceprezes Europejskiej Unii Rzemiosła, Małych i Średnich Przedsiębiorstw z siedzibą w Brukseli. Były członek Rady Nadzorczej Poznańskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych. Wiceprzewodniczący Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych.

Za swoje zasługi został uhonorowany licznymi odznaczeniami rzemieślniczymi, w tym najwyższym – Odznaką Honorową pod nazwą „Szabla Kilińskiego” oraz odznaczeniami państwowymi - Brązowym i Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Związek Rzemiosła Polskiego (ZRP) to ogólnopolska społeczno-zawodowa i gospodarcza organizacja samorządu rzemiosła, działająca od 1933 r. - wcześniej jako Związek Izb Rzemieślniczych (1933 - 1972) i Centralny Związek Rzemiosła (1973-1989).

ZRP realizuje zadania konfederacji pracodawców, w rozumieniu ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o organizacjach pracodawców. Jako organizacja reprezentująca przedsiębiorców – pracodawców, na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 2001 roku o Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego uzyskał status reprezentatywnego partnera dialogu społecznego.

Strukturę samorządu gospodarczego rzemiosła tworzą: Związek Rzemiosła Polskiego, 26 terytorialnych izb rzemieślniczych i jedna izba branżowa oraz ponad 480 cechów rzemiosła. Organizacje rzemiosła działają na podstawie ustawy z dnia 22.03.1989 r. o rzemiośle i własnych statutów. ZRP i jego organizacje terenowe tworzą największą i najstarszą w kraju strukturę samorządu gospodarczego w sektorze prywatnym, zrzeszającą ponad 300 tys. przedsiębiorstw rzemieślniczych, zatrudniających około 1,5 mln osób.

Podstawowym zadaniem ZRP jest zapewnienie zrzeszonym w nim organizacjom pomocy w realizacji zadań statutowych, rozwijanie działalności gospodarczej i społeczno-kulturalnej rzemiosła i małej przedsiębiorczości, udzielanie wszechstronnego wsparcia i ochrony prawnej, reprezentowanie interesów rzemiosła i małej przedsiębiorczości w kraju i za granicą oraz działanie na rzecz kształtowania jednolitego stanowiska we wszystkich sprawach dotyczących rzemiosła i małej przedsiębiorczości.

Szczególną rolę ZRP odgrywa w sferze oświaty zawodowej pełniąc zadania powierzone przez Państwo w dziedzinie nadzoru nad procesem kształcenia zawodowego młodocianych pracowników przez pracodawców, będących rzemieślnikami a także nadzoru nad komisjami egzaminacyjnymi izb rzemieślniczych. Obecnie u około 26 tys. rzemieślników uczy się zawodu około 90 tys. Młodocianych pracowników, z których zdecydowana większość naukę teoretyczną odbywa w systemie szkolnym. Godne podkreślenia jest rozwiązanie prawne, które wprowadziło obowiązek zrzeszania się w organizacji rzemiosła tych, pracodawców którzy zatrudniają młodocianych w celu przygotowania zawodowego. Związek Rzemiosła współpracuje w tej dziedzinie z Ministerstwem Edukacji Narodowej, podobnie jak w rozwiązywaniu problemów kwalifikacji zawodowych. Izbowe komisje egzaminacyjne powoływane i działające wg zasad ustalonych przez Ministra Edukacji Narodowej przeprowadzają rocznie około 40 – 45 tys. egzaminów czeladniczych i mistrzowskich. Izby rzemieślnicze wydają dokumenty kwalifikacyjne opatrzone pieczęcią Państwa, w imieniu którego działają. Związek Rzemiosła Polskiego dokonuje aktu legalizacji świadectw czeladniczych i dyplomów mistrzowskich w celu posługiwania się za granicami kraju.

W dziedzinie oświaty ustawicznej dorosłych Związek Rzemiosła Polskiego współpracuje z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, podejmując działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez osoby zarejestrowane jako bezrobotne a także osoby zatrudnione, ale zagrożone bezrobociem z racji osiągniętego wieku lub przemian gospodarczych.

Związek Rzemiosła Polskiego Od 1991 roku jest członkiem Europejskiej Unii Rzemiosła oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw (UEAPME) z siedzibą w Brukseli. ZRP jest także mecenasem kultury i fundatorem Nagrody Literackiej im. Wł. St. Reymonta. W 2008 roku odbyła się XIV Edycja tej Nagrody. We współpracy z Naczelną Radą Zrzeszeń Handlu i Usług oraz wspólnie z redakcją miesięcznika „Mała Firma” - Związek Rzemiosła Polskiego przyznaje ponadto doroczną nagrodę gospodarczą pod nazwą „Złoty i Platynowy Laur” dla najaktywniejszych rzemieślników, kupców i innych przedsiębiorców.

Związek Rzemiosła Polskiego
ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa
Tel. /22/ 50 44 200, zrp@zrp.pl
www.zrp.pl

STANOWISKO ODNOŚNIE DO INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO

Wejście do strefy euro zostało przesądzone wraz z akcesją do Unii Europejskiej. Stoimy, zatem, wobec decyzji, kiedy i na jakich warunkach nastąpi przyjęcie wspólnej waluty. Dla polskiego przedsiębiorcy są to niezmiernie ważne decyzje z wielu powodów.

Po pierwsze - to, że polska gospodarka w ostatnim okresie charakteryzowała się dużym wzrostem gospodarczym, dość niską inflacją, względnie stabilnym kursem złotego wobec euro, nie oznacza, że kondycja polskich mśp, zwłaszcza przedsiębiorstw mikro, i warunki, w jakich działają nie budzą obaw przed przejściem do strefy wspólnej waluty.

Przewidywane korzyści makroekonomiczne, zwłaszcza w dłuższym okresie nie mogą przesłaniać faktu, że w Polsce mamy blisko 1.700 aktywnych małych firm, z których ponad 96% to firmy zatrudniające od 0 do 9 pracowników, z których zaledwie kilka procent jest eksporterami, i które są w zdecydowanie słabszej kondycji techniczno – ekonomicznej w porównaniu do swoich odpowiedników w krajach z obszaru wspólnej waluty.

Małe i średnie firmy w nieodległym czasie poniosły i ponoszą nadal wysokie koszty dostosowawcze do standardów unijnych. Kolejne koszty, jakie muszą ponieść w krótkim czasie w związku z przejściem na nową walutę w niejednym przypadku doprowadzić mogą – zwłaszcza małe firmy – do bankructwa. Jak dotąd nikt nie liczył kosztów przystosowania firm małych i mikro. Obawy tych firm przed nieodległym terminem wejścia do strefy euro budzi fakt, że dotąd w Polsce nie przeprowadzono wielu reform gospodarczych, nadal prawo gospodarcze jest niedobre, z nadmiarem regulacji uciążliwych dla przedsiębiorców, a politykę gospodarczą charakteryzuje duży fiskalizm.

Po drugie – przedsiębiorcy obawiają się kłopotów związanych z występującym już spowalnianiem gospodarczym i rozprzestrzeniającym się kryzysem finansowym. Daje znać o sobie załamanie się konsumpcji wewnętrznej, wolniej rośnie sprzedaż, spadają zamówienia. Kredyty stają się jeszcze trudniej dostępne. Napływ nowych inwestycji zagranicznych po wejściu do strefy euro będzie kolejnym kosztownym wyzwaniem do podnoszenia konkurencyjności, ale też jednocześnie walką o przetrwanie, nie zawsze z szansą na zwycięstwo dla jeszcze słabych finansowo firm polskich. Na wzmożoną konkurencję wymuszającą obniżenie zysków nałożą się podwyżki cen energii, paliw, coraz droższa siła robocza.

Zachodzi, zatem, pytanie czy czas spowalniania gospodarki, zarówno w strefie euro, jak i w Polsce jest dobry dla wejścia w obszar wspólnej waluty. Zapewne w skali makro można oczekiwać plusów takiej decyzji, ale jest również wiele znaków zapytania.

W czasie spowolnienia gospodarki rząd powinien mieć możliwość wykorzystania instrumentów finansowych (stopy procentowe, kursy walut), aby odpowiednio do sytuacji reagować. Wejście do strefy euro pozbawi możliwości wykorzystywania przez rząd tych instrumentów, gdyż będziemy związani z polityką monetarną EBC, która nie zawsze musi być korzystna dla Polski.

Mali przedsiębiorcy nie są przeciwni wejściu w strefę euro, ale z uwagi na sytuację gospodarczą w krajach strefy euro i czas niepewności co do tempa wzrostu gospodarczego w Polsce uważają, że do terminu przyjęcia euro należy podejść bardzo ostrożnie a w związku z kryzysem finansowym datę jaką wyznaczono na 2012 rok należy poddać głębokiej analizie. Jeżeli wyznaczona data ma być wiążąca należy podjąć szybkie wdrożenie odpowiednich reform gospodarczych i oraz przygotować z udziałem organizacji przedsiębiorców realistyczny i odpowiadający potrzebom program przygotowań, uwzględniający różne mechanizmy wsparcia.

Kraje, które w ostatnim czasie przyjęły wspólną walutę (Malta, Cypr, Słowenia) lub są w przededniu tego wydarzenia (Słowacja) wprowadziły szereg rozwiązań, które znacząco ułatwiły przedsiębiorcom oraz konsumentom przygotowanie się do wejścia do strefy Euro, a następnie funkcjonowanie w niej w najtrudniejszych początkowych miesiącach nowej rzeczywistości z nową walutą. Doświadczenia te powinny być wykorzystane jako dobre praktyki. Związek Rzemiosła Polskiego będący członkiem Europejskiej Unii Rzemiosła Małych i Średnich Przedsiębiorstw dysponuje szerokimi kontaktami z organizacjami rzemiosła i mśp w całej UE, w tym w w/w krajach. Deklarujemy gotowość współpracy ze wszystkimi podmiotami, odpowiedzialnymi za przygotowanie Polski do wejścia do strefy Euro, której celem będzie przygotowanie w oparciu od doświadczenia partnerów z zagranicy oraz znajomość potrzeb polskich mśp najlepszego możliwego programu przygotowań do przyjęcia wspólnej waluty.

Warszawa, 30-10-2008

2. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD PARTNERÓW SPOŁECZNYCH PRZEZ BIURO DS. INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO

2.1. WSTĘP

Realizując zasadę otwartej i przejrzystej komunikacji Biuro ds. Integracji ze Strefą Euro NBP (BISE) prowadziło cykl spotkań z partnerami społecznymi, podczas których omawiane były zagadnienia związane z problematyką *Raportu nt. pełnego uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej*.

W procesie konsultacji społecznych Biuro współpracowało z organizacjami pracobiorców: Forum Związków Zawodowych, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych i NSZZ Solidarność oraz z organizacjami przedsiębiorców: Business Centre Club, Konfederacją Pracodawców Polskich, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Związkiem Rzemiosła Polskiego, a także ze Związkiem Banków Polskich.

W trakcie spotkania 22 lutego 2008 roku podjęto decyzję o przeprowadzeniu badania ankietowego, mającego na celu identyfikację poglądów i opinii partnerów społecznych na temat integracji Polski ze strefą euro.

Badanie zostało przeprowadzone na bazie opracowanej przez Biuro ankiety, której treść oraz struktura były konsultowane z organizacjami społecznymi. Ankiety zostały rozesłane do partnerów społecznych 28 marca 2008 roku i napływały do Biura do 30 czerwca 2008.

Z uwagi na fakt, że Związek Rzemiosła Polskiego dołączył do prac nad *Raportem* we wrześniu 2008 roku, badanie ankietowe zostało przeprowadzone wśród członków tej organizacji w okresie od 6 października do 31 października 2008. W związku z tym, jak również z uwagi na duży udział mikro i małych przedsiębiorstw w próbie (w porównaniu z pozostałymi organizacjami przedsiębiorców) wyniki badania zostały przedstawione w osobnym podrozdziale 3.3.

Ankieta składała się z dwóch części. Część pierwsza (wspólna) obejmowała 12 pytań o charakterze zamkniętym, skierowanych do wszystkich organizacji. Część druga to pytania skierowane do wybranego środowiska. Ankieta dla przedsiębiorców i banków zawierała po 5 dodatkowych pytań natomiast ankieta dla pracobiorców – 3 (zob. Aneks 4).

Ankieta miała charakter niereprezentatywny i stanowi uzupełnienie badań opinii publicznej o głos wybranych środowisk.

Niniejszy dokument przedstawia wyniki przeprowadzonego badania. Struktura opracowania jest następująca: w części pierwszej przedstawiono syntezę wyników, w podziale na organizacje pracodawców, pracobiorców i banki, w części drugiej (Aneks) zawarto szczegółowe wyniki badania.

2.2. SYNTEZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO: ORGANIZACJE PRACODAWCÓW

INFORMACJA O PRÓBIE

Ankiety wypełniło 82 przedsiębiorców: 22 członków Business Centre Club, 21 PKPP Lewiatan oraz 39 Konfederacji Pracodawców Polskich.

Wśród ankietowanych 35,4% reprezentuje firmy duże, 34,1% średnie, 23,2% małe i 6,1% mikro. 72% - to przedsiębiorstwa z dominującym udziałem kapitału krajowego. 63,4% ankietowanych przedsiębiorstw prowadzi wymianę handlową z zagranicą, z czego dla 70,6% głównymi partnerami handlowymi są przedsiębiorstwa z krajów strefy euro. W obrotach handlowych 60,9% przedsiębiorstw, prowadzących wymianę handlową z zagranicą, dominuje eksport, a w 39,1% import. Dla 42,3% przedsiębiorstw przychody z wymiany handlowej z zagranicą stanowią dominujące źródło przychodu.

GŁÓWNE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z BADANIA SĄ NASTĘPUJĄCE:

a) w kwestii stosunku do wprowadzenia euro, możliwej i preferowanej daty

- 82,9% ankietowanych przedsiębiorców zdecydowanie popiera wprowadzenie euro w Polsce, 14,6% raczej popiera, co łącznie daje wynik 97,5% osób opiniujących się za europejską walutą.
- 54,3% ankietowanych wskazuje, że wprowadzenie euro nastąpi w 2012 roku, 7,4%, że w 2013, a 24,7% nie potrafi wskazać konkretnego roku.
- 83,2% przedsiębiorców wskazuje daty do roku 2012 jako moment, kiedy euro powinno być wprowadzone w Polsce.

b) w kwestii konsekwencji wprowadzenia euro w Polsce

- 48,8% przedsiębiorców wskazuje, że konsekwencje wprowadzenia euro w Polsce będą raczej pozytywne, a 47,6%, że będą one zdecydowanie pozytywne.
- Jako główne korzyści/szanse dla polskiej gospodarki wynikające z wprowadzenia euro wskazywane były najczęściej: spadek ryzyka makroekonomicznego (65,9%), bardziej efektywny rynek finansowy (52,4%), zwiększenie wymiany handlowej z krajami UE (53,7%).
- Według przedsiębiorców największe koszty/zagrożenia dla polskiej gospodarki wynikające z wprowadzenia euro to: krótkookresowy wzrost cen (90,2%), koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (61%), utrata autonomicznej polityki pieniężnej (34,1%).

c) w kwestii potencjalnych beneficjentów i tych, którzy stracą na wprowadzeniu euro

- Według 64,6% ankietowanych przedsiębiorców najwięcej na wprowadzeniu euro zyskają firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE, 51,2% wskazuje turystów podróżujących po innych krajach UE, jako beneficjentów wspólnej waluty oraz przedsiębiorców (48,8%). 37,8% wskazuje, że wszyscy Polacy zyskają na wprowadzeniu euro.

- Jako grupy, które mogą stracić na wprowadzeniu euro przedsiębiorcy wskazują: emerytów i rencistów (42,7%), bezrobotnych (31,7%) oraz sektor finansowy (15,9%). 31,7% wskazuje, że nikt nie straci na wprowadzeniu wspólnej waluty.

d) w kwestii długości okresu przejściowego przed wprowadzeniem euro oraz okresu podwójnego obiegu walut

- 45,1% przedsiębiorców wskazuje, że okres podwójnego podawania cen towarów i usług przed wprowadzeniem euro powinien trwać 1 rok natomiast 37,8% ankietowanych uważa, że 6 miesięcy.
- Według 41,5% ankietowanych obie waluty powinny znajdować się w obiegu 1 rok, za okresem 6 miesięcznym opowiada się 28% przedsiębiorców.

d) w kwestii oceny sytuacji gospodarczej Polski

- 63% ankietowanych uważa, że obecna sytuacja gospodarcza Polski jest dobra, 12,3% że bardzo dobra, a 23,5% umiarkowana.
- 64,6% przedsiębiorców uważa, że sytuacja gospodarcza Polski będzie dobra w najbliższych 2-3 latach, 26,8% uważa, że będzie ona umiarkowana, natomiast 7,3% że bardzo dobra.

e) w kwestii kursu, po jakim Polska powinna wejść do strefy euro

- 42% przedsiębiorców, jako pożądaný kurs wymiany, wskazuje kurs poniżej 3,60 PLN za 1 EUR. Jest to najczęściej udzielana odpowiedź niezależnie od wielkości przedsiębiorstwa (50% mikro, 36,8% małych, 53,6% średnich oraz 31% dużych przedsiębiorstw). Kurs 3,61-3,80 PLN za 1 EUR wskazuje 24,7% przedsiębiorców, natomiast 25,9% kurs 3,81-4,00 PLN.
- Spośród przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą (63,4% ankietowanych) 36,7% eksporterów wskazuje kurs 3,81-4,00 PLN, natomiast 47,4% importerów kurs poniżej 3,60 PLN.

f) w kwestii ryzyka walutowego i instrumentów zabezpieczania się przed nim

- Dla 71,6% ankietowanych przedsiębiorców ryzyko walutowe jest zdecydowanie i raczej istotnym czynnikiem ryzyka w prowadzonej działalności (odpowiednio 34,6% oraz 37%).
- 26% przedsiębiorców deklaruje, że ich firma stosuje instrumenty finansowe w celu zabezpieczania się przed ryzykiem kursowym, a 37,7% stosuje je częściowo.

g) w kwestii konsekwencji wprowadzenia euro dla przedsiębiorstw

- Wśród najczęściej wymienianych korzyści płynących z wprowadzenia euro ankietowani przedsiębiorcy wskazują: eliminację ryzyka kursowego (93,9%), eliminacja kosztów transakcyjnych (75,6%), możliwość porównywania cen w Polsce i innych krajach strefy euro (68,3%) oraz działanie w bardziej stabilnym otoczeniu gospodarczym (61%).

- Do głównych kosztów zaliczono: koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (80,5%), konieczność prezentowania w okresie przejściowym podwójnych cen (58%) oraz ryzyko ustalenia niekorzystnego kursu wymiany (56,1%).

2.3. SYNTEZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO: ORGANIZACJE PRACODAWCÓW – ZWIĄZEK RZEMIOSŁA POLSKIEGO

INFORMACJA O PRÓBIE

Ankiety wypełniło 129 przedsiębiorców.

Wśród ankietowanych 62% reprezentuje mikro przedsiębiorstwa, 27,9% małe i 7% duże. 93% to przedsiębiorstwa z dominującym udziałem kapitału krajowego. 28,7% ankietowanych przedsiębiorstw prowadzi wymianę handlową z zagranicą, z czego dla 75,7% głównymi partnerami handlowymi są przedsiębiorstwa z krajów strefy euro. W obrotach handlowych 58,8% przedsiębiorstw, prowadzących wymianę handlową z zagranicą, dominuje eksport, a w 41,2% import. Dla 27% przedsiębiorstw przychody z wymiany handlowej z zagranicą stanowią dominujące źródło przychodu.

GŁÓWNE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z BADANIA SĄ NASTĘPUJĄCE:

a) w kwestii stosunku do wprowadzenia euro, możliwej i preferowanej daty

- 46,5% ankietowanych przedsiębiorców zdecydowanie popiera wprowadzenie euro w Polsce, 31,8% raczej popiera, co łącznie daje wynik 78,3% osób opowiadających się za europejską walutą.
- 29,5% ankietowanych wskazuje, że wprowadzenie euro nastąpi w 2012 roku, a aż 38% nie potrafi wskazać konkretnego roku.
- 60,5% przedsiębiorców wskazuje daty do roku 2012 jako moment, kiedy euro powinno być wprowadzone w Polsce.

b) w kwestii konsekwencji wprowadzenia euro w Polsce

- 44,2% przedsiębiorców wskazuje, że konsekwencje wprowadzenia euro w Polsce będą raczej pozytywne, a 31,8%, że będą one zdecydowanie pozytywne.
- Jako główne korzyści/szanse dla polskiej gospodarki wynikające z wprowadzenia euro wskazywane były najczęściej: zwiększenie wymiany handlowej z krajami UE (48,1%), bardziej efektywny rynek finansowy (42,6%), spadek ryzyka makroekonomicznego (34,9%).
- Według przedsiębiorców największe koszty/zagrożenia dla polskiej gospodarki wynikające z wprowadzenia euro to: krótkookresowy wzrost cen (73,6%), koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (45,7%), utrata autonomicznej polityki pieniężnej (27,9%).

c) w kwestii potencjalnych beneficjentów i tych, którzy stracą na wprowadzeniu euro

- Według 61,2% ankietowanych przedsiębiorców najczęściej zyskają na wprowadzeniu euro firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE, 46,5% wskazuje turystów podróżujących po innych krajach UE, jako beneficjentów wspólnej waluty oraz przedsiębiorców (43,4%). 25,6% wskazuje, że wszyscy Polacy zyskają na wprowadzeniu euro.
- Jako grupy, które mogą stracić na wprowadzeniu euro przedsiębiorcy wskazują: emerytów i rencistów (58,1%), bezrobotnych (32,6%).

d) w kwestii długości okresu przejściowego przed wprowadzeniem euro oraz okresu podwójnego obiegu walut

- 40,3% przedsiębiorców wskazuje, że okres podwójnego podawania cen towarów i usług przed wprowadzeniem euro powinien trwać 1 rok, natomiast 34,9% ankietowanych uważa, że 6 miesięcy.
- Według 42,6% ankietowanych obie waluty powinny znajdować się w obiegu 1 rok, za okresem 6 miesięcznym opowiada się 45% przedsiębiorców.

d) w kwestii oceny sytuacji gospodarczej Polski

- 60,5% ankietowanych uważa, że obecna sytuacja gospodarcza Polski jest umiarkowana, 26,4% że dobra, a 10,1% że zła.
- 55,8% przedsiębiorców uważa, że sytuacja gospodarcza Polski będzie umiarkowana w najbliższych 2-3 latach, 31,8% uważa, że będzie ona dobra, natomiast 10,1% że zła.

e) w kwestii kursu, po jakim Polska powinna wejść do strefy euro

- 62,8% przedsiębiorców jako pożądany kurs wymiany wskazuje kurs poniżej 3,60 PLN za 1 EUR. Jest to najczęściej udzielana odpowiedź niezależnie od wielkości przedsiębiorstwa. Kurs 3,61-3,80 PLN za 1 EUR wskazuje 23,3% przedsiębiorców.
- Spośród przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą kurs poniżej 3,60 PLN za 1 euro wskazuje 38,2% eksporterów oraz 26,5% importerów.

f) w kwestii ryzyka walutowego i instrumentów zabezpieczania się przed nim

- Dla 54,3% ankietowanych przedsiębiorców ryzyko walutowe jest zdecydowanie i raczej istotnym czynnikiem ryzyka w prowadzonej działalności (odpowiednio 13,2% oraz 41,1%).
- Tylko 10,1% przedsiębiorców deklaruje, że ich firma stosuje instrumenty finansowe w celu zabezpieczania się przed ryzykiem kursowym, a 27,1% stosuje je częściowo. 62,8% nie stosuje ich wcale.

g) w kwestii konsekwencji wprowadzenia euro dla przedsiębiorstw

- Wśród najczęściej wymienianych korzyści płynących z wprowadzenia euro ankietowani przedsiębiorcy wskazują: eliminację ryzyka kursowego (62,8%), możliwość porównywania cen w Polsce i innych krajach strefy euro (53,5%), zwiększenie wymiany handlowej z krajami UGW (37,2%), eliminacja kosztów transakcyjnych (36,4%), oraz działanie w bardziej stabilnym otoczeniu gospodarczym (38%).
- Do głównych kosztów zaliczono: koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (57,4%), konieczność prezentowania w okresie przejściowym podwójnych cen (51,2%) oraz ryzyko ustalenia niekorzystnego kursu wymiany (41,9%).

2.4. SYNTEZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO: ORGANIZACJE PRACOBIORCÓW

INFORMACJA O PRÓBIE

Ankiety wypełniło 129 przedstawicieli związków zawodowych: 50 członków Komisji Krajowej NSZZ Solidarność, 79 przewodniczących organizacji członkowskich i rad wojewódzkich Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych i 34 członków Prezydium i Zarządu Głównego Forum Związków Zawodowych.

Spośród ankietowanych 42,3% ma wykształcenie średnie nieekonomiczne, 31,3% wyższe nieekonomiczne, 11,7% wyższe ekonomiczne, 10,4% średnie ekonomiczne oraz 1,8% podstawowe. 29,4% ankietowanych zamieszkuje w mieście od 20 do 100 tys. mieszkańców, 22,1% powyżej 500 tys. 25,2% mieszka w mieście liczącym 100-500 tys. mieszkańców, 11,7% w mieście do 20 tys. a 9,8% na wsi. 76,7% ankietowanych pracuje w firmie z dominującym udziałem kapitału krajowego, a 17,2% kapitału zagranicznego. 60,7% ankietowanych pracuje w przedsiębiorstwie działającym w sektorze publicznym, 32,5% w sektorze prywatnym.

GŁÓWNE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z BADANIA SĄ NASTĘPUJĄCE:

a) w kwestii stosunku do wprowadzenia euro, możliwej i preferowanej daty

- 30,7% ankietowanych związkowców zdecydowanie popiera wprowadzenie euro w Polsce, 33,7% raczej popiera, co łącznie daje wynik 64,4% osób opiniujących się za europejską walutą. Wprowadzenia euro chce 66,6% osób z wykształceniem podstawowym, 58,8% z wykształceniem średnim ekonomicznym, 53,6% z wykształceniem średnim nieekonomicznym, 78,9% z wyższym ekonomicznym oraz 62,6% z wyższym nieekonomicznym.
- 30,4% ankietowanych wskazuje, że wprowadzenie euro nastąpi w 2012 roku, a aż 39,8% nie potrafi wskazać konkretnego roku.

- 50,6% związkowców wskazuje daty do roku 2012 jako moment, kiedy euro powinno być wprowadzone w Polsce, natomiast 32,7% nie ma zdania w tej kwestii.

b) w kwestii konsekwencji wprowadzenia euro w Polsce

- 42,9% związkowców wskazuje, że konsekwencje wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki będą raczej pozytywne, 21,5%, że będą one raczej negatywne, a 19% zdecydowanie pozytywne.
- Jako główne korzyści/szanse wynikające z wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki wskazywane były najczęściej: zwiększenie wymiany handlowej z państwami UE (41,7%), bardziej efektywny rynek finansowy (31,9%) oraz wzmocnienie pozycji Polski w Unii Europejskiej (33,7%).
- Według związkowców największe koszty/zagrożenia wynikające z wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki to: krótkookresowy wzrost cen (72,4%), koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (54,6%), utrata autonomicznej polityki pieniężnej (28,8%).

c) w kwestii potencjalnych beneficjentów i tych, którzy stracą na wprowadzeniu euro

Według 56,4% ankietowanych najwięcej zyskają na wprowadzeniu euro firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE, 49,1% wskazuje przedsiębiorców, 47,2% sektor finansowy, a 46,6% turystów podróżujących po innych krajach UE, jako beneficjentów wspólnej waluty.

Jako grupy, które mogą stracić na wprowadzeniu euro najczęściej wskazywano: emerytów i rencistów (60,7%), pracowników najemnych (32,5%) oraz bezrobotnych (27%). 22,1% wskazuje, że wszyscy Polacy stracą na wprowadzeniu wspólnej waluty.

d) w kwestii długości okresu przejściowego przed wprowadzeniem euro oraz okresu podwójnego obiegu walut

- 39,4% związkowców wskazuje, że okres podwójnego podawania cen towarów i usług przed wprowadzeniem euro powinien trwać 1 rok natomiast 23,1% ankietowanych uważa, że dłużej niż rok.
- Według 64,2% ankietowanych obie waluty powinny znajdować się w obiegu 1 rok, za okresem 6 miesięcznym opowiada się 20,1%.

d) w kwestii oceny sytuacji gospodarczej Polski

- 49,1% ankietowanych uważa, że obecna sytuacja gospodarcza Polski jest umiarkowana, 33,1% że dobra.
- 49,1% związkowców uważa, że sytuacja gospodarcza Polski będzie umiarkowana w najbliższych 2-3 latach, 39,3% uważa, że będzie ona dobra.

e) w kwestii konsekwencji (korzyści i kosztów) wprowadzenia euro dla pracowników

- 49,3% związkowców ocenia, że wprowadzenie euro będzie miało zdecydowanie i raczej pozytywne konsekwencje dla pracowników, zdecydowanie i raczej negatywne skutki wskazuje 42,5%. Na zdecydowanie negatywne konsekwencje wskazuje 66,7% ankietowanych z wykształceniem podstawowym. W przypadku osób z wykształceniem wyższym pozytywne konsekwencje dostrzega 54,9% (wyższe nieekonomiczne) oraz 63,2% (wyższe ekonomiczne). Spośród osób z wykształceniem średnim nieekonomicznym pozytywnie wprowadzenie euro ocenia 44,9% ankietowanych, a z wykształceniem średnim ekonomicznym 37,4%.
- Jako korzyści wynikające dla pracowników z wprowadzenia wspólnej waluty najczęściej wymieniane są: brak konieczności wymiany waluty narodowej na euro i ponoszenia kosztów z tym związanych (69,3%), możliwość porównywania cen w wielu krajach (64,4%), ułatwione podróżowanie po innych krajach UE (58,9%) oraz ułatwione robienie zakupów w innych krajach (54%).
- Największe zagrożenia dla pracowników związane z wprowadzeniem euro związkowcy upatrują we wzroście cen (85,3%), oszustwach i nadużyciach, które mogą się pojawić przy przeliczaniu cen towarów i usług na euro (50,3%) oraz spadku zamożności obywateli i spadku płac (41,7%).

2.5. SYNTEZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO: BANKI

INFORMACJA O PRÓBIE

Ankiety wypełniło 34 przedstawiciele banków (członków Związku Banków Polskich), w tym 18 przedstawiciele banków komercyjnych i 16 banków spółdzielczych.

GŁÓWNE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z BADANIA SĄ NASTĘPUJĄCE:

a) w kwestii stosunku do wprowadzenia euro, możliwej i preferowanej daty

- 47,1% ankietowanych zdecydowanie popiera wprowadzenie euro w Polsce (50% banków komercyjnych, 33,3% banków spółdzielczych) a 44,1% raczej popiera (odpowiednio 43,8% i 56,2%) co łącznie daje wynik 91,2% osób opowiadających się za europejską walutą.
- 29,4% ankietowanych wskazuje, że wprowadzenie euro nastąpi w 2012 roku (38,9% banki komercyjne, 18,8% banki spółdzielcze), 26,5% że w 2013 roku (16,7% banki komercyjne, 37,5% banki spółdzielcze), a 20,6% nie potrafi wskazać konkretnego roku.
- 29,4% bankowców wskazuje, że wprowadzenie euro powinno nastąpić najszybciej jak to możliwe (38,9% banki komercyjne, 18,8% banki spółdzielcze), rok 2012 wskazuje 20,6% (16,7% banki komercyjne, 25% banki spółdzielcze).

b) w kwestii konsekwencji wprowadzenia euro w Polsce

- 73,5% bankowców wskazuje, że konsekwencje wprowadzenia euro w Polsce będą raczej pozytywne, 20,6%, że będą one zdecydowanie pozytywne, co daje łącznie 94,1% ankietowanych pozytywnie oceniających wprowadzenie wspólnej waluty.
- Jako główne korzyści/szanse wynikające z wprowadzenia euro w Polsce wskazywane były najczęściej: bardziej efektywny rynek finansowy (61,8%), zwiększenie wymiany handlowej z krajami UE (58,8%) oraz spadek ryzyka makroekonomicznego (55,9%).
- Według bankowców największe koszty/zagrożenia wynikające z wprowadzenia euro w Polsce to: krótkookresowy wzrost cen (88,2%), koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (73,5%), utrata autonomicznej polityki pieniężnej (58,8%).

c) w kwestii potencjalnych beneficjentów i tych, którzy stracą na wprowadzeniu euro

- Według 82,4% ankietowanych najwięcej na wprowadzeniu euro zyskają firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE, 67,6% wskazuje turystów podróżujących po innych krajach UE a 58,8% przedsiębiorców.
- Jako grupy, które mogą stracić na wprowadzeniu euro najczęściej wskazywano: emerytów i rencistów (52,9%) oraz sektor finansowy (41,2%).

d) w kwestii długości okresu przejściowego przed wprowadzeniem euro oraz okresu podwójnego obiegu walut

- 47,1% wskazuje, że okres podwójnego podawania cen towarów i usług przed wprowadzeniem euro powinien trwać 1 rok, natomiast 35,3% ankietowanych uważa, że 6 miesięcy.
- Według 44,1% ankietowanych obie waluty powinny znajdować się w obiegu 1 rok, za okresem 6 miesięcznym opowiada się 32,4%.

d) w kwestii oceny sytuacji gospodarczej Polski

- 52,9% ankietowanych uważa, że obecna sytuacja gospodarcza Polski jest dobra, 29,4% że umiarkowana.
- 61,8% bankowców uważa, że sytuacja gospodarcza Polski będzie dobra w najbliższych 2-3 latach, 32,4% uważa, że będzie ona umiarkowana.

e) w kwestii kursu, po jakim Polska powinna wejść do strefy euro

- 61,8% ankietowanych bankowców jako pożądaný kurs wymiany wskazuje kurs poniżej 3,60 PLN.

f) w kwestii ryzyka walutowego i instrumentów zabezpieczania się przed nim:

- 77,8% przedstawicieli banków komercyjnych ocenia, że ryzyko walutowe jest istotnym czynnikiem ryzyka w prowadzonej działalności, natomiast 81,2%

przedstawiciele banków spółdzielczych jest zdania, że ryzyko walutowe nie jest czynnikiem ryzyka w ich działalności

- 72,2% przedstawiciele banków komercyjnych deklaruje, że ich banki stosują instrumenty zabezpieczania się przed ryzykiem walutowym, podczas gdy 62,5% banków spółdzielczych nie robi tego.

g) w kwestii konsekwencji wprowadzenia euro dla sektora bankowego:

- Do najczęściej wymienianych korzyści wynikających z wejścia do strefy euro dla banków należą: eliminacja ryzyka walutowego (61,8%), eliminacja kosztów transakcyjnych (55,9%) oraz działanie w bardziej stabilnym otoczeniu gospodarczym (44,1%).
- Główne koszty związane z wprowadzeniem wspólnej waluty to zdaniem bankowców: koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (85,3%), utrata przychodów walutowych (76,5%), okresowe stosowanie podwójnej waluty w rozliczeniach gotówkowych i bezgotówkowych (67,6%) oraz koszty przeszkolenia personelu (50%).

ANEKS 1. SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO – ORGANIZACJE PRACODAWCÓW

Tabela 1: Czy chciałby Pan(i), aby w Polsce wprowadzono euro?

	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	Ogółem
KPP	84,6%	10,3%	2,6%	2,6%	100,0%
PKPP Lewiatan	76,2%	23,8%			100,0%
BCC	86,4%	13,6%			100,0%
Ogółem	82,9%	14,6%	1,2%	1,2%	100,0%

Tabela 2: W którym roku euro zostanie wprowadzone w Polsce?

	nie wiem	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Ogółem
KPP	26,3%		60,5%	5,3%	2,6%	5,3%		100,0%
PKPP Lewiatan	19,0%		47,6%	14,3%	4,8%	9,5%	4,8%	100,0%
BCC	27,3%	9,1%	50,0%	4,5%	4,5%	4,5%		100,0%
Ogółem	24,7%	2,5%	54,3%	7,4%	3,7%	6,2%	1,2%	100,0%

Tabela 3: W którym roku euro powinno być wprowadzone w Polsce?

	najwcześniej, jak to możliwe	nie wiem	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2020	Ogółem
KPP		13,9%	2,8%	5,6%	25,0%	8,3%	38,9%	2,8%	2,8%		100,0%
PKPP Lewiatan	57,1%	9,5%			4,8%	4,8%	14,3%		4,8%	4,8%	100,0%
BCC	77,3%	4,5%			4,5%		9,1%		4,5%		100,0%
Ogółem	36,7%	10,1%	1,3%	2,5%	13,9%	5,1%	24,1%	1,3%	3,8%	1,3%	100,0%

Tabela 4: Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki?

	zdecydowanie pozytywne	raczej pozytywne	raczej negatywne	Ogółem
KPP	41,0%	53,8%	5,1%	100,0%
PKPP Lewiatan	47,6%	47,6%	4,8%	100,0%
BCC	59,1%	40,9%		100,0%
Ogółem	47,6%	48,8%	3,7%	100,0%

Tabela 5a: Korzyści – szybszy wzrost gospodarczy

	0	1	Ogółem
KPP	71,8%	28,2%	100,0%
PKPP Lewiatan	33,3%	66,7%	100,0%
BCC	36,4%	63,6%	100,0%
Ogółem	52,4%	47,6%	100,0%

Tabela 5b: Korzyści – spadek ryzyka makroekonomicznego

	0	1	Ogółem
KPP	41,0%	59,0%	100,0%
PKPP Lewiatan	23,8%	76,2%	100,0%
BCC	31,8%	68,2%	100,0%
Ogółem	34,1%	65,9%	100,0%

Aneks 1

Tabela 5c: Korzyści – bardziej efektywny rynek finansowy

	0	1	Ogółem
KPP	48,7%	51,3%	100,0%
PKPP Lewiatan	47,6%	52,4%	100,0%
BCC	45,5%	54,5%	100,0%
Ogółem	47,6%	52,4%	100,0%

Tabela 5d: Korzyści – stabilność finansów publicznych

	0	1	Ogółem
KPP	64,1%	35,9%	100,0%
PKPP Lewiatan	61,9%	38,1%	100,0%
BCC	77,3%	22,7%	100,0%
Ogółem	67,1%	32,9%	100,0%

Tabela 5e: Korzyści – niska inflacja

	0	1	Ogółem
KPP	82,1%	17,9%	100,0%
PKPP Lewiatan	85,7%	14,3%	100,0%
BCC	72,7%	27,3%	100,0%
Ogółem	80,5%	19,5%	100,0%

Tabela 5f: Korzyści – zwiększenie wymiany handlowej z krajami UE

	0	1	Ogółem
KPP	56,4%	43,6%	100,0%
PKPP Lewiatan	33,3%	66,7%	100,0%
BCC	40,9%	59,1%	100,0%
Ogółem	46,3%	53,7%	100,0%

Tabela 5g: Korzyści – niższe stopy procentowe

	0	1	Ogółem
KPP	51,3%	48,7%	100,0%
PKPP Lewiatan	42,9%	57,1%	100,0%
BCC	63,6%	36,4%	100,0%
Ogółem	52,4%	47,6%	100,0%

Tabela 5h: Korzyści – wzmocnienie pozycji Polski w Unii Europejskiej

	0	1	Ogółem
KPP	61,5%	38,5%	100,0%
PKPP Lewiatan	47,6%	52,4%	100,0%
BCC	50,0%	50,0%	100,0%
Ogółem	54,9%	45,1%	100,0%

Tabela 5i: Korzyści – zwiększenie zatrudnienia

	0	1	Ogółem
KPP	94,9%	5,1%	100,0%
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	86,4%	13,6%	100,0%
Ogółem	92,7%	7,3%	100,0%

Tabela 5j: Korzyści – wzrost płac

	0	1	Ogółem
KPP	74,4%	25,6%	100,0%
PKPP Lewiatan	61,9%	38,1%	100,0%
BCC	72,7%	27,3%	100,0%
Ogółem	70,7%	29,3%	100,0%

Tabela 5k: Korzyści – wzrost inwestycji zagranicznych

	0	1	Ogółem
KPP	69,2%	30,8%	100,0%
PKPP Lewiatan	52,4%	47,6%	100,0%
BCC	59,1%	40,9%	100,0%
Ogółem	62,2%	37,8%	100,0%

Tabela 5m: Korzyści – inne

	0	1	Ogółem
KPP	92,3%	7,7%	100,0%
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	95,1%	4,9%	100,0%

Tabela 6a: Koszty – wolniejszy wzrost gospodarczy

	0	1	Ogółem
KPP	94,9%	5,1%	100,0%
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	96,3%	3,7%	100,0%

Tabela 6b: Koszty – wzrost bezrobocia

	0	1	Ogółem
KPP	94,9%	5,1%	100,0%
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	96,3%	3,7%	100,0%

Tabela 6c: Koszty – trwały wzrost inflacji

	0	1	Ogółem
KPP	92,3%	7,7%	100,0%
PKPP Lewiatan	85,7%	14,3%	100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	92,7%	7,3%	100,0%

Tabela 6d: Koszty – krótkookresowy wzrost cen

	0	1	Ogółem
KPP	10,3%	89,7%	100,0%
PKPP Lewiatan	19,0%	81,0%	100,0%
BCC		100,0%	100,0%
Ogółem	9,8%	90,2%	100,0%

Aneks 1

Tabela 6e: Koszty – koszty związane ze zmianą systemów informatycznych

	0	1	Ogółem
KPP	43,6%	56,4%	100,0%
PKPP Lewiatan	23,8%	76,2%	100,0%
BCC	45,5%	54,5%	100,0%
Ogółem	39,0%	61,0%	100,0%

Tabela 6f: Koszty – wzrost ryzyka makroekonomicznego

	0	1	Ogółem
KPP	92,3%	7,7%	100,0%
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	95,1%	4,9%	100,0%

Tabela 6g: Koszty – utrata autonomicznej polityki pieniężnej

	0	1	Ogółem
KPP	64,1%	35,9%	100,0%
PKPP Lewiatan	66,7%	33,3%	100,0%
BCC	68,2%	31,8%	100,0%
Ogółem	65,9%	34,1%	100,0%

Tabela 6h: Koszty – utrata kontroli nad polityką gospodarczą

	0	1	Ogółem
KPP	94,9%	5,1%	100,0%
PKPP Lewiatan	90,5%	9,5%	100,0%
BCC	95,5%	4,5%	100,0%
Ogółem	93,9%	6,1%	100,0%

Tabela 6i: Koszty – osłabienie pozycji Polski w świecie

	0	Ogółem
KPP	100,0%	100,0%
PKPP Lewiatan	100,0%	100,0%
BCC	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 6j: Koszty – utrata tożsamości narodowej

	0	1	Ogółem
KPP	94,9%	5,1%	100,0%
PKPP Lewiatan	100,0%		100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	97,6%	2,4%	100,0%

Tabela 6l: Koszty – inne

	0	1	Ogółem
KPP	92,3%	7,7%	100,0%
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	95,1%	4,9%	100,0%

Tabela 7a: Kto zyska – wszyscy Polacy

	0	1	Ogółem
KPP	69,2%	30,8%	100,0%
PKPP Lewiatan	71,4%	28,6%	100,0%
BCC	40,9%	59,1%	100,0%
Ogółem	62,2%	37,8%	100,0%

Tabela 7c: Kto zyska – pracownicy najemni

	0	1	Ogółem
PKPP Lewiatan	81,0%	19,0%	100,0%
BCC	95,5%	4,5%	100,0%
Ogółem	88,4%	11,6%	100,0%

Tabela 7d: Kto zyska – firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE

	0	1	Ogółem
KPP	43,6%	56,4%	100,0%
PKPP Lewiatan	23,8%	76,2%	100,0%
BCC	31,8%	68,2%	100,0%
Ogółem	35,4%	64,6%	100,0%

Tabela 7e: Kto zyska – sektor finansowy

	0	1	Ogółem
KPP	64,1%	35,9%	100,0%
PKPP Lewiatan	71,4%	28,6%	100,0%
BCC	63,6%	36,4%	100,0%
Ogółem	65,9%	34,1%	100,0%

Tabela 7f: Kto zyska – młodzież

	0	1	Ogółem
KPP	89,7%	10,3%	100,0%
PKPP Lewiatan	85,7%	14,3%	100,0%
BCC	72,7%	27,3%	100,0%
Ogółem	84,1%	15,9%	100,0%

Tabela 7g: Kto zyska – emeryci i renciści

	0	Ogółem
KPP	100,0%	100,0%
PKPP Lewiatan	100,0%	100,0%
BCC	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 7h: Kto zyska – bezrobotni

	0	Ogółem
KPP	100,0%	100,0%
PKPP Lewiatan	100,0%	100,0%
BCC	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Aneks 1

Tabela 7i: Kto zyska – turyści

	0	1	Ogółem
KPP	53,8%	46,2%	100,0%
PKPP Lewiatan	38,1%	61,9%	100,0%
BCC	50,0%	50,0%	100,0%
Ogółem	48,8%	51,2%	100,0%

Tabela 7j: Kto zyska – nikt nie skorzysta

	0	Ogółem
KPP	100,0%	100,0%
PKPP Lewiatan	100,0%	100,0%
BCC	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 8a: Kto straci – wszyscy Polacy

	0	1	Ogółem
KPP	94,9%	5,1%	100,0%
PKPP Lewiatan	100,0%		100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	97,6%	2,4%	100,0%

Tabela 8b: Kto straci – przedsiębiorcy

	0	1	Ogółem
KPP	94,9%	5,1%	100,0%
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	96,3%	3,7%	100,0%

Tabela 8c: Kto straci – pracownicy najemni

	0	1	Ogółem
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	90,9%	9,1%	100,0%
Ogółem	93,0%	7,0%	100,0%

Tabela 8d: Kto straci – firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE

	0	1	Ogółem
KPP	97,4%	2,6%	100,0%
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	90,9%	9,1%	100,0%
Ogółem	95,1%	4,9%	100,0%

Tabela 8e: Kto straci – sektor finansowy

	0	1	Ogółem
KPP	87,2%	12,8%	100,0%
PKPP Lewiatan	76,2%	23,8%	100,0%
BCC	86,4%	13,6%	100,0%
Ogółem	84,1%	15,9%	100,0%

Tabela 8f: Kto straci – młodzież

	0	1	Ogółem
KPP	97,4%	2,6%	100,0%
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	97,6%	2,4%	100,0%

Tabela 8g: Kto straci – emeryci i renciści

	0	1	Ogółem
KPP	59,0%	41,0%	100,0%
PKPP Lewiatan	61,9%	38,1%	100,0%
BCC	50,0%	50,0%	100,0%
Ogółem	57,3%	42,7%	100,0%

Tabela 8h: Kto straci – bezrobotni

	0	1	Ogółem
KPP	71,8%	28,2%	100,0%
PKPP Lewiatan	66,7%	33,3%	100,0%
BCC	63,6%	36,4%	100,0%
Ogółem	68,3%	31,7%	100,0%

Tabela 8i: Kto straci – turyści

	0	1	Ogółem
KPP	92,3%	7,7%	100,0%
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	95,1%	4,9%	100,0%

Tabela 8j: Kto straci – nikt nie straci

		0	1	Ogółem
KPP	69,2%	30,8%	100,0%	
PKPP Lewiatan	66,7%	33,3%	100,0%	
BCC	68,2%	31,8%	100,0%	
Ogółem	68,3%	31,7%	100,0%	

Tabela 9: Jak długi powinien być okres przejściowy przed przyjęciem euro (podwójnego podawania cen)?

	1 miesiąc	3 miesiące	6 miesięcy	1 rok	dłużej niż 1 rok	bd	Ogółem
KPP		7,7%	41,0%	35,9%	12,8%	2,6%	100,0%
PKPP Lewiatan		9,5%	19,0%	71,4%			100,0%
BCC	4,5%		50,0%	36,4%	9,1%		100,0%
Ogółem	1,2%	6,1%	37,8%	45,1%	8,5%	1,2%	100,0%

Aneks 1

Tabela 10: Jak długo w obiegu powinny znajdować się obie waluty?

	dwa tygodnie	1 miesiąc	2 miesiące	3 miesiące	6 miesięcy	1 rok	Ogółem
KPP	2,6%	10,3%	5,1%	15,4%	30,8%	35,9%	100,0%
PKPP Lewiatan		19,0%		9,5%	14,3%	57,1%	100,0%
BCC		13,6%		13,6%	36,4%	36,4%	100,0%
Ogółem	1,2%	13,4%	2,4%	13,4%	28,0%	41,5%	100,0%

Tabela 11: Jak ocenia Pan(i) obecną sytuację gospodarczą Polski?

	bardzo dobra	dobra	umiarkowana	zła	Ogółem
KPP	7,9%	57,9%	31,6%	2,6%	100,0%
PKPP Lewiatan	19,0%	71,4%	9,5%		100,0%
BCC	13,6%	63,6%	22,7%		100,0%
Ogółem	12,3%	63,0%	23,5%	1,2%	100,0%

Tabela 12: Sytuacja gospodarcza Polski w najbliższych 2-3 latach będzie Pana(i) zdaniem?

	bardzo dobra	dobra	umiarkowana	zła	Ogółem
KPP	2,6%	64,1%	30,8%	2,6%	100,0%
PKPP Lewiatan	14,3%	66,7%	19,0%		100,0%
BCC	9,1%	63,6%	27,3%		100,0%
Ogółem	7,3%	64,6%	26,8%	1,2%	100,0%

Tabela 13a: Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro?

	poniżej 3,60 PLN za 1 EUR	3,61-3,80 PLN za 1 EUR	3,81-4,00 PLN za 1 EUR	powyżej 4,20 PLN za 1 EUR	Ogółem
KPP	44,7%	21,1%	26,3%	7,9%	100,0%
PKPP Lewiatan	42,9%	23,8%	23,8%	9,5%	100,0%
BCC	36,4%	31,8%	27,3%	4,5%	100,0%
Ogółem	42,0%	24,7%	25,9%	7,4%	100,0%

Tabela 13b: Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro?

wielkość przedsiębiorstwa	poniżej 3,60 PLN za 1 EUR	3,61-3,80 PLN za 1 EUR	3,81-4,00 PLN za 1 EUR	powyżej 4,20 PLN za 1 EUR	Ogółem
mikro	50,0%	25,0%	25,0%		100,0%
małe	36,8%	26,3%	31,6%	5,3%	100,0%
średnie	53,6%	28,6%	17,9%		100,0%
duże	31,0%	20,7%	31,0%	17,2%	100,0%
Ogółem	41,2%	25,0%	26,2%	7,5%	100,0%

Tabela 13c: Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro?

Czy przedsiębiorstwo prowadzi wymianę handlową z zagranicą?	poniżej 3,60 PLN za 1 EUR	3,61-3,80 PLN za 1 EUR	3,81-4,00 PLN za 1 EUR	powyżej 4,20 PLN za 1 EUR	Ogółem
tak	32,0%	26,0%	34,0%	8,0%	100,0%
nie	56,7%	23,3%	13,3%	6,7%	100,0%
Ogółem	41,2%	25,0%	26,2%	7,5%	100,0%

Tabela 13d: Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro?

Czy w obrotach handlowych przedsiębiorstwa dominuje	poniżej 3,60 PLN za 1 EUR	3,61-3,80 PLN za 1 EUR	3,81-4,00 PLN za 1 EUR	powyżej 4,20 PLN za 1 EUR	Ogółem
eksport	23,3%	30,0%	36,7%	10,0%	100,0%
import	47,4%	36,8%	10,5%	5,3%	100,0%
Ogółem	32,7%	32,7%	26,5%	8,2%	100,0%

Tabela 14: Czy ryzyko walutowe jest istotnym czynnikiem ryzyka w prowadzonej przez Państwa działalności?

	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	Ogółem
KPP	23,7%	42,1%	23,7%	10,5%	100,0%
PKPP Lewiatan	52,4%	28,6%	9,5%	9,5%	100,0%
BCC	36,4%	36,4%	18,2%	9,1%	100,0%
Ogółem	34,6%	37,0%	18,5%	9,9%	100,0%

Tabela 15: Czy Państwa firma stosuje instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym?

	tak	częściowo	nie	Ogółem
KPP	13,9%	41,7%	44,4%	100,0%
PKPP Lewiatan	45,0%	30,0%	25,0%	100,0%
BCC	28,6%	38,1%	33,3%	100,0%
Ogółem	26,0%	37,7%	36,4%	100,0%

Tabela 16a: Korzyści dla przedsiębiorstw – eliminacja ryzyka kursowego

	0	1	Ogółem
KPP	5,1%	94,9%	100,0%
PKPP Lewiatan	14,3%	85,7%	100,0%
BCC		100,0%	100,0%
Ogółem	6,1%	93,9%	100,0%

Tabela 16b: Korzyści dla przedsiębiorstw – eliminacja kosztów transakcyjnych

	0	1	Ogółem
KPP	20,5%	79,5%	100,0%
PKPP Lewiatan	23,8%	76,2%	100,0%
BCC	31,8%	68,2%	100,0%
Ogółem	24,4%	75,6%	100,0%

Tabela 16c: Korzyści dla przedsiębiorstw – możliwość porównywania cen w Polsce i innych krajach UGW

	0	1	Ogółem
KPP	38,5%	61,5%	100,0%
PKPP Lewiatan	33,3%	66,7%	100,0%
BCC	18,2%	81,8%	100,0%
Ogółem	31,7%	68,3%	100,0%

Aneks 1

Tabela 16d: Korzyści dla przedsiębiorstw – zwiększenie konkurencyjności polskich firm

	0	1	Ogółem
KPP	66,7%	33,3%	100,0%
PKPP Lewiatan	52,4%	47,6%	100,0%
BCC	59,1%	40,9%	100,0%
Ogółem	61,0%	39,0%	100,0%

Tabela 16e: Korzyści dla przedsiębiorstw – zwiększenie wymiany handlowej z innymi krajami UE

	0	1	Ogółem
KPP	61,5%	38,5%	100,0%
PKPP Lewiatan	52,4%	47,6%	100,0%
BCC	45,5%	54,5%	100,0%
Ogółem	54,9%	45,1%	100,0%

Tabela 16f: Korzyści dla przedsiębiorstw – dostęp do nowych rynków, pozyskiwanie nowych klientów dzięki przejrzystości cen

	0	1	Ogółem
KPP	69,2%	30,8%	100,0%
PKPP Lewiatan	76,2%	23,8%	100,0%
BCC	54,5%	45,5%	100,0%
Ogółem	67,1%	32,9%	100,0%

Tabela 16g: Korzyści dla przedsiębiorstw – łatwiejszy dostęp do kapitału

	0	1	Ogółem
KPP	74,4%	25,6%	100,0%
PKPP Lewiatan	57,1%	42,9%	100,0%
BCC	63,6%	36,4%	100,0%
Ogółem	67,1%	32,9%	100,0%

Tabela 16h: Korzyści dla przedsiębiorstw – działanie w bardziej stabilnym otoczeniu gospodarczym

	0	1	Ogółem
KPP	51,3%	48,7%	100,0%
PKPP Lewiatan	19,0%	81,0%	100,0%
BCC	36,4%	63,6%	100,0%
Ogółem	39,0%	61,0%	100,0%

Tabela 16i: Korzyści dla przedsiębiorstw – żadne z wymienionych

	0	Ogółem
KPP	100,0%	100,0%
PKPP Lewiatan	100,0%	100,0%
BCC	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 16j: Korzyści dla przedsiębiorstw – inne

	0	Ogółem
KPP	100,0%	100,0%
PKPP Lewiatan	100,0%	100,0%
BCC	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 17a: Koszty dla przedsiębiorstw – pogorszenie konkurencyjności polskich firm

	0	1	Ogółem
KPP	87,2%	12,8%	100,0%
PKPP Lewiatan	95,2%	4,8%	100,0%
BCC	95,5%	4,5%	100,0%
Ogółem	91,5%	8,5%	100,0%

Tabela 17b: Koszty dla przedsiębiorstw – ryzyko ustalenia niekorzystnego kursu wymiany

	0	1	Ogółem
KPP	33,3%	66,7%	100,0%
PKPP Lewiatan	57,1%	42,9%	100,0%
BCC	50,0%	50,0%	100,0%
Ogółem	43,9%	56,1%	100,0%

Tabela 17c: Koszty dla przedsiębiorstw – koszty związane ze zmianą systemów informatycznych

	0	1	Ogółem
KPP	23,1%	76,9%	100,0%
PKPP Lewiatan	19,0%	81,0%	100,0%
BCC	13,6%	86,4%	100,0%
Ogółem	19,5%	80,5%	100,0%

Tabela 17d: Koszty dla przedsiębiorstw - przeszkolenie personelu

	0	1	Ogółem
KPP	71,8%	28,2%	100,0%
PKPP Lewiatan	71,4%	28,6%	100,0%
BCC	68,2%	31,8%	100,0%
Ogółem	70,7%	29,3%	100,0%

Tabela 17e: Koszty dla przedsiębiorstw – konieczność prezentowania w okresie przejściowym podwójnych cen

	0	1	Ogółem
KPP	51,3%	48,7%	100,0%
PKPP Lewiatan	42,9%	57,1%	100,0%
BCC	23,8%	76,2%	100,0%
Ogółem	42,0%	58,0%	100,0%

Tabela 17f: Koszty dla przedsiębiorstw – konieczność dostosowania się do zmiany otoczenia biznesowego

	0	1	Ogółem
KPP	84,6%	15,4%	100,0%
PKPP Lewiatan	76,2%	23,8%	100,0%
BCC	77,3%	22,7%	100,0%
Ogółem	80,5%	19,5%	100,0%

Aneks 1

Tabela 17g: Koszty dla przedsiębiorstw – żadne z wymienionych

	0	1	Ogółem
KPP	100,0%		100,0%
PKPP Lewiatan	100,0%		100,0%
BCC	95,5%	4,5%	100,0%
Ogółem	98,8%	1,2%	100,0%

Tabela 17h: Koszty dla przedsiębiorstw – inne

	0	1	Ogółem
KPP	94,9%	5,1%	100,0%
PKPP Lewiatan	100,0%		100,0%
BCC	100,0%		100,0%
Ogółem	97,6%	2,4%	100,0%

Tabela 18: Wielkość przedsiębiorstwa

mikro	6,1%
małe	23,2%
średnie	34,1%
duże	35,4%
Ogółem	98,8%
bd	1,2%
Ogółem	100,0%

Tabela 19: Przedsiębiorstwo z dominującym udziałem kapitału

krajowego	72,0%
zagranicznego (ze strefy euro)	18,3%
zagranicznego (spoza strefy euro)	8,5%
Ogółem	98,8%
bd	1,2%
Ogółem	100,0%

Tabela 20: Czy przedsiębiorstwo prowadzi wymianę handlową z zagranicą?

tak	63,4%
nie	36,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 21: Czy głównymi partnerami handlowymi są przedsiębiorstwa z państw członkowskich strefy euro?

tak	43,9%
nie	18,3%
Ogółem	62,2%
bd	37,8%
Ogółem	100,0%

Tabela 22: Czy w obrotach handlowych przedsiębiorstwa dominuje

eksport	34,1%
import	22,0%
Ogółem	56,1%
bd	43,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 23: Czy przychody z wymiany handlowej z zagranicą stanowią dominujące źródło przychodów przedsiębiorstwa?

tak	26,8%
nie	36,6%
Ogółem	63,4%
bd	36,6%
Ogółem	100,0%

ANEKS 2: SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO – ORGANIZACJE PRACODAWCÓW – ZWIĄZEK RZEMIOSŁA POLSKIEGO

Tabela 1: Czy chciałby Pan(i), aby w Polsce wprowadzono euro?

zdecydowanie tak	46,5%
raczej tak	31,8%
raczej nie	12,4%
zdecydowanie nie	7,0%
nie wiem	2,3%
Ogółem	100,0%

Tabela 2: W którym roku euro zostanie wprowadzone w Polsce?

nigdy	1,6%
nie wiem	38,0%
2010	3,9%
2011	10,9%
2012	29,5%
2013	3,1%
2014	3,9%
2015	9,3%
Ogółem	100,0%

Tabela 3: W którym roku euro powinno być wprowadzone w Polsce?

najszybciej, jak to możliwe	29,5%
nigdy	4,7%
nie wiem	24,0%
2010	6,2%
2011	5,4%
2012	19,4%
2013	1,6%
2014	2,3%
2015	5,4%
2018	0,8%
2030	0,8%
Ogółem	100,0%

Tabela 4: Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki?

zdecydowanie pozytywne	31,8%
raczej pozytywne	44,2%
raczej negatywne	16,3%
zdecydowanie negatywne	4,7%
nie wiem	3,1%
Ogółem	100,0%

Tabela 5a: Korzyści – szybszy wzrost gospodarczy

0	68,2%
1	31,8%
Ogółem	100,0%

Tabela 5b: Korzyści – spadek ryzyka makroekonomicznego

0	65,1%
1	34,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 5c: Korzyści – bardziej efektywny rynek finansowy

0	57,4%
1	42,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 5d: Korzyści – stabilność finansów publicznych

0	73,6%
1	26,4%
Ogółem	100,0%

Tabela 5e: Korzyści – niższe stopy owe

0	80,6%
1	19,4%
Ogółem	100,0%

Tabela 5f: Korzyści – niska inflacja

0	86,8%
1	13,2%
Ogółem	100,0%

Tabela 5g: Korzyści – zwiększenie wymiany handlowej z krajami UE

0	51,9%
1	48,1%
Ogółem	100,0%

Tabela 5h: Korzyści – wzmocnienie pozycji Polski w Unii Europejskiej

0	65,9%
1	34,1%
Ogółem	100,0%

Tabela 5i: Korzyści – zwiększenie zatrudnienia

0	89,1%
1	10,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 5j: Korzyści – wzrost płac

0	76,7%
1	23,3%
Ogółem	100,0%

Tabela 5k: Korzyści – wzrost inwestycji zagranicznych

0	81,4%
1	18,6%
Ogółem	100,0%

Aneks 2

Tabela 5I: Korzyści – żadne z wymienionych

0	92,2
1	7,8
Ogółem	100,0

Tabela 6a: Koszty – wolniejszy wzrost gospodarczy

0	88,4%
1	11,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 6b: Koszty – wzrost bezrobocia

0	86,8%
1	13,2%
Ogółem	100,0%

Tabela 6c: Koszty – trwały wzrost inflacji

0	95,3%
1	4,7%
Ogółem	100,0%

Tabela 6d: Koszty – krótkookresowy wzrost cen

0	26,4%
1	73,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 6e: Koszty – Koszty związane ze zmianą systemów informatycznych

0	54,3%
1	45,7%
Ogółem	100,0%

Tabela 6f: Koszty – wzrost ryzyka makroekonomicznego

0	89,9%
1	10,1%
Ogółem	100,0%

Tabela 6g: Koszty – utrata autonomicznej polityki pieniężnej

0	72,1%
1	27,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 6h: Koszty – utrata kontroli nad polityką gospodarczą

0	93,0%
1	7,0%
Ogółem	100,0%

Tabela 6i: Koszty – osłabienie pozycji Polski w świecie

0	96,9%
1	3,1%
Ogółem	100,0%

Tabela 6j: Koszty – utrata tożsamości narodowej

0	89,1%
1	10,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 6k: Koszty – żadne z wymienionych

0	94,6%
1	5,4%
Ogółem	100,0%

Tabela 6l: Koszty – inne

0	99,2%
1	0,8%
Ogółem	100,0%

Tabela 7a: Kto zyska – wszyscy Polacy

0	74,4%
1	25,6%
5%	
Ogółem	100,0%

Tabela 7b: Kto zyska – przedsiębiorcy

0	56,6
1	43,4
Ogółem	100,0

Tabela 7c: Kto zyska – pracownicy najemni

0	90,7%
1	9,3%
Ogółem	100,0%

Tabela 7d: Kto zyska – firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE

0	38,8%
1	61,2%
Ogółem	100,0%

Tabela 7e: Kto zyska – sektor finansowy

0	71,3%
1	28,7%
Ogółem	100,0%

Tabela 7f: Kto zyska – młodzież

0	82,2%
1	17,8%
Ogółem	100,0%

Tabela 7g: Kto zyska – emeryci i renciści

0	96,9%
1	3,1%
Ogółem	100,0%

Aneks 2

Tabela 7h: Kto zyska – bezrobotni

0	97,7%
1	2,3%
Ogółem	100,0%

Tabela 7i: Kto zyska – turyści

0	53,5%
1	46,5%
Ogółem	100,0%

Tabela 7j: Kto zyska – nikt nie skorzysta

0	96,1%
1	3,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 8a: Kto straci – wszyscy Polacy

0	84,5%
1	15,5%
Ogółem	100,0%

Tabela 8b: Kto straci – przedsiębiorcy

0	90,7%
1	9,3%
Ogółem	100,0%

Tabela 8c: Kto straci – pracownicy najemni

0	85,3%
1	14,7%
Ogółem	100,0%

Tabela 8d: Kto straci – firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE

0	96,1%
1	3,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 8e: Kto straci – sektor finansowy

0	96,1%
1	3,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 8f: Kto straci – młodzież

0	96,1%
1	3,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 8g: Kto straci – emeryci i renciści

0	41,9%
1	58,1%
Ogółem	100,0%

Tabela 8h: Kto straci – bezrobotni

0	67,4%
1	32,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 8i: Kto straci – turyści

0	96,1%
1	3,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 8j: Kto straci – nikt nie straci

0	87,6%
1	12,4%
Ogółem	100,0%

Tabela 9: Jak długi powinien być okres przejściowy przed przyjęciem euro (podwójnego podawania cen)?

1 miesiąc	1,6%
3 miesiące	4,7%
6 miesięcy	34,9%
1 rok	40,3%
dłużej niż 1 rok	17,8%
Ogółem	99,2%
bd	0,8%
Ogółem	100,0%

Tabela 10: Jak długo w obiegu powinny znajdować się obie waluty?

1 miesiąc	1,6%
2 miesiące	0,8%
3 miesiące	9,3%
6 miesięcy	45,0%
1 rok	42,6%
Ogółem	99,2%
bd	0,8%
Ogółem	100,0%

Tabela 11: Jak ocenia Pan(i) obecną sytuację gospodarczą Polski?

bardzo dobra	1,6%
dobra	26,4%
umiarkowana	60,5%
zła	10,1%
bardzo zła	1,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 12: Sytuacja gospodarcza Polski w najbliższych 2–3 latach będzie Pana(i) zdaniem?

bardzo dobra	1,6%
dobra	31,8%
umiarkowana	55,8%
zła	10,1%
bardzo zła	0,8%
Ogółem	100,0%

Aneks 2

Tabela 13: Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro?

poniżej 3,60 PLN za 1 EUR	62,8%
3,61-3,80 PLN za 1 EUR	23,3%
3,81-4,00 PLN za 1 EUR	8,5%
4,01-4,20 PLN za 1 EUR	1,6%
powyżej 4,20 PLN za 1 EUR	2,3%
Ogółem	98,4%
bd	1,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 14: Czy ryzyko walutowe jest istotnym czynnikiem ryzyka w prowadzonej przez Państwa działalności?

zdecydowanie tak	13,2%
raczej tak	41,1%
raczej nie	31,0%
zdecydowanie nie	10,9%
nie wiem	3,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 15: Czy Państwa firma stosuje instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym?

tak	10,1%
częściowo	27,1%
nie	62,8%
Ogółem	100,0%

Tabela 16a: Korzyści dla przedsiębiorstw – eliminacja ryzyka kursowego

0	37,2%
1	62,8%
Ogółem	100,0%

Tabela 16b: Korzyści dla przedsiębiorstw – eliminacja kosztów transakcyjnych

0	63,6%
1	36,4%
Ogółem	100,0%

Tabela 16c: Korzyści dla przedsiębiorstw – możliwość porównywania cen w Polsce i innych krajach UGW

0	46,5%
1	53,5%
Ogółem	100,0%

Tabela 16d: Korzyści dla przedsiębiorstw – zwiększenie konkurencyjności polskich firm

0	67,4%
1	32,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 16e: Korzyści dla przedsiębiorstw – zwiększenie wymiany handlowej z innymi krajami UE

0	62,8%
1	37,2%
Ogółem	100,0%

Tabela 16f: Korzyści dla przedsiębiorstw – dostęp do nowych rynków, pozyskiwanie nowych klientów dzięki przejrzystości cen

0	72,1%
1	27,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 16g: Korzyści dla przedsiębiorstw – łatwiejszy dostęp do kapitału

0	83,7%
1	16,3%
Ogółem	100,0%

Tabela 16h: Korzyści dla przedsiębiorstw – działanie w bardziej stabilnym otoczeniu gospodarczym

0	62,0%
1	38,0%
Ogółem	100,0%

Tabela 16i: Korzyści dla przedsiębiorstw – żadne z wymienionych

0	95,3%
1	4,7%
Ogółem	100,0%

Tabela 16j: Korzyści dla przedsiębiorstw – inne

0	98,4%
1	1,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 17a: Koszty dla przedsiębiorstw – pogorszenie konkurencyjności polskich firm

0	83,7%
1	16,3%
Ogółem	100,0%

Tabela 17b: Koszty dla przedsiębiorstw – ryzyko ustalenia niekorzystnego kursu wymiany

0	58,1%
1	41,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 17c: Koszty dla przedsiębiorstw – Koszty związane ze zmianą systemów informatycznych

0	42,6%
1	57,4%
Ogółem	100,0%

Aneks 2

Tabela 17d: Koszty dla przedsiębiorstw – przeszkolenie personelu

0	64,3%
1	35,7%
Ogółem	100,0%

Tabela 17e: Koszty dla przedsiębiorstw – konieczność prezentowania w okresie przejściowym podwójnych cen

0	48,8%
1	51,2%
Ogółem	100,0%

Tabela 17f: Koszty dla przedsiębiorstw – konieczność dostosowania się do zmiany otoczenia biznesowego

0	74,4%
1	25,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 17g: Koszty dla przedsiębiorstw – żadne z wymienionych

0	96,1%
1	3,9%
Ogółem	100,0%

Tabela 18: Wielkość przedsiębiorstwa

mikro	62,0%
małe	27,9%
średnie	7,0%
duże	2,3%
Ogółem	99,2%
bd	0,8%
Ogółem	100,0%

Tabela 19: Przedsiębiorstwo z dominującym udziałem kapitału

krajowego	93,0%
zagranicznego (ze strefy euro)	4,7%
zagranicznego (spoza strefy euro)	0,8%
Ogółem	98,4%
bd	1,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 20: Czy przedsiębiorstwo prowadzi wymianę handlową z zagranicą?

tak	28,7%
nie	71,3%
Ogółem	100,0%

Tabela 21: Czy głównymi partnerami handlowymi są przedsiębiorstwa z państw członkowskich strefy euro?

tak	21,7%
nie	7,0%
Ogółem	28,7%
bd	71,3%
Ogółem	100,0%

Tabela 22: Czy w obrotach handlowych przedsiębiorstwa dominuje

eksport	15,5%
import	10,9%
Ogółem	26,4%
bd	73,6%
Ogółem	100,0%

Tabela 23: Czy przychody z wymiany handlowej z zagranicą stanowią dominujące źródło przychodów przedsiębiorstwa?

tak	7,8
nie	20,9
Ogółem	28,7
bd	71,3
Ogółem	100,0

Tabela 24: Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro? * wielkość przedsiębiorstwa

		wielkość przedsiębiorstwa				Ogółem
		mikro	małe	średnie	duże	
Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro?	poniżej 3,60 PLN za 1 EUR	42,1%	16,7%	4,8%	,8%	64,3%
	3,61-3,80 PLN za 1 EUR	13,5%	6,3%	2,4%	,8%	23,0%
	3,81-4,00 PLN za 1 EUR	5,6%	3,2%			8,7%
	4,01-4,20 PLN za 1 EUR	1,6%				1,6%
	powyżej 4,20 PLN za 1 EUR		1,6%		,8%	2,4%
	Ogółem	62,7%	27,8%	7,1%	2,4%	100,0%

Tabela 25: Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro? * Czy w obrotach handlowych przedsiębiorstwa dominuje

		Czy w obrotach handlowych przedsiębiorstwa dominuje		
		eksport	import	Ogółem
Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro?	poniżej 3,60 PLN za 1 EUR	38,2%	26,5%	64,7%
	3,61-3,80 PLN za 1 EUR	17,6%	8,8%	26,5%
	3,81-4,00 PLN za 1 EUR	2,9%	2,9%	5,9%
	powyżej 4,20 PLN za 1 EUR		2,9%	2,9%
	Ogółem	58,8%	41,2%	100,0%

ANEKS 3: SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO – ORGANIZACJE PRACOBIORCÓW

Tabela 1: Czy chciałby Pan(i), aby w Polsce wprowadzono euro?

	Czy chciałby Pan(i), aby w Polsce wprowadzono euro?					Ogółem
	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	nie wiem	
OPZZ	30,4%	35,4%	19,0%	8,9%	6,3%	100,0%
NSZZ Solidarność	24,0%	38,0%	12,0%	16,0%	10,0%	100,0%
FZZ	41,2%	23,5%	20,6%	8,8%	5,9%	100,0%
Ogółem	30,7%	33,7%	17,2%	11,0%	7,4%	100,0%

Tabela 2: W którym roku euro zostanie wprowadzone w Polsce?

	W którym roku euro zostanie wprowadzone w Polsce?												Ogółem
	nigdy	nie wiem	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2019	2020		
OPZZ	6,3%	38,0%		7,6%	6,3%	30,4%		2,5%	5,1%	1,3%	2,5%		100,0%
NSZZ Solidarność	6,1%	40,8%		2,0%	6,1%	28,6%	10,2%	2,0%	4,1%				100,0%
FZZ	6,1%	42,4%	3,0%	3,0%	12,1%	33,3%							100,0%
Ogółem	6,2%	39,8%	,6%	5,0%	7,5%	30,4%	3,1%	1,9%	3,7%	,6%	1,2%		100,0%

Tabela 3: W którym roku euro powinno być wprowadzone w Polsce?

	W którym roku euro powinno być wprowadzone w Polsce?													Ogółem
	najszybciej, jak to możliwe	nigdy	nie wiem	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2030		
OPZZ	24,3%	8,1%	35,1%	2,7%	6,8%	2,7%	14,9%			1,4%	4,1%		100,0%	
NSZZ Solidarność	16,0%	14,0%	34,0%		4,0%	2,0%	20,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	100,0%	
FZZ	31,2%	12,5%	25,0%		9,4%	9,4%	12,5%						100,0%	
Ogółem	23,1%	10,9%	32,7%	1,3%	6,4%	3,8%	16,0%	,6%	,6%	1,3%	2,6%	,6%	100,0%	

Tabela 4: Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki?

	Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki?					Ogółem
	zdecydowanie pozytywne	raczej pozytywne	raczej negatywne	zdecydowanie negatywne	nie wiem	
OPZZ	16,5%	48,1%	21,5%	8,9%	5,1%	100,0%
NSZZ Solidarność	12,0%	44,0%	18,0%	6,0%	20,0%	100,0%
FZZ	35,3%	29,4%	26,5%	5,9%	2,9%	100,0%
Ogółem	19,0%	42,9%	21,5%	7,4%	9,2%	100,0%

Tabela 5a: Korzyści – szybszy wzrost gospodarczy

	0	1	Ogółem
OPZZ	77,2%	22,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	80,0%	20,0%	100,0%
FZZ	58,8%	41,2%	100,0%
Ogółem	74,2%	25,8%	100,0%

Tabela 5b: Korzyści – spadek ryzyka makroekonomicznego

	0	1	Ogółem
OPZZ	78,5%	21,5%	100,0%
NSZZ Solidarność	72,0%	28,0%	100,0%
FZZ	73,5%	26,5%	100,0%
Ogółem	75,5%	24,5%	100,0%

Tabela 5c: Korzyści – bardziej efektywny rynek finansowy

	0	1	Ogółem
OPZZ	72,2%	27,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	64,0%	36,0%	100,0%
FZZ	64,7%	35,3%	100,0%
Ogółem	68,1%	31,9%	100,0%

Tabela 5d: Korzyści – stabilność finansów publicznych

	0	1	Ogółem
OPZZ	70,9%	29,1%	100,0%
NSZZ Solidarność	74,0%	26,0%	100,0%
FZZ	67,6%	32,4%	100,0%
Ogółem	71,2%	28,8%	100,0%

Tabela 5e: Korzyści – niższe stopy procentowe

	0	1	Ogółem
OPZZ	83,5%	16,5%	100,0%
NSZZ Solidarność	80,0%	20,0%	100,0%
FZZ	79,4%	20,6%	100,0%
Ogółem	81,6%	18,4%	100,0%

Tabela 5f: Korzyści – niska inflacja

	korzyści - niska inflacja		
	0	1	Ogółem
OPZZ	84,8%	15,2%	100,0%
NSZZ Solidarność	90,0%	10,0%	100,0%
FZZ	82,4%	17,6%	100,0%
Ogółem	85,9%	14,1%	100,0%

Tabela 5g: Korzyści – zwiększenie wymiany handlowej z krajami UE

	0	1	Ogółem
OPZZ	58,2%	41,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	60,0%	40,0%	100,0%
FZZ	55,9%	44,1%	100,0%
Ogółem	58,3%	41,7%	100,0%

Tabela 5h: Korzyści – wzmocnienie pozycji Polski w Unii Europejskiej

	0	1	Ogółem
OPZZ	60,8%	39,2%	100,0%
NSZZ Solidarność	80,0%	20,0%	100,0%
FZZ	58,8%	41,2%	100,0%
Ogółem	66,3%	33,7%	100,0%

Aneks 3

Tabela 5i: Korzyści – zwiększenie zatrudnienia

	0	1	Ogółem
OPZZ	94,9%	5,1%	100,0%
NSZZ Solidarność	98,0%	2,0%	100,0%
FZZ	88,2%	11,8%	100,0%
Ogółem	94,5%	5,5%	100,0%

Tabela 5j: Korzyści – wzrost płac

	0	1	Ogółem
OPZZ	82,3%	17,7%	100,0%
NSZZ Solidarność	78,0%	22,0%	100,0%
FZZ	73,5%	26,5%	100,0%
Ogółem	79,1%	20,9%	100,0%

Tabela 5k: Korzyści – wzrost inwestycji zagranicznych

	0	1	Ogółem
OPZZ	84,8%	15,2%	100,0%
NSZZ Solidarność	86,0%	14,0%	100,0%
FZZ	88,2%	11,8%	100,0%
Ogółem	85,9%	14,1%	100,0%

Tabela 5l: Korzyści – żadne z wymienionych

	0	1	Ogółem
OPZZ	84,8%	15,2%	100,0%
NSZZ Solidarność	82,0%	18,0%	100,0%
FZZ	85,3%	14,7%	100,0%
Ogółem	84,0%	16,0%	100,0%

Tabela 5m: Korzyści – inne

	0	1	Ogółem
OPZZ	100,0%		100,0%
NSZZ Solidarność	98,0%	2,0%	100,0%
FZZ	100,0%		100,0%
Ogółem	99,4%	,6%	100,0%

Tabela 6a: Koszty – wolniejszy wzrost gospodarczy

	0	1	Ogółem
OPZZ	93,7%	6,3%	100,0%
NSZZ Solidarność	90,0%	10,0%	100,0%
FZZ	91,2%	8,8%	100,0%
Ogółem	92,0%	8,0%	100,0%

Tabela 6b: Koszty – wzrost bezrobocia

	0	1	Ogółem
OPZZ	89,9%	10,1%	100,0%
NSZZ Solidarność	90,0%	10,0%	100,0%
FZZ	88,2%	11,8%	100,0%
Ogółem	89,6%	10,4%	100,0%

Tabela 6c: Koszty – trwały wzrost inflacji

	0	1	Ogółem
OPZZ	92,4%	7,6%	100,0%
NSZZ Solidarność	86,0%	14,0%	100,0%
FZZ	94,1%	5,9%	100,0%
Ogółem	90,8%	9,2%	100,0%

Tabela 6d: Koszty – krótkookresowy wzrost cen

	0	1	Ogółem
OPZZ	25,3%	74,7%	100,0%
NSZZ Solidarność	32,0%	68,0%	100,0%
FZZ	26,5%	73,5%	100,0%
Ogółem	27,6%	72,4%	100,0%

Tabela 6e: Koszty – koszty związane ze zmianą systemów informatycznych

	0	1	Ogółem
OPZZ	43,0%	57,0%	100,0%
NSZZ Solidarność	38,0%	62,0%	100,0%
FZZ	61,8%	38,2%	100,0%
Ogółem	45,4%	54,6%	100,0%

Tabela 6f: Koszty – wzrost ryzyka makroekonomicznego

	0	1	Ogółem
OPZZ	96,2%	3,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	92,0%	8,0%	100,0%
FZZ	94,1%	5,9%	100,0%
Ogółem	94,5%	5,5%	100,0%

Tabela 6g: Koszty – utrata autonomicznej polityki pieniężnej

	0	1	Ogółem
OPZZ	75,9%	24,1%	100,0%
NSZZ Solidarność	64,0%	36,0%	100,0%
FZZ	70,6%	29,4%	100,0%
Ogółem	71,2%	28,8%	100,0%

Tabela 6h: Koszty – utrata kontroli nad polityką gospodarczą

	0	1	Ogółem
OPZZ	97,5%	2,5%	100,0%
NSZZ Solidarność	90,0%	10,0%	100,0%
FZZ	85,3%	14,7%	100,0%
Ogółem	92,6%	7,4%	100,0%

Tabela 6i: Koszty – osłabienie pozycji Polski w świecie

	0	1	Ogółem
OPZZ	96,2%	3,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	96,0%	4,0%	100,0%
FZZ	94,1%	5,9%	100,0%
Ogółem	95,7%	4,3%	100,0%

Aneks 3

Tabela 6j: Koszty – utrata tożsamości narodowej

	0	1	Ogółem
OPZZ	88,6%	11,4%	100,0%
NSZZ Solidarność	86,0%	14,0%	100,0%
FZZ	91,2%	8,8%	100,0%
Ogółem	88,3%	11,7%	100,0%

Tabela 6k: Koszty – żadne z wymienionych

	0	1	Ogółem
OPZZ	100,0%		100,0%
NSZZ Solidarność	98,0%	2,0%	100,0%
FZZ	94,1%	5,9%	100,0%
Ogółem	98,2%	1,8%	100,0%

Tabela 6l: Koszty – inne

	0	1	Ogółem
OPZZ	97,5%	2,5%	100,0%
NSZZ Solidarność	98,0%	2,0%	100,0%
FZZ	100,0%		100,0%
Ogółem	98,2%	1,8%	100,0%

Tabela 7a: Kto zyska – wszyscy Polacy

	0	1	Ogółem
OPZZ	88,6%	11,4%	100,0%
NSZZ Solidarność	88,0%	12,0%	100,0%
FZZ	73,5%	26,5%	100,0%
Ogółem	85,3%	14,7%	100,0%

Tabela 7b: Kto zyska – przedsiębiorcy

	0	1	Ogółem
OPZZ	54,4%	45,6%	100,0%
NSZZ Solidarność	50,0%	50,0%	100,0%
FZZ	44,1%	55,9%	100,0%
Ogółem	50,9%	49,1%	100,0%

Tabela 7c: Kto zyska – pracownicy najemni

	0	1	Ogółem
OPZZ	96,2%	3,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	98,0%	2,0%	100,0%
FZZ	97,1%	2,9%	100,0%
Ogółem	96,9%	3,1%	100,0%

Tabela 7d: Kto zyska – firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE

	0	1	Ogółem
OPZZ	40,5%	59,5%	100,0%
NSZZ Solidarność	40,0%	60,0%	100,0%
FZZ	55,9%	44,1%	100,0%
Ogółem	43,6%	56,4%	100,0%

Tabela 7e: Kto zyska – sektor finansowy

	0	1	Ogółem
OPZZ	55,7%	44,3%	100,0%
NSZZ Solidarność	46,0%	54,0%	100,0%
FZZ	55,9%	44,1%	100,0%
Ogółem	52,8%	47,2%	100,0%

Tabela 7f: Kto zyska – młodzież

	0	1	Ogółem
OPZZ	91,1%	8,9%	100,0%
NSZZ Solidarność	88,0%	12,0%	100,0%
FZZ	76,5%	23,5%	100,0%
Ogółem	87,1%	12,9%	100,0%

Tabela 7g: Kto zyska – emeryci i renciści

	0	1	Ogółem
OPZZ	97,5%	2,5%	100,0%
NSZZ Solidarność	100,0%		100,0%
FZZ	97,1%	2,9%	100,0%
Ogółem	98,2%	1,8%	100,0%

Tabela 7h: Kto zyska – bezrobotni

	0	1	Ogółem
OPZZ	98,7%	1,3%	100,0%
NSZZ Solidarność	96,0%	4,0%	100,0%
FZZ	97,1%	2,9%	100,0%
Ogółem	97,5%	2,5%	100,0%

Tabela 7i: Kto zyska – turyści

	0	1	Ogółem
OPZZ	53,2%	46,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	56,0%	44,0%	100,0%
FZZ	50,0%	50,0%	100,0%
Ogółem	53,4%	46,6%	100,0%

Tabela 7j: Kto zyska – nikt nie skorzysta

	0	1	Ogółem
OPZZ	96,2%	3,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	92,0%	8,0%	100,0%
FZZ	100,0%		100,0%
Ogółem	95,7%	4,3%	100,0%

Tabela 8a: Kto straci – wszyscy Polacy

	0	1	Ogółem
OPZZ	75,9%	24,1%	100,0%
NSZZ Solidarność	80,0%	20,0%	100,0%
FZZ	79,4%	20,6%	100,0%
Ogółem	77,9%	22,1%	100,0%

Aneks 3

Tabela 8b: Kto straci – przedsiębiorcy

	0	1	Ogółem
OPZZ	94,9%	5,1%	100,0%
NSZZ Solidarność	98,0%	2,0%	100,0%
FZZ	97,1%	2,9%	100,0%
Ogółem	96,3%	3,7%	100,0%

Tabela 8c: Kto straci – pracownicy najemni

	0	1	Ogółem
OPZZ	69,6%	30,4%	100,0%
NSZZ Solidarność	64,0%	36,0%	100,0%
FZZ	67,6%	32,4%	100,0%
Ogółem	67,5%	32,5%	100,0%

Tabela 8d: Kto straci – firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE

	0	1	Ogółem
OPZZ	96,2%	3,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	100,0%		100,0%
FZZ	97,1%	2,9%	100,0%
Ogółem	97,5%	2,5%	100,0%

Tabela 8e: Kto straci – sektor finansowy

	0	1	Ogółem
OPZZ	88,6%	11,4%	100,0%
NSZZ Solidarność	100,0%		100,0%
FZZ	97,1%	2,9%	100,0%
Ogółem	93,9%	6,1%	100,0%

Tabela 8f: Kto straci – młodzież

	0	1	Ogółem
OPZZ	94,9%	5,1%	100,0%
NSZZ Solidarność	90,0%	10,0%	100,0%
FZZ	94,1%	5,9%	100,0%
Ogółem	93,3%	6,7%	100,0%

Tabela 8g: Kto straci – emeryci i renciści

	0	1	Ogółem
OPZZ	44,3%	55,7%	100,0%
NSZZ Solidarność	34,0%	66,0%	100,0%
FZZ	35,3%	64,7%	100,0%
Ogółem	39,3%	60,7%	100,0%

Tabela 8h: Kto straci – bezrobotni

	0	1	Ogółem
OPZZ	73,4%	26,6%	100,0%
NSZZ Solidarność	72,0%	28,0%	100,0%
FZZ	73,5%	26,5%	100,0%
Ogółem	73,0%	27,0%	100,0%

Tabela 8i: Kto straci – turyści

	0	1	Ogółem
OPZZ	97,5%	2,5%	100,0%
NSZZ Solidarność	96,0%	4,0%	100,0%
FZZ	94,1%	5,9%	100,0%
Ogółem	96,3%	3,7%	100,0%

Tabela 8j: Kto straci – nikt nie straci

	0	1	Ogółem
OPZZ	98,7%	1,3%	100,0%
NSZZ Solidarność	88,0%	12,0%	100,0%
FZZ	88,2%	11,8%	100,0%
Ogółem	93,3%	6,7%	100,0%

Tabela 9: Jak długi powinien być okres przejściowy przed przyjęciem euro (podwójnego podawania cen)?

	dwa tygodnie	1 miesiąc	3 miesiące	6 miesięcy	1 rok	dłużej niż 1 rok	nie wiem	Ogółem
OPZZ	3,8%		5,1%	16,7%	47,4%	19,2%	7,7%	100,0%
NSZZ Solidarność	2,0%	2,0%	2,0%	28,6%	30,6%	28,6%	6,1%	100,0%
FZZ	3,0%	12,1%	9,1%	9,1%	33,3%	24,2%	9,1%	100,0%
Ogółem	3,1%	3,1%	5,0%	18,8%	39,4%	23,1%	7,5%	100,0%

Tabela 10: Jak długo w obiegu powinny znajdować się obie waluty?

	dwa tygodnie	1 miesiąc	3 miesiące	6 miesięcy	1 rok	Ogółem
OPZZ	3,9%	1,3%	6,5%	18,2%	70,1%	100,0%
NSZZ Solidarność	10,4%	4,2%	6,2%	25,0%	54,2%	100,0%
FZZ	2,9%	5,9%	8,8%	17,6%	64,7%	100,0%
Ogółem	5,7%	3,1%	6,9%	20,1%	64,2%	100,0%

Tabela 11: Jak ocenia Pan(i) obecną sytuację gospodarczą Polski?

	bardzo dobra	dobra	umiarkowana	zła	bardzo zła	Ogółem
OPZZ	1,3%	26,6%	53,2%	15,2%	3,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	2,0%	42,0%	44,0%	12,0%		100,0%
FZZ		35,3%	47,1%	17,6%		100,0%
Ogółem	1,2%	33,1%	49,1%	14,7%	1,8%	100,0%

Tabela 12: Sytuacja gospodarcza Polski w najbliższych 2–3 latach będzie Pana(i) zdaniem?

	bardzo dobra	dobra	umiarkowana	zła	bardzo zła	Ogółem
OPZZ		35,4%	57,0%	5,1%	2,5%	100,0%
NSZZ Solidarność	4,0%	46,0%	42,0%	8,0%		100,0%
FZZ	2,9%	38,2%	41,2%	14,7%	2,9%	100,0%
Ogółem	1,8%	39,3%	49,1%	8,0%	1,8%	100,0%

Aneks 3

Tabela 13: Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla pracowników?

	zdecydowanie pozytywne	raczej pozytywne	raczej negatywne	zdecydowanie negatywne	nie mam zdania	Ogółem
OPZZ	3,8%	43,0%	35,4%	8,9%	8,9%	100,0%
NSZZ Solidarność	4,3%	40,4%	29,8%	14,9%	10,6%	100,0%
FZZ	14,7%	47,1%	29,4%	5,9%	2,9%	100,0%
Ogółem	6,2%	43,1%	32,5%	10,0%	8,1%	100,0%

Tabela 14a: Korzyści – ułatwione podróżowanie po innych krajach UE

	0	1	Ogółem
OPZZ	50,6%	49,4%	100,0%
NSZZ Solidarność	34,0%	66,0%	100,0%
FZZ	29,4%	70,6%	100,0%
Ogółem	41,1%	58,9%	100,0%

Tabela 14b: Korzyści – możliwość porównywania cen w wielu krajach

	0	1	Ogółem
OPZZ	34,2%	65,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	38,0%	62,0%	100,0%
FZZ	35,3%	64,7%	100,0%
Ogółem	35,6%	64,4%	100,0%

Tabela 14c: Korzyści – ułatwione robienie zakupów w innych krajach

	0	1	Ogółem
OPZZ	53,2%	46,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	40,0%	60,0%	100,0%
FZZ	38,2%	61,8%	100,0%
Ogółem	46,0%	54,0%	100,0%

Tabela 14d: Korzyści – brak konieczności wymiany waluty narodowej na euro i ponoszenia kosztów z tym związanych

	0	1	Ogółem
OPZZ	40,5%	59,5%	100,0%
NSZZ Solidarność	20,0%	80,0%	100,0%
FZZ	23,5%	76,5%	100,0%
Ogółem	30,7%	69,3%	100,0%

Tabela 14e: Korzyści – większe poczucie przynależności do UE

	0	1	Ogółem
OPZZ	58,2%	41,8%	100,0%
NSZZ Solidarność	66,0%	34,0%	100,0%
FZZ	64,7%	35,3%	100,0%
Ogółem	62,0%	38,0%	100,0%

Tabela 14f: Korzyści – wzrost zamożności obywateli/wzrost płac

	0	1	Ogółem
OPZZ	93,7%	6,3%	100,0%
NSZZ Solidarność	94,0%	6,0%	100,0%
FZZ	79,4%	20,6%	100,0%
Ogółem	90,8%	9,2%	100,0%

Tabela 14g: Korzyści – żadne z wymienionych

	0	1	Ogółem
OPZZ	92,4%	7,6%	100,0%
NSZZ Solidarność	96,0%	4,0%	100,0%
FZZ	97,1%	2,9%	100,0%
Ogółem	94,5%	5,5%	100,0%

Tabela 15a: Zagrożenia – spadek zamożności obywateli/spadek płac

	0	1	Ogółem
OPZZ	51,9%	48,1%	100,0%
NSZZ Solidarność	60,0%	40,0%	100,0%
FZZ	70,6%	29,4%	100,0%
Ogółem	58,3%	41,7%	100,0%

Tabela 15b: Zagrożenia – wzrost cen

	0	1	Ogółem
OPZZ	12,7%	87,3%	100,0%
NSZZ Solidarność	14,0%	86,0%	100,0%
FZZ	20,6%	79,4%	100,0%
Ogółem	14,7%	85,3%	100,0%

Tabela 15c: Zagrożenia – utrata pracy/wzrost bezrobocia

	0	1	Ogółem
OPZZ	97,5%	2,5%	100,0%
NSZZ Solidarność	92,0%	8,0%	100,0%
FZZ	85,3%	14,7%	100,0%
Ogółem	93,3%	6,7%	100,0%

Tabela 15d: Zagrożenia – oszustwa i nadużycia przy przeliczaniu cen towarów i usług na euro

	0	1	Ogółem
OPZZ	50,6%	49,4%	100,0%
NSZZ Solidarność	46,0%	54,0%	100,0%
FZZ	52,9%	47,1%	100,0%
Ogółem	49,7%	50,3%	100,0%

Tabela 15e: Zagrożenia – problemy i niedogodności z przeliczaniem złotych na euro

	0	1	Ogółem
OPZZ	73,4%	26,6%	100,0%
NSZZ Solidarność	66,0%	34,0%	100,0%
FZZ	70,6%	29,4%	100,0%
Ogółem	70,6%	29,4%	100,0%

Tabela 15f: Zagrożenia – utrata części tożsamości narodowej

	0	1	Ogółem
OPZZ	89,9%	10,1%	100,0%
NSZZ Solidarność	82,0%	18,0%	100,0%
FZZ	82,4%	17,6%	100,0%
Ogółem	85,9%	14,1%	100,0%

Aneks 3

Tabela 15g: Zagrożenia – żadne z wymienionych

	0	1	Ogółem
OPZZ	100,0%		100,0%
NSZZ Solidarność	100,0%		100,0%
FZZ	97,1%	2,9%	100,0%
Ogółem	99,4%	,6%	100,0%

Tabela 15h: Zagrożenia – inne

	0	1	Ogółem
OPZZ	98,7%	1,3%	100,0%
NSZZ Solidarność	100,0%		100,0%
FZZ	100,0%		100,0%
Ogółem	99,4%	,6%	100,0%

Tabela 16: Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla pracowników? *
wyszktałenie

Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla pracowników?						
wyszktałenie	zdecydowanie pozytywne	raczej pozy- tywne	raczej nega- tywne	zdecydowanie negatywne	nie mam zdania	Ogółem
podstawowe	33,3%			66,7%		100,0%
średnie ekono- miczne	6,2%	31,2%	37,5%	6,2%	18,8%	100,0%
średnie nieekono- miczne	2,9%	42,0%	37,7%	13,0%	4,3%	100,0%
wyższe ekono- miczne	15,8%	47,4%	26,3%	10,5%		100,0%
wyższe nieekono- miczne	5,9%	49,0%	29,4%	3,9%	11,8%	100,0%
Ogółem	6,3%	43,0%	32,9%	10,1%	7,6%	100,0%

Tabela 17: Czy chciałby Pan(i), aby w Polsce wprowadzono euro? * wyszktałenie

Czy chciałby Pan(i), aby w Polsce wprowadzono euro?						
wyszktałenie	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	nie wiem	Ogółem
podstawowe	33,3%	33,3%	33,3%			100,0%
średnie ekono- miczne	29,4%	29,4%	29,4%	5,9%	5,9%	100,0%
średnie nieekono- miczne	24,6%	29,0%	23,2%	15,9%	7,2%	100,0%
wyższe ekono- miczne	36,8%	42,1%	10,5%	10,5%		100,0%
wyższe nieekono- miczne	37,3%	35,3%	7,8%	7,8%	11,8%	100,0%
Ogółem	30,8%	32,7%	17,6%	11,3%	7,5%	100,0%

Tabela 18: Wykształcenie

podstawowe	1,8%
średnie ekonomiczne	10,4%
średnie nieekonomiczne	42,3%
wyższe ekonomiczne	11,7%
wyższe nieekonomiczne	31,3%
Ogółem	97,5%
bd	2,5%
Ogółem	100,0%

Tabela 19: Miejsce zamieszkania

wieś	9,8%
miasto do 20 tys. mieszkańców	11,7%
miasto 20-100 tys. mieszkańców	29,4%
miasto 100-500 tys. mieszkańców	25,2%
miasto powyżej 500 tys. mieszkańców	22,1%
Ogółem	98,2%
bd	1,8%
Ogółem	100,0%

Tabela 20: Czy przedsiębiorstwo, w którym Państwo pracują jest firmą z dominującym udziałem kapitału

krajowego	76,7%
zagranicznego	17,2%
Ogółem	93,9%
bd	6,1%
Ogółem	100,0%

Tabela 21: Czy przedsiębiorstwo, w którym Państwo pracują działa w sektorze

publicznym	60,7%
prywatnym	32,5%
Ogółem	93,3%
bd	6,7%
Ogółem	100,0%

ANEKS 4: SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO – BANKI

Tabela 1: Czy chciałby Pan(i), aby w Polsce wprowadzono euro?

	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	Ogółem
bank komercyjny	50,0%	33,3%	11,1%	5,6%	100,0%
bank spółdzielczy	43,8%	56,2%			100,0%
Ogółem	47,1%	44,1%	5,9%	2,9%	100,0%

Tabela 2: W którym roku euro zostanie wprowadzone w Polsce?

	nie wiem	2010	2012	2013	2014	2015	2018	Ogółem
bank komercyjny	16,7%		38,9%	16,7%	11,1%	16,7%		100,0%
bank spółdzielczy	25,0%	6,2%	18,8%	37,5%		6,2%	6,2%	100,0%
Ogółem	20,6%	2,9%	29,4%	26,5%	5,9%	11,8%	2,9%	100,0%

Tabela 3: W którym roku euro powinno być wprowadzone w Polsce?

	najzybciej, jak to możliwe	nigdy	nie wiem	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2018	Ogółem
bank komercyjny	38,9%	5,6%	5,6%	5,6%		16,7%	5,6%	5,6%	11,1%	5,6%	100,0%
bank spółdzielczy	18,8%		6,2%	18,8%	6,2%	25,0%	18,8%		6,2%		100,0%
Ogółem	29,4%	2,9%	5,9%	11,8%	2,9%	20,6%	11,8%	2,9%	8,8%	2,9%	100,0%

Tabela 4: Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki?

	zdecydowanie pozytywne	raczej pozytywne	raczej negatywne	Ogółem
bank komercyjny	27,8%	61,1%	11,1%	100,0%
bank spółdzielczy	12,5%	87,5%		100,0%
Ogółem	20,6%	73,5%	5,9%	100,0%

Tabela 5a: Korzyści – szybszy wzrost gospodarczy

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	61,1%	38,9%	100,0%
bank spółdzielczy	68,8%	31,2%	100,0%
Ogółem	64,7%	35,3%	100,0%

Tabela 5b: Korzyści – spadek ryzyka makroekonomicznego

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	50,0%	50,0%	100,0%
bank spółdzielczy	37,5%	62,5%	100,0%
Ogółem	44,1%	55,9%	100,0%

Tabela 5c: Korzyści – bardziej efektywny rynek finansowy

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	50,0%	50,0%	100,0%
bank spółdzielczy	25,0%	75,0%	100,0%
Ogółem	38,2%	61,8%	100,0%

Tabela 5d: Korzyści – stabilność finansów publicznych

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	50,0%	50,0%	100,0%
bank spółdzielczy	62,5%	37,5%	100,0%
Ogółem	55,9%	44,1%	100,0%

Tabela 5e: Korzyści – niższe stopy owe

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	72,2%	27,8%	100,0%
bank spółdzielczy	43,8%	56,2%	100,0%
Ogółem	58,8%	41,2%	100,0%

Tabela 5f: Korzyści – niska inflacja

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	88,9%	11,1%	100,0%
bank spółdzielczy	93,8%	6,2%	100,0%
Ogółem	91,2%	8,8%	100,0%

Tabela 5g: Korzyści – zwiększenie wymiany handlowej z krajami UE

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	44,4%	55,6%	100,0%
bank spółdzielczy	37,5%	62,5%	100,0%
Ogółem	41,2%	58,8%	100,0%

Tabela 5h: Korzyści – wzmocnienie pozycji Polski w Unii Europejskiej

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	66,7%	33,3%	100,0%
bank spółdzielczy	75,0%	25,0%	100,0%
Ogółem	70,6%	29,4%	100,0%

Tabela 5i: Korzyści – zwiększenie zatrudnienia

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	88,9%	11,1%	100,0%
bank spółdzielczy	93,8%	6,2%	100,0%
Ogółem	91,2%	8,8%	100,0%

Tabela 5j: Korzyści – wzrost płac

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	88,9%	11,1%	100,0%
bank spółdzielczy	81,2%	18,8%	100,0%
Ogółem	85,3%	14,7%	100,0%

Tabela 5k: Korzyści – wzrost inwestycji zagranicznych

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	55,6%	44,4%	100,0%
bank spółdzielczy	62,5%	37,5%	100,0%
Ogółem	58,8%	41,2%	100,0%

Aneks 4

Tabela 5I: Korzyści – żadne z wymienionych

	0	Ogółem
bank komercyjny	100,0%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 5m: Korzyści – inne

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	94,4%	5,6%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%		100,0%
Ogółem	97,1%	2,9%	100,0%

Tabela 6a: Koszty – wolniejszy wzrost gospodarczy

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	83,3%	16,7%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%		100,0%
Ogółem	91,2%	8,8%	100,0%

Tabela 6b: Koszty – wzrost bezrobocia

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	100,0%		100,0%
bank spółdzielczy	93,8%	6,2%	100,0%
Ogółem	97,1%	2,9%	100,0%

Tabela 6c: Koszty – trwały wzrost inflacji

	0	Ogółem
bank komercyjny	100,0%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 6d: koszty – krótkookresowy wzrost cen

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	16,7%	83,3%	100,0%
bank spółdzielczy	6,2%	93,8%	100,0%
Ogółem	11,8%	88,2%	100,0%

Tabela 6e: Koszty – koszty związane ze zmianą systemów informatycznych

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	44,4%	55,6%	100,0%
bank spółdzielczy	6,2%	93,8%	100,0%
Ogółem	26,5%	73,5%	100,0%

Tabela 6f: Koszty – wzrost ryzyka makroekonomicznego

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	100,0%		100,0%
bank spółdzielczy	93,8%	6,2%	100,0%
Ogółem	97,1%	2,9%	100,0%

Tabela 6g: Koszty – utrata autonomicznej polityki pieniężnej

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	33,3%	66,7%	100,0%
bank spółdzielczy	50,0%	50,0%	100,0%
Ogółem	41,2%	58,8%	100,0%

Tabela 6h: Koszty – utrata kontroli nad polityką gospodarczą

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	94,4%	5,6%	100,0%
bank spółdzielczy	93,8%	6,2%	100,0%
Ogółem	94,1%	5,9%	100,0%

Tabela 6i: Koszty – osłabienie pozycji Polski w świecie

	0	Ogółem
bank komercyjny	100,0%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 6j: Koszty – utrata tożsamości narodowej

	0	Ogółem
bank komercyjny	100,0%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 6l: Koszty – inne

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	88,9%	11,1%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%		100,0%
Ogółem	94,1%	5,9%	100,0%

Tabela 7a: Kto zyska – wszyscy Polacy

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	77,8%	22,2%	100,0%
bank spółdzielczy	87,5%	12,5%	100,0%
Ogółem	82,4%	17,6%	100,0%

Tabela 7b: Kto zyska – przedsiębiorcy

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	50,0%	50,0%	100,0%
bank spółdzielczy	31,2%	68,8%	100,0%
Ogółem	41,2%	58,8%	100,0%

Tabela 7c: Kto zyska – pracownicy najemni

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	94,4%	5,6%	100,0%
bank spółdzielczy	93,8%	6,2%	100,0%
Ogółem	94,1%	5,9%	100,0%

Aneks 4

Tabela 7d: Kto zyska – firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	22,2%	77,8%	100,0%
bank spółdzielczy	12,5%	87,5%	100,0%
Ogółem	17,6%	82,4%	100,0%

Tabela 7e: Kto zyska – sektor finansowy

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	83,3%	16,7%	100,0%
bank spółdzielczy	68,8%	31,2%	100,0%
Ogółem	76,5%	23,5%	100,0%

Tabela 7f: Kto zyska – młodzież

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	94,4%	5,6%	100,0%
bank spółdzielczy	68,8%	31,2%	100,0%
Ogółem	82,4%	17,6%	100,0%

Tabela 7g: Kto zyska – emeryci i renciści

	0	Ogółem
bank komercyjny	100,0%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 7h: Kto zyska – bezrobotni

	0	Ogółem
bank komercyjny	100,0%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 7i: Kto zyska – turyści

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	38,9%	61,1%	100,0%
bank spółdzielczy	25,0%	75,0%	100,0%
Ogółem	32,4%	67,6%	100,0%

Tabela 7j: Kto zyska – nikt nie skorzysta

	0	Ogółem
bank komercyjny	100,0%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 8a: Kto straci – wszyscy Polacy

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	94,4%	5,6%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%		100,0%
Ogółem	97,1%	2,9%	100,0%

Tabela 8b: Kto straci – przedsiębiorcy

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	100,0%		100,0%
bank spółdzielczy	93,8%	6,2%	100,0%
Ogółem	97,1%	2,9%	100,0%

Tabela 8c: Kto straci – pracownicy najemni

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	94,4%	5,6%	100,0%
bank spółdzielczy	75,0%	25,0%	100,0%
Ogółem	85,3%	14,7%	100,0%

Tabela 8d: Kto straci – firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z UE

	0	Ogółem
bank komercyjny	100,0%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 8e: Kto straci – sektor finansowy

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	44,4%	55,6%	100,0%
bank spółdzielczy	75,0%	25,0%	100,0%
Ogółem	58,8%	41,2%	100,0%

Tabela 8f: * Kto straci – młodzież

	0	Ogółem
bank komercyjny	100,0%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

Tabela 8g: Kto straci – emeryci i renciści

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	72,2%	27,8%	100,0%
bank spółdzielczy	18,8%	81,2%	100,0%
Ogółem	47,1%	52,9%	100,0%

Tabela 8h: Kto straci – bezrobotni

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	88,9%	11,1%	100,0%
bank spółdzielczy	75,0%	25,0%	100,0%
Ogółem	82,4%	17,6%	100,0%

Tabela 8i: Kto straci – turyści

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	100,0%		100,0%
bank spółdzielczy	93,8%	6,2%	100,0%
Ogółem	97,1%	2,9%	100,0%

Aneks 4

Tabela 8j: Kto straci – nikt nie straci

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	83,3%	16,7%	100,0%
bank spółdzielczy	87,5%	12,5%	100,0%
Ogółem	85,3%	14,7%	100,0%

Tabela 9: Jak długi powinien być okres przejściowy przed przyjęciem euro (podwójnego podawania cen)?

	1 miesiąc	3 miesiące	6 miesięcy	1 rok	dłużej niż 1 rok	Ogółem
bank komercyjny	5,6%	5,6%	33,3%	38,9%	16,7%	100,0%
bank spółdzielczy		6,2%	37,5%	56,2%		100,0%
Ogółem	2,9%	5,9%	35,3%	47,1%	8,8%	100,0%

Tabela 10: Jak długo w obiegu powinny znajdować się obie waluty?

	dwa tygodnie	1 miesiąc	3 miesiące	6 miesięcy	1 rok	Ogółem
bank komercyjny	5,6%	16,7%	16,7%	27,8%	33,3%	100,0%
bank spółdzielczy			6,2%	37,5%	56,2%	100,0%
Ogółem	2,9%	8,8%	11,8%	32,4%	44,1%	100,0%

Tabela 11: Jak ocenia Pan(i) obecną sytuację gospodarczą Polski?

	bardzo dobra	dobra	umiarkowana	Ogółem
bank komercyjny	33,3%	50,0%	16,7%	100,0%
bank spółdzielczy		56,2%	43,8%	100,0%
Ogółem	17,6%	52,9%	29,4%	100,0%

Tabela 12: Sytuacja gospodarcza Polski w najbliższych 2–3 latach będzie Pana(i) zdaniem?

	bardzo dobra	dobra	umiarkowana	Ogółem
bank komercyjny	11,1%	66,7%	22,2%	100,0%
bank spółdzielczy		56,2%	43,8%	100,0%
Ogółem	5,9%	61,8%	32,4%	100,0%

Tabela 13: Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro?

	poniżej 3,60 PLN za 1 EUR	3,61-3,80 PLN za 1 EUR	3,81-4,00 PLN za 1 EUR	4,01-4,20 PLN za 1 EUR	powyżej 4,20 PLN za 1 EUR	Ogółem
bank komercyjny	72,2%	5,6%	5,6%	11,1%	5,6%	100,0%
bank spółdzielczy	50,0%	37,5%	12,5%			100,0%
Ogółem	61,8%	20,6%	8,8%	5,9%	2,9%	100,0%

Tabela 14: Czy ryzyko walutowe jest istotnym czynnikiem ryzyka w prowadzonej przez Państwa działalności?

	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	Ogółem
bank komercyjny	38,9%	38,9%	22,2%		100,0%
bank spółdzielczy	6,2%	12,5%	50,0%	31,2%	100,0%
Ogółem	23,5%	26,5%	35,3%	14,7%	100,0%

Tabela 15: Czy stosujecie Państwo instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym?

	tak	częściowo	nie	Ogółem
bank komercyjny	72,2%	5,6%	22,2%	100,0%
bank spółdzielczy	12,5%	25,0%	62,5%	100,0%
Ogółem	44,1%	14,7%	41,2%	100,0%

Tabela 16a: Korzyści – eliminacja ryzyka walutowego

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	55,6%	44,4%	100,0%
bank spółdzielczy	18,8%	81,2%	100,0%
Ogółem	38,2%	61,8%	100,0%

Tabela 16b: Korzyści – eliminacja kosztów transakcyjnych

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	61,1%	38,9%	100,0%
bank spółdzielczy	25,0%	75,0%	100,0%
Ogółem	44,1%	55,9%	100,0%

Tabela 16c: Korzyści – możliwość porównywania cen w Polsce i innych krajach UGW

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	83,3%	16,7%	100,0%
bank spółdzielczy	56,2%	43,8%	100,0%
Ogółem	70,6%	29,4%	100,0%

Tabela 16d: Korzyści – zwiększenie konkurencyjności

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	94,4%	5,6%	100,0%
bank spółdzielczy	68,8%	31,2%	100,0%
Ogółem	82,4%	17,6%	100,0%

Tabela 16e: Korzyści – dostęp do nowych rynków, pozyskiwanie nowych klientów

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	66,7%	33,3%	100,0%
bank spółdzielczy	56,2%	43,8%	100,0%
Ogółem	61,8%	38,2%	100,0%

Tabela 16f: Korzyści – rozwój nowych usług

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	66,7%	33,3%	100,0%
bank spółdzielczy	75,0%	25,0%	100,0%
Ogółem	70,6%	29,4%	100,0%

Tabela 16g: Korzyści – łatwiejszy dostęp do kapitału

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	61,1%	38,9%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%		100,0%
Ogółem	79,4%	20,6%	100,0%

Aneks 4

Tabela 16h: Korzyści – zmniejszenie zatrudnienia

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	88,9%	11,1%	100,0%
bank spółdzielczy	87,5%	12,5%	100,0%
Ogółem	88,2%	11,8%	100,0%

Tabela 16i: Korzyści – działanie w bardziej stabilnym otoczeniu gospodarczym

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	55,6%	44,4%	100,0%
bank spółdzielczy	56,2%	43,8%	100,0%
Ogółem	55,9%	44,1%	100,0%

Tabela 16j: Korzyści – żadne z wymienionych

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	88,9%	11,1%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%		100,0%
Ogółem	94,1%	5,9%	100,0%

Tabela 17a: Koszty – pogorszenie konkurencyjności/wzrost konkurencji

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	72,2%	27,8%	100,0%
bank spółdzielczy	87,5%	12,5%	100,0%
Ogółem	79,4%	20,6%	100,0%

Tabela 17b: Koszty – ryzyko ustalenia niekorzystnego

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	66,7%	33,3%	100,0%
bank spółdzielczy	56,2%	43,8%	100,0%
Ogółem	61,8%	38,2%	100,0%

Tabela 17c: Koszty – utrata przychodów walutowych

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	11,1%	88,9%	100,0%
bank spółdzielczy	37,5%	62,5%	100,0%
Ogółem	23,5%	76,5%	100,0%

Tabela 17d: Koszty – koszty związane ze zmianą systemów informatycznych

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	22,2%	77,8%	100,0%
bank spółdzielczy	6,2%	93,8%	100,0%
Ogółem	14,7%	85,3%	100,0%

Tabela 17e: Koszty – przeszkolenie personelu

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	72,2%	27,8%	100,0%
bank spółdzielczy	25,0%	75,0%	100,0%
Ogółem	50,0%	50,0%	100,0%

Tabela 17f: Koszty – okresowe stosowanie podwójnej waluty w rozliczeniach gotówkowych i bezgotówkowych

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	44,4%	55,6%	100,0%
bank spółdzielczy	18,8%	81,2%	100,0%
Ogółem	32,4%	67,6%	100,0%

Tabela 17g: Koszty – wydłużenie czasu wykonywania usług w okresie podwójnego obiegu

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	66,7%	33,3%	100,0%
bank spółdzielczy	56,2%	43,8%	100,0%
Ogółem	61,8%	38,2%	100,0%

Tabela 17h: Koszty – zwiększenie liczby błędów

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	66,7%	33,3%	100,0%
bank spółdzielczy	68,8%	31,2%	100,0%
Ogółem	67,6%	32,4%	100,0%

Tabela 17i: Koszty – konieczność dostosowania się do zmiany otoczenia biznesowego

	0	1	Ogółem
bank komercyjny	77,8%	22,2%	100,0%
bank spółdzielczy	75,0%	25,0%	100,0%
Ogółem	76,5%	23,5%	100,0%

Tabela 17k: Koszty – inne

	0	Ogółem
bank komercyjny	100,0%	100,0%
bank spółdzielczy	100,0%	100,0%
Ogółem	100,0%	100,0%

ANEKS 5: FORMULARZE ANKIET

ANKIETA BIURA DS. INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

(ORGANIZACJE PRACODAWCÓW)

Szanowni Państwo,

Zwracam się z uprzejmą prośbą o poświęcenie kilku minut na zapoznanie się i wypełnienie poniższej ankiety. Jej wyniki, jako głos partnerów społecznych, będą wzięte pod uwagę w pracach nad Raportem dotyczącym pełnego uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej. Poznanie opinii środowiska przedsiębiorców, pracowników, na temat wprowadzenia euro w Polsce jest niezwykle cennym źródłem informacji dla Narodowego Banku Polskiego.

Dziękuję.

dr Cezary Wójcik, Dyrektor Biura ds. Integracji ze Strefą Euro NBP

1. Czy chciałby(aby) Pan(i), aby w Polsce wprowadzono euro?
 - zdecydowanie tak
 - raczej tak
 - raczej nie
 - zdecydowanie nie
 - nie wiem/trudno powiedzieć

2. W którym roku, Pana(i) zdaniem, euro zostanie wprowadzone w Polsce ?
.....(proszę podać rok)
 - nigdy
 - nie wiem/trudno powiedzieć

3. W którym roku, Pana(i) zdaniem, euro powinno być wprowadzone w Polsce?
.....(proszę podać rok)
 - najszybciej, jak to możliwe
 - nigdy
 - nie wiem

4. Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki?
 - zdecydowanie pozytywne
 - raczej pozytywne
 - raczej negatywne

- zdecydowanie negatywne
- nie wiem
5. Jakie będą, Pana(i) zdaniem, główne korzyści/szanse związane z wprowadzeniem euro dla polskiej gospodarki? (*możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi*)
- szybszy wzrost gospodarczy
- spadek ryzyka makroekonomicznego
- bardziej efektywny rynek finansowy
- stabilność finansów publicznych
- niższe stopy owe
- niska inflacja
- zwiększenie wymiany handlowej z krajami UE
- wzmocnienie pozycji Polski w Unii Europejskiej
- zwiększenie zatrudnienia
- wzrost płac
- wzrost inwestycji zagranicznych
- żadne z wymienionych
- inne (*proszę wymienić*).....
6. Jakie będą koszty/zagrożenia wynikające z wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki? (*możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi*)
- wolniejszy wzrost gospodarczy
- wzrost bezrobocia
- trwałe wzrost inflacji
- krótkookresowy wzrost cen
- koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (księgowości, płatności elektronicznych)
- wzrost ryzyka makroekonomicznego
- utrata autonomicznej polityki pieniężnej
- utrata kontroli nad polityką gospodarczą
- osłabienie pozycji Polski w świecie
- utrata tożsamości narodowej
- żadne z wymienionych
- inne (*proszę wymienić*).....
7. Kto (jakie instytucje, grupy społeczne) Pana(i) zdaniem najbardziej skorzysta na wprowadzeniu euro w Polsce? (*możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi*)
- wszyscy Polacy
- przedsiębiorcy
- pracownicy najemni
- firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z innych krajów UE
- sektor finansowy (banki, firmy ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne)

- młodzież
 - emeryci i renciści
 - bezrobotni
 - turyści/osoby podróżujące i pracujące w innych krajach UE
 - nikt nie skorzysta
8. Kto (jakie instytucje, grupy społeczne) Pana(i) zdaniem najbardziej straci na wprowadzeniu euro? (możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)
- wszyscy Polacy
 - przedsiębiorcy
 - pracownicy najemni
 - firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z innych krajów UE
 - sektor finansowy (banki, firmy ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne)
 - młodzież
 - emeryci i renciści
 - bezrobotni
 - turyści/osoby podróżujące i pracujące w innych krajach UE
 - nikt nie straci
9. Jak długi powinien być tzw. okres przejściowy przed przyjęciem euro (podawania cen towarów i usług zarówno w euro, jaki i w złotych)?
- 1 miesiąc
 - 3 miesiące
 - 6 miesięcy
 - 1 rok
 - dłużej niż 1 rok
10. Jak długo, po przyjęciu euro, w obiegu powinny znajdować się obie waluty: euro i złoty?
- dwa tygodnie
 - miesiąc
 - 2 miesiące
 - 3 miesiące
 - 6 miesięcy
 - 1 rok
11. Jak ocenia Pan(i) obecną sytuację gospodarczą Polski?
- bardzo dobra
 - dobra
 - umiarkowana
 - zła
 - bardzo zła

12. Sytuacja gospodarcza Polski w najbliższych 2-3 latach będzie Pana(i) zdaniem?
- bardzo dobra
 - dobra
 - umiarkowana
 - zła
 - bardzo zła

13. Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro?
- poniżej 3,60 PLN za 1 EUR
 - 3,61-3,80 PLN za 1 EUR
 - 3,81-4,00 PLN za 1 EUR
 - 4,01-4,20 PLN za 1 EUR
 - powyżej 4,20 PLN za 1 EUR
14. Czy ryzyko walutowe jest istotnym czynnikiem ryzyka w prowadzonej przez Państwa działalności?
- zdecydowanie tak
 - raczej tak
 - raczej nie
 - zdecydowanie nie
 - nie wiem
15. Czy Państwa firma stosuje instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym?
- tak
 - częściowo
 - nie
16. Jakie korzyści dla polskich przedsiębiorstw oznacza przyjęcie euro? (możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)
- eliminacja ryzyka kursowego
 - eliminacja kosztów transakcyjnych
 - możliwość porównywania cen w Polsce i innych krajach UGW
 - zwiększenie konkurencyjności polskich firm
 - zwiększenie wymiany handlowej z innymi krajami UE
 - dostęp do nowych rynków, pozyskiwanie nowych klientów dzięki przejrzystości cen
 - łatwiejszy dostęp do kapitału
 - działanie w bardziej stabilnym otoczeniu gospodarczym
 - żadne z wymienionych
 - inne (proszę wymienić).....

17. Jakie koszty dla polskich przedsiębiorstw oznacza przyjęcie euro? (*możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi*)
- pogorszenie konkurencyjności polskich firm
 - ryzyko ustalenia niekorzystnego kursu wymiany
 - koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (księgowości, płatności elektroniczne, fakturowanie)
 - przeszkolenie personelu
 - konieczność prezentowania w okresie przejściowym podwójnych cen w cennikach, na produktach, w katalogach itp
 - konieczność dostosowania się do zmiany otoczenia biznesowego
 - żadne z wymienionych
 - inne (*proszę wymienić*).....

METRYCZKA

- 1. Wielkość przedsiębiorstwa:**
 - mikro (do 10 pracowników)
 - małe (do 50 pracowników)
 - średnie (do 250 pracowników)
 - duże (powyżej 250 pracowników)
- 2. Przedsiębiorstwo z dominującym udziałem kapitału:**
 - krajowego
 - zagranicznego (ze strefy euro)
 - zagranicznego (spoza strefy euro)
- 3. Czy Państwa przedsiębiorstwo prowadzi wymianę handlową z zagranicą (eksport/import)?**
 - tak
 - nie

Jeśli tak:

- 3a. Czy głównymi Państwa partnerami handlowymi są przedsiębiorstwa z państw członkowskich strefy euro?**
 - tak
 - nie
- 3b. Czy w obrotach handlowych Państwa przedsiębiorstwa dominuje:**
 - eksport
 - import

3c. Czy przychody z wymiany handlowej z zagranicą stanowią dominujące źródło przychodów przedsiębiorstwa?

tak

nie

ANKIETA BIURA DS. INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

(ORGANIZACJE PRACOBIORCÓW)

Szanowni Państwo,

Zwracam się z uprzejmą prośbą o poświęcenie kilku minut na zapoznanie się i wypełnienie poniższej ankiety. Jej wyniki, jako głos partnerów społecznych, będą wzięte pod uwagę w pracach nad Raportem dotyczącym pełnego uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej. Poznanie opinii środowiska przedsiębiorców, pracowników, na temat wprowadzenia euro w Polsce jest niezwykle cennym źródłem informacji dla Narodowego Banku Polskiego.

Dziękuję.

dr Cezary Wójcik, Dyrektor Biura ds. Integracji ze Strefą Euro NBP

1. Czy chciałby(aby) Pan(i), aby w Polsce wprowadzono walutę euro?
 - zdecydowanie tak
 - raczej tak
 - raczej nie
 - zdecydowanie nie
 - nie wiem/trudno powiedzieć

2. W którym roku, Pana(i) zdaniem, euro zostanie wprowadzone w Polsce ?
.....(proszę podać rok)
 - nigdy
 - nie wiem/trudno powiedzieć

3. W którym roku, Pana(i) zdaniem, euro powinno być wprowadzone w Polsce?
..... (proszę podać rok)
 - najszybciej, jak to możliwe
 - nigdy
 - nie wiem/trudno powiedzieć

4. Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki?
 - zdecydowanie pozytywne
 - raczej pozytywne
 - raczej negatywne
 - zdecydowanie negatywne
 - nie wiem/trudno powiedzieć

5. Jakie będą, Pana(i) zdaniem, główne korzyści/szanse związane z wprowadzeniem euro dla polskiej gospodarki? (możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)
- szybszy wzrost gospodarczy
 - spadek ryzyka makroekonomicznego
 - bardziej efektywny rynek finansowy
 - stabilność finansów publicznych
 - niższe stopy owe
 - niska inflacja
 - zwiększenie wymiany handlowej z krajami UE
 - wzmocnienie pozycji Polski w Unii Europejskiej
 - zwiększenie zatrudnienia
 - wzrost płac
 - wzrost inwestycji zagranicznych
 - żadne z wymienionych
 - inne (proszę wymienić).....
6. Jakie będą największe koszty/zagrożenia wynikające z wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki? (możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)
- wolniejszy wzrost gospodarczy
 - wzrost bezrobocia
 - trwały wzrost inflacji
 - krótkookresowy wzrost cen
 - koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (księgowości, płatności elektronicznych)
 - wzrost ryzyka makroekonomicznego
 - utrata autonomicznej polityki pieniężnej
 - utrata kontroli nad polityką gospodarczą
 - osłabienie pozycji Polski w świecie
 - utrata tożsamości narodowej
 - żadne z wymienionych
 - inne (proszę wymienić).....
7. Kto (jakie instytucje, grupy społeczne) Pana(i) zdaniem najbardziej skorzysta na wprowadzeniu euro w Polsce? (możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)
- wszyscy Polacy
 - przedsiębiorcy
 - pracownicy najemni
 - firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z innych krajów UE
 - sektor finansowy (banki, firmy ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne)
 - młodzież
 - emeryci i renciści
 - bezrobotni

- turyści/osoby podróżujące i pracujące w innych krajach UE
 - nikt nie skorzysta
8. Kto (jakie instytucje, grupy społeczne) Pana(i) zdaniem najbardziej straci na wprowadzeniu euro? (możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)
- wszyscy Polacy
 - przedsiębiorcy
 - pracownicy najemni
 - firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z innych krajów UE
 - sektor finansowy (banki, firmy ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne)
 - młodzież
 - emeryci i renciści
 - bezrobotni
 - turyści/osoby podróżujące i pracujące w innych krajach UE
 - nikt nie straci
9. Jak długi, Pana(i) zdaniem, powinien być tzw. okres przejściowy przed przyjęciem euro tzn. podawania cen towarów i usług zarówno w euro, jaki i w złotych?
- dwa tygodnie
 - 1 miesiąc
 - 3 miesiące
 - 6 miesięcy
 - 1 rok
 - dłużej niż 1 rok
 - nie wiem/trudno powiedzieć
10. Jak długo, po przyjęciu euro, w obiegu powinny znajdować się obie waluty: euro i złoty?
- dwa tygodnie
 - miesiąc
 - 2 miesiące
 - 3 miesiące
 - 6 miesięcy
 - 1 rok
11. Jak ocenia Pan(i) obecną sytuację gospodarczą Polski?
- bardzo dobra
 - dobra
 - umiarkowana
 - zła
 - bardzo zła

12. Sytuacja gospodarcza Polski w najbliższych 2-3 latach będzie Pana(i) zdaniem?
- bardzo dobra
 - dobra
 - umiarkowana
 - zła
 - bardzo zła

1. Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla pracowników?
- zdecydowanie pozytywne
 - raczej pozytywne
 - raczej negatywne
 - zdecydowanie negatywne
 - nie mam zdania
2. Jakie będą największe korzyści wynikające dla polskich obywateli z wprowadzenia euro? (*możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi*)
- ułatwione podróżowanie po innych krajach UE
 - możliwość porównywania cen w wielu krajach
 - ułatwione robienie zakupów w innych krajach
 - brak konieczności wymiany waluty narodowej na euro i ponoszenia kosztów z tym związanych
 - większe poczucie przynależności do UE
 - wzrost zamożności obywateli/wzrost płac
 - żadne z wymienionych
 - inne (*proszę wymienić*).....
3. Jakie zagrożenia wynikają dla obywateli z wprowadzenia euro? (*możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi*)
- spadek zamożności obywateli/spadek płac
 - wzrost cen
 - utrata pracy/wzrost bezrobocia
 - oszustwa i nadużycia przy przeliczaniu cen towarów i usług na euro
 - problemy i niedogodności z przeliczaniem złotych na euro
 - utrata części tożsamości narodowej
 - żadne z wymienionych
 - inne (*proszę wymienić*).....

METRYCZKA

1. Wykształcenie:

- podstawowe
- średnie ekonomiczne
- średnie nieekonomiczne
- wyższe ekonomiczne
- wyższe nieekonomiczne
-

2. Miejsce zamieszkania:

- wieś
- miasto do 20 tys. mieszkańców
- miasto 20-100 tys. mieszkańców
- miasto 100-500 tys. mieszkańców
- miasto powyżej 500 tys. mieszkańców

3. Czy przedsiębiorstwo, w którym Państwo pracują, jest firmą z dominującym udziałem kapitału:

- krajowego
- zagranicznego

4. Czy przedsiębiorstwo, w którym Państwo pracują, działa w sektorze:

- publicznym
- prywatnym

ANKIETA BIURA DS. INTEGRACJI ZE STREFĄ EURO NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

(BANKI)

Szanowni Państwo,

Zwracam się z uprzejmą prośbą o poświęcenie kilku minut na zapoznanie się i wypełnienie poniższej ankiety. Jej wyniki, jako głos partnerów społecznych, będą wzięte pod uwagę w pracach nad Raportem dotyczącym pełnego uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej. Poznanie opinii wybranych środowisk, na temat wprowadzenia euro w Polsce jest niezwykle cennym źródłem informacji dla Narodowego Banku Polskiego.

Dziękuję.

dr Cezary Wójcik, Dyrektor Biura ds. Integracji ze Strefą Euro NBP

1. Czy chciałby(aby) Pan(i), aby w Polsce wprowadzono euro?
 - zdecydowanie tak
 - raczej tak
 - raczej nie
 - zdecydowanie nie
 - nie wiem/trudno powiedzieć

2. W którym roku, Pana(i) zdaniem, euro zostanie wprowadzone w Polsce ?
.....(proszę podać rok)
 - nigdy
 - nie wiem/trudno powiedzieć

3. W którym roku, Pana(i) zdaniem, euro powinno być wprowadzone w Polsce?
.....(proszę podać rok)
 - najszybciej, jak to możliwe
 - nigdy
 - nie wiem

4. Jakie będą konsekwencje wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki?
 - zdecydowanie pozytywne
 - raczej pozytywne
 - raczej negatywne
 - zdecydowanie negatywne
 - nie wiem

5. Jakie będą, Pana(i) zdaniem, główne korzyści/szanse związane z wprowadzeniem euro dla polskiej gospodarki? *(możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)*
- szybszy wzrost gospodarczy
 - spadek ryzyka makroekonomicznego
 - bardziej efektywny rynek finansowy
 - stabilność finansów publicznych
 - niższe stopy owe
 - niska inflacja
 - zwiększenie wymiany handlowej z krajami UE
 - wzmocnienie pozycji Polski w Unii Europejskiej
 - zwiększenie zatrudnienia
 - wzrost płac
 - wzrost inwestycji zagranicznych
 - żadne z wymienionych
 - inne *(proszę wymienić)*.....
6. Jakie będą koszty/zagrożenia wynikające z wprowadzenia euro dla polskiej gospodarki? *(możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)*
- wolniejszy wzrost gospodarczy
 - wzrost bezrobocia
 - trwały wzrost inflacji
 - krótkookresowy wzrost cen
 - koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (księgowości, płatności elektronicznych)
 - wzrost ryzyka makroekonomicznego
 - utrata autonomicznej polityki pieniężnej
 - utrata kontroli nad polityką gospodarczą
 - osłabienie pozycji Polski w świecie
 - utrata tożsamości narodowej
 - żadne z wymienionych
 - inne *(proszę wymienić)*.....
7. Kto (jakie instytucje, grupy społeczne) Pana(i) zdaniem najbardziej skorzysta na wprowadzeniu euro w Polsce? *(możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)*
- wszyscy Polacy
 - przedsiębiorcy
 - pracownicy najemni
 - firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z innych krajów UE
 - sektor finansowy (banki, firmy ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne)
 - młodzież
 - emeryci i renciści
 - bezrobotni

- turyści/osoby podróżujące i pracujące w innych krajach UE
 - nikt nie skorzysta
8. Kto (jakie instytucje, grupy społeczne) Pana(i) zdaniem najbardziej straci na wprowadzeniu euro? *(możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)*
- wszyscy Polacy
 - przedsiębiorcy
 - pracownicy najemni
 - firmy prowadzące wymianę handlową z partnerami z innych krajów UE
 - sektor finansowy (banki, firmy ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne)
 - młodzież
 - emeryci i renciści
 - bezrobotni
 - turyści/osoby podróżujące i pracujące w innych krajach UE
 - nikt nie straci
9. Jak długi powinien być tzw. okres przejściowy przed przyjęciem euro (podawania cen towarów i usług zarówno w euro, jaki i w złotych)?
- 1 miesiąc
 - 3 miesiące
 - 6 miesięcy
 - 1 rok
 - dłużej niż 1 rok
10. Jak długo, po przyjęciu euro, w obiegu powinny znajdować się obie waluty: euro i złoty?
- dwa tygodnie
 - miesiąc
 - 2 miesiące
 - 3 miesiące
 - 6 miesięcy
 - 1 rok
11. Jak ocenia Pan(i) obecną sytuację gospodarczą Polski?
- bardzo dobra
 - dobra
 - umiarkowana
 - zła
 - bardzo zła
12. Sytuacja gospodarcza Polski w najbliższych 2-3 latach będzie Pana(i) zdaniem?
- bardzo dobra
 - dobra
 - umiarkowana

- zła
- bardzo zła

13. Po jakim kursie Polska powinna wejść do strefy euro?
- poniżej 3,60 PLN za 1 EUR
 - 3,61-3,80 PLN za 1 EUR
 - 3,81-4,00 PLN za 1 EUR
 - 4,01-4,20 PLN za 1 EUR
 - powyżej 4,20 PLN za 1 EUR
14. Czy ryzyko walutowe jest istotnym czynnikiem ryzyka w prowadzonej przez Państwa działalności?
- zdecydowanie tak
 - raczej tak
 - raczej nie
 - zdecydowanie nie
 - nie wiem
15. Czy stosujecie Państwo instrumenty finansowe w celu zabezpieczania się przed ryzykiem kursowym?
- tak
 - częściowo
 - nie
16. Jakie korzyści dla banków oznacza przyjęcie euro? *(możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)*
- eliminacja ryzyka walutowego
 - eliminacja kosztów transakcyjnych
 - możliwość porównywania cen w Polsce i innych krajach UGW
 - zwiększenie konkurencyjności
 - dostęp do nowych rynków, pozyskiwanie nowych klientów
 - rozwój nowych usług (obsługa emisji obligacji korporacyjnych)
 - łatwiejszy dostęp do kapitału
 - zmniejszenie zatrudnienia
 - działanie w bardziej stabilnym otoczeniu gospodarczym
 - żadne z wymienionych
 - inne *(proszę wymienić)*.....
17. Jakie koszty dla banków oznacza przyjęcie euro? *(możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi)*
- pogorszenie konkurencyjności/wzrost konkurencji

- ryzyko ustalenia niekorzystnego kursu wymiany
- utrata przychodów walutowych
- koszty związane ze zmianą systemów informatycznych (księgowości, płatności elektroniczne)
- przeszkolenie personelu
- okresowe stosowanie podwójnej waluty w rozliczeniach gotówkowych i bezgotówkowych
- wydłużenie czasu wykonywania usług w okresie podwójnego obiegu
- zwiększenie liczby błędów
- konieczność dostosowania się do zmiany otoczenia biznesowego
- żadne z wymienionych
- inne (*proszę wymienić*).....